

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk

VERDENSKRIGEN 1914-18

8°

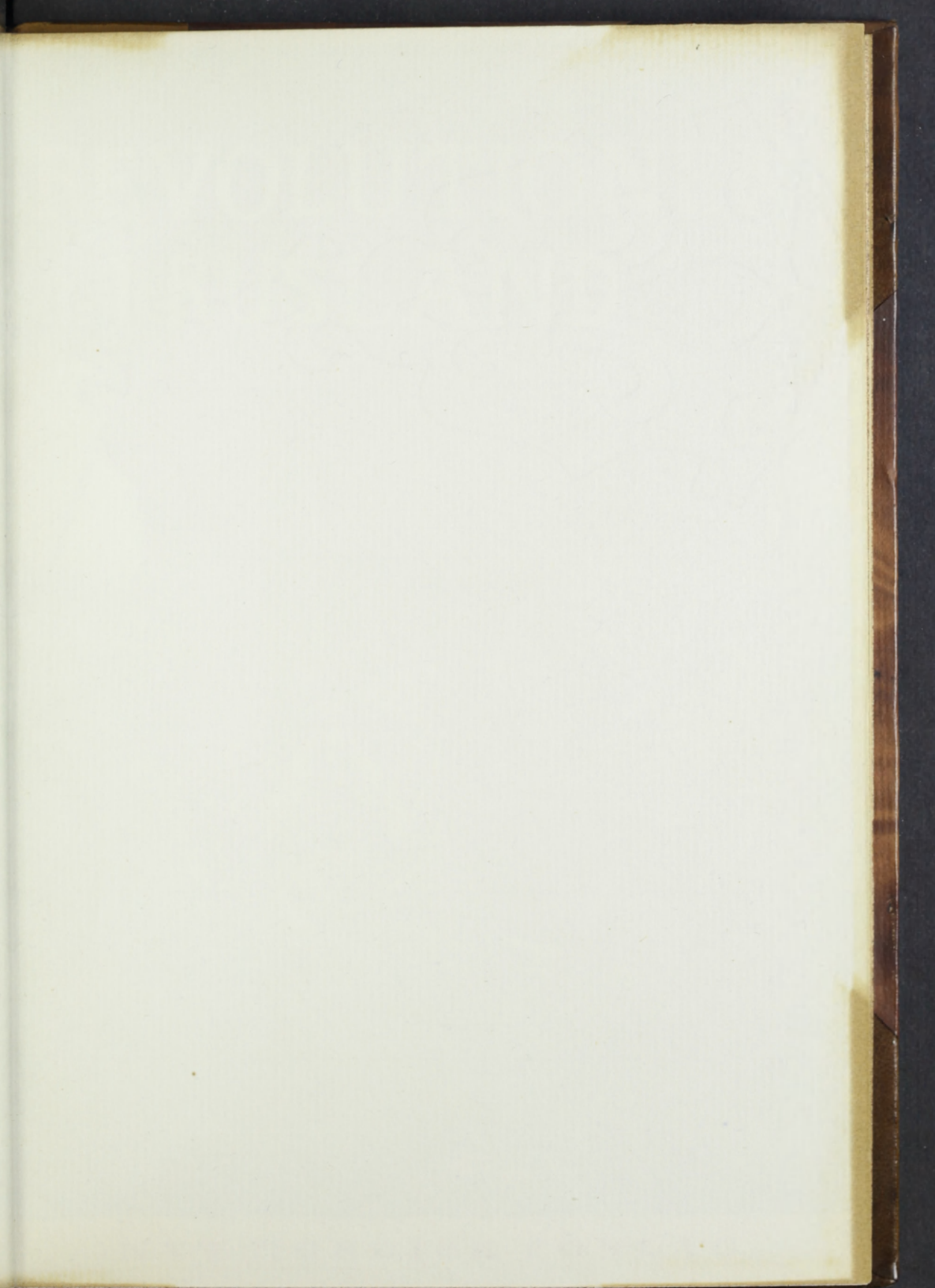
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

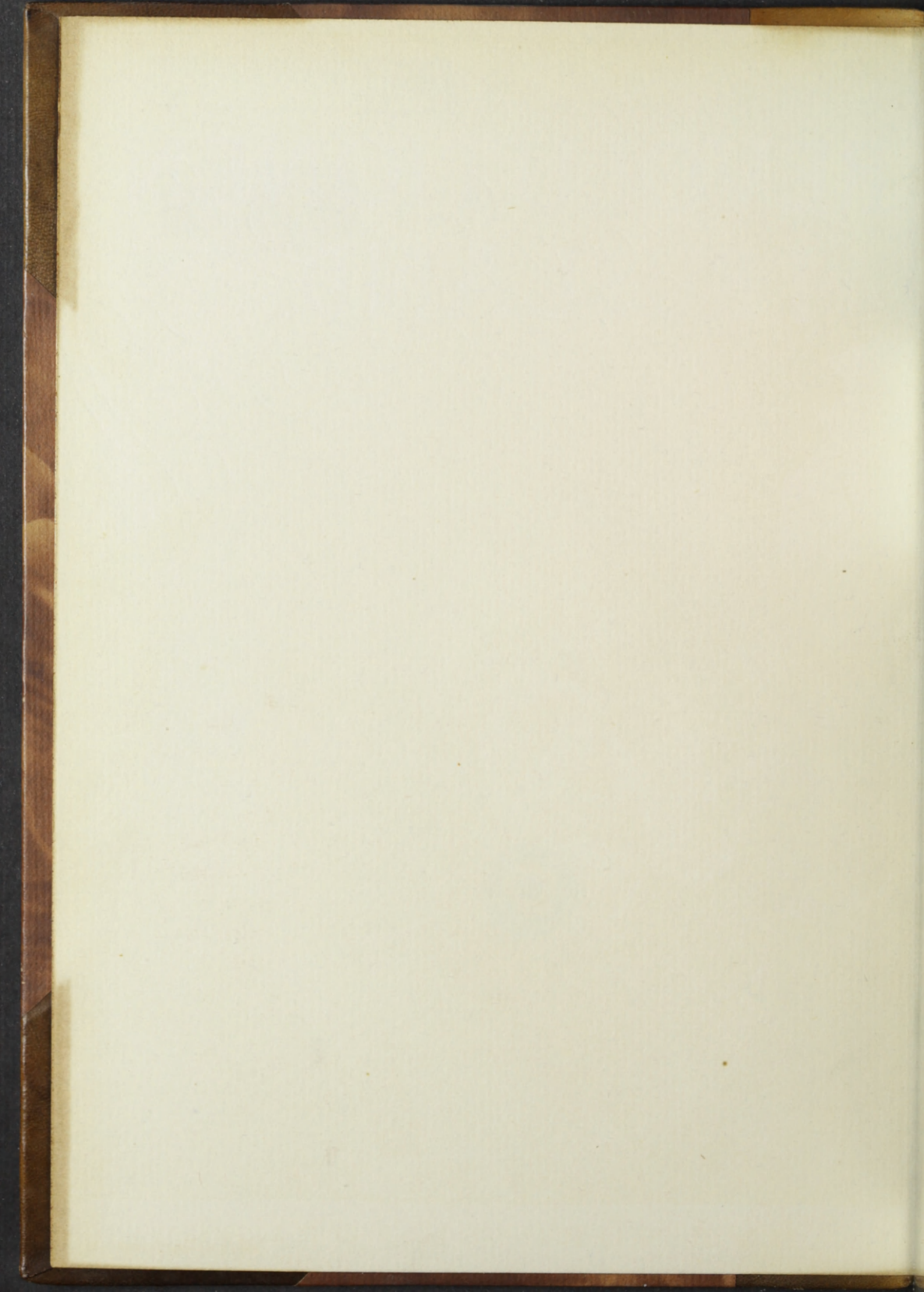

130019373046

0284

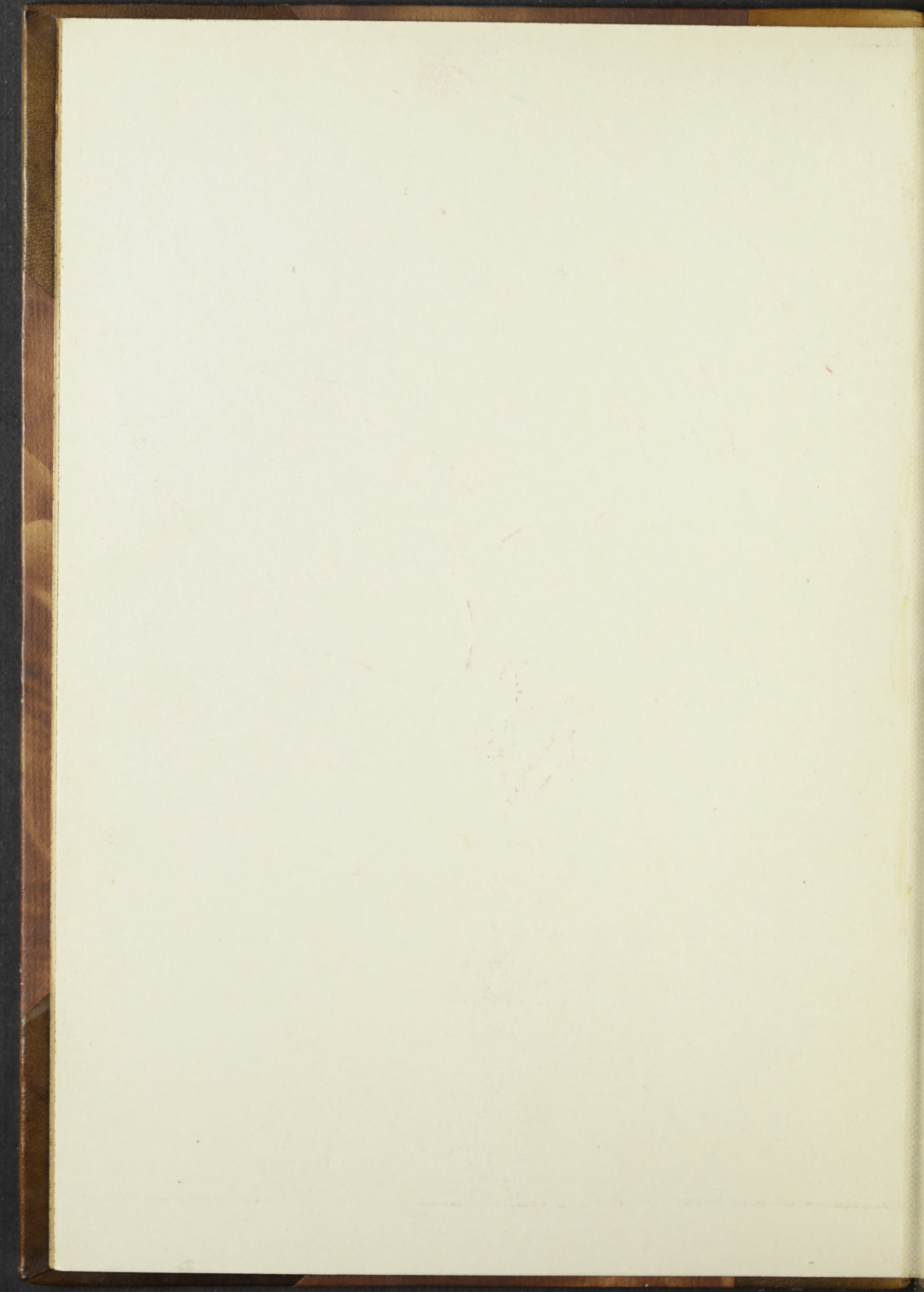

REVOLUTIONEN I RUSLAND

NYT NORDISK FORLAG

REVOLUTIONEN
I RUSLAND

1918. 1936.

*Samtidig med den danske Udgave
forberedes
en engelsk, svensk og tysk Udgave.*

REINHOLD MAC

REVOLUTIONEN I RUSLAND

NYT NORDISK FORLAG
(HALLING & NIELSEN)
KØBENHAVN MCMXVII

KROHNS BOGTRYKKERI

Verden er bleven en anden siden Søndag den 11te Marts 1917, da den russiske Revolution brød ud som Verdenskrigens hidtil største og mest følgesvangre Begivenhed, der vil blive af afgørende Betydning for os alle.

Men ligesom den store franske Revolutions Historie først kunde skrives 20 Aar efter, at den var forbi, saaledes vil den store russiske Revolutions Forløb først kunne overses om adskillige Aar. Denne Bog, som er skrevet i Revolutionens første Maaneder, mens Begivenhedernes Strøm styrtede ind, er den første samlede Skildring af Revolutionen, der endnu foreligger noget Steds. Den har derfor sikkert sine Mangler, men den ønsker ogsaa kun at give et hastigt, aktuelt Rids af de mægtige Begivenheder, vi har oplevet, Indtryk og Stemninger, bygget paa personlige Jagttagelser og Samtaler, andres Beretninger og Referater, Aviser og Breve.

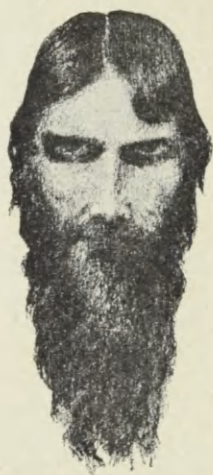
Skildringen begynder med Historien om Rasputin, fordi denne mærkelige Munks uheldige Indflydelse i Forbindelse med Krigen gav Stødet til Revolutionens Udbrud, og fordi hans Skikkelse som i et Lynglimt fremviser de ejendommelige Tilstande i det store, hellige, russiske Rige.

Hvem var Rasputin?

AN kom fra Asien. Fra en ussel, lille Landsby i Sumpene omkring Altaibjergene, langt uden for al Civilisation. Moderen var en mongolsk Nomade, Faderen en fordrunken Bonde. Selv drak han og svirede værre end de værste, og Rygtet om hans vilde Bedrifter naaede langt ud over det Kloster, hvor han fra sit 30te Aar havde ladet sig indskrive som Munk. To Gange inden sin Omvendelse havde han været dømt ved Domstolene, dels for at have stjaalet Heste, dels for at have aflagt falsk Vidnesbyrd.

Høj, smuk og statelig var han. Han havde et bredt Bonde-

Rasputin.

hoved med Slavernes typiske Kindben. Hans meget lange, tykke, blaasorte Haar, der glinsede af Fedt, var skilt paa Midten og faldt ned over Panden, som var mærkværdig høj og hvælvet.

Det mærkeligste ved ham var Øjnene, der var store, dybe og kunde være hypnotisk fængslende. De stirrede med fanatisk Glans mod Petrograds Lys og alt det sælsomme, de saa i Newastaden.

Den sanselige Mund var dækket af et mongolsk Overskæg, der snoede sig ned i et stort, silkeblødt Kristus-Skæg, som han stadig lod Fingrene glide igennem. Bevidst eller ubevidst havde han anlagt en Kristus-

Maske efter den gængse Maleri-Type. Hænderne var usædvanlig lange og smalle, Neglene altid meget snavsede. Naar han talte, gestikulerede han hele Tiden, lagde Hænderne over Kors paa Brystet eller rakte dem højt op i Vejret. Han bar altid den russiske Bondes simple, gammeldags Dragt, lange Skaftestøvler og Kaftan, men var sjusket i Tøjet og usoigneret som en GrofTEGRaver.

Han var en Mand, som mærkeligt nok gjorde stærkt Indtryk paa Kvinder, men som vakte Afsky hos Mænd paa Grund af sit svinske Ydre og hysteriske Væsen. Kvinderne sagde om ham: Han er bedaarende dejlig og vældig interessant. Han prædiker Kærlighed, kun Kærlighed — ikke nogen bestemt Lære, blot Kærlighed. Naar han ser paa os, kan vi ikke modstaa ham. Hans Øjne og hans Stemme faar os til at skælve. Han kan faa os til alt.

Mændene derimod sagde: Han er et Svin og en Djævel. En uvidende Landstryger, der narrer godtroende Sjæle. En Æventyrer. En Skandale for Rusland.

Til Kvindekønnets Ære skal det siges, at mange fornuftige Kvinder sagde det samme. Men som Helhed er Ruslands

Kvinder mere erotiske end andre Landes, de er næsten udelukkende opfyldt af Erotik, og ligesom Rasputin selv patologisk set var en Satyriatiker, led af hvad Læger kalder Satyriasis, en vild, ubændig Drift, saaledes var ogsaa hans Kvinde-Tilhængere Nymfomaner, erotisk overophidsede Kvinder, for hvem den ejendommelige Blanding af religiøs og sanselig Ekstase var Livets største Sensation.

I erotisk Henseende var han fuldstændig umættelig. Han var abnorm og havde ganske særlige Evner, som ikke kan beskrives. Det er betegnende, hvad et russisk Vittighedsblad efter Revolutionen skrev under hans Billede: »Sandelig, sandelig siger jeg Eder, der er ikke Forskel paa Jøde og Græker. For mig er alle det samme, hvad enten de er Zarinde eller Tjenestepige.«

Hvad prædikede han da? Nogen teoretisk udformet ny Lære har den uvidende Munk aldrig forsøgt at docere. Religionsstifter vilde han ikke være. Dogmer forstod han sig ikke paa. Han var alle Dage den græsk-katolske Kirkes Søn, en ægte Musjik, fuld af grov Overtro og Trolddom, der udmærket faldt i Samklang med den blot lidt finere Spiritisme og Mystik, som huserede ved Kejserhoffet.

Hans Stemme var usædvanlig klar og smuk, indtrængende og mandig klangfuld. Det var ikke saa meget det, han sagde, som Personen selv, der fængslede Kvinderne. Andre Tilhængere end Kvinder har han aldrig haft.

Kvindekønnet spiller i hans Liv en uhyre Rolle, og her ligger Hemmeligheden ved hans Karrière.

»Troldmanden fra Tobolsk« havde allerede i sin sibiriske Udørken fortryllet det svage Køn, der flokkedes om ham, hvor han kom hen. Han havde giftet sig med en Kvinde fra en tungusisk Nomadestamme og havde et Par Døtre, men Hustruen hører man ellers intet om. Hun forblev ukendt i Asien, medens Døtrene fulgte ham til Petrograd.

Fra Kasan, Samara og Kiew, hvor han virkede som rejssende Prædikant, havde hans Ry som Mirakeldoktor bredt sig

til Hovedstaden. Den letfængelige Grevinde *Ignatiew* satte sig i Forbindelse med ham og sendte ham til Trøst og Husværelse til Zarindens Søster, Storfyrstinde *Sergius*, hvis Mand lige var bleven myrdet. I det første Revolutionsaar 1905 bragte disse to Kvinder den sibiriske Tigger frem til Hoffet. Og dermed

Rasputin i en Kreds af Hoffets fornemste Damer.

begynder »den russiske Dekameron«, som man har kaldt denne mærkelige Historie om Rasputins Vej frem til Magten gennem de højtstaaende Damers Hjerter, Historien om, hvorledes denne uvidende Bonde og Hestetyv blev den mægtigste Mand i hele Rusland. Men dermed indledtes samtidig det gamle Regiments Ruin, der førte til endnu større Ting: den store russiske Revolution med Zardømmets Fald.

Overtro ved Zarens Hof.

GRIGORI RASPUTIN kom til Petrograd for at opfylde sin Bestemmelse ved den holdningsløse Zar Nicolajs Hof som en aandelig Afstiver af Spiritisten paa Tronen.

Programmet var smukt nok fra Begyndelsen af: Som det fattige Folks Repræsentant vilde han gaa lige til Zaren, fortælle ham, hvordan det stod til i Riget, lægge Haanden paa Zarewitsch' Hoved og besværgede de onde Magter.

Uselvstændig og holdningsløs, svag paa Legeme og Sjæl, en Nevrasteniker, ude af Stand til at tage en kraftig Beslutning, afhængig af Hundrede skiftende Indflydelser, saaledes var Selvherskeren over alle Russere. Baade aandelig og legemlig en lille Mand.

Nicolaj Alexandrowitsch er født den 18de Maj 1868 i Petersborg som Søn af den daværende Tronfølger, senere Zar Alexander III og den danske Prinsesse Dagmar. 22 Aar gam-

mel rejste han sammen med den danske Prins Georg af Grækenland paa en orientalsk Verdensrejse til Ægypten, Indien, Kina og de 10,000 Øers Land, hvor han af en japansk Politibetjent blev saaret ved et Sabelhug over Issen. Det var den tydeligste Erindring, han bragte med hjem sammen med et glødende Had til den Nation, der med feberagtig Iver arbejdede paa at blive Østasiens Herre.

Tre Aar senere, ved Faderens Død 1894, blev han kaldt paa Tronen, og 26 Dage efter højtidelig formælet med Prinsesse Alice af Hessen, der som Kejserinde fik Navnet Alexandra Feodorowna.

Det viste sig snart, at den nye Zar ingen nye Regeringsideer bragte med sig, men kun gik i sine høje Forgængeres Spor. »Saaledes gjorde man i min højsalig Faders Tid« var det stadige Svar paa alle Reformforslag. Han var arvelig belastet — ogsaa politisk belastet — født med Fordømme og Snæversyn, og han blev alle Dage holdt i en Underdanigheds-tilstand, først af sin Fader, siden af sin Gemalinde. Hans store, uhjælpelige Ulykke var, at han aldrig forstod sit Folk og sin Tid. Skæbnen forfulgte ham fra Begyndelsen til Enden. Ved Kroningen tabte han Magtens Symbol af Træthed, hvad der blev taget som et daarligt Varsel. Uheldet skete i det Øjeblik, da Kejserparret skred frem under Baldakinen, der blev baaren af fire Negre. Toget maatte pludselig gøre Holdt, fordi den tunge Krone truede med at glide af Zarens Hoved. For at holde paa den, gav han Rigsæblet fra sig og tabte Scepteret. Under de paafølgende sørgeligt berømte Kroningsfestligheder trampede 10,000 Mennesker hinanden ihjel ved Stilladsulykken i Moskwa, og da den franske Gesandt spurgte, om man ikke skulde udskyde Hofballet samme Aften, svarede Zaren, at han »ikke kunde indse, det var nødvendigt«. Rusland tilgav aldrig sin Kejserinde, at hun dansede hele Natten efter den Katastrofe.

Det er bleven sagt, at Alexander den Tredie omgikkes med Planer om at forhindre, at hans ældste Søn blev hans Efterfølger, fordi han saa aabenbart savnede alle Betingelser som

Regent. Et er i alt Fald sikkert, at Alexander den Tredie nærede saare ringe Forestillinger om Tronarvingens Kvalifikationer og med stærk Bekymring fulgte hans Udvikling fra Barn til Mand. Der fandtes ikke et fast Træk i hans Karakter. Det var, som om alt, hvad han foresatte sig at gennemføre, paa Forhaand var bestemt til at mislykkes, som om visse overnaturlige Kræfter, hvis Tilværelse han selv troede paa, stod som en Hindring paa hans Vej. Han savnede de personlige Evner til at føre en Sag igennem til Enden, han gøs tilbage for Konsekvenserne, naar han var naaet halvvejs frem. Snart drev han viljeløst mellem sine Raadgivere, undertiden Personer af den mest samvittighedsløse Støbning, og snart følte han sig som Selvherskeren over alle Russere og satte sin Vilje igennem uden at lade sig bestemme af andre Hensyn, for lige saa hurtigt at svinge om. Noget gammelrussisk-patriarkalsk kunde der til Tider være ved ham. Han vilde saaledes gerne være en Fader for sin Hær, særlig for sin Garde, og han kunde foretage lange Marschture med et Tornister af ny Model paa Ryggen for personlig at prøve Modellen, inden han foreskrev den til Brug for Soldaterne.

Hans Beslutninger kom pludselig og uventet og kunde hver Gang give Anledning til nye og uoverskuelige Situationer. Personer i de ledende Stillinger kom og forsvandt, uden at disse idelige Forandringer betegnede et Brud med Fortiden og en Forandring til det bedre. Han syntes ikke at have haft nogen Forestilling om, at hans Autoritet i Folket undergravedes med rivende Fart, og at Tilliden til ham til sidst var ganske forsvunden.

Han havde alle Peter den Stores romanowske Svagheder: Utroskaben, Lunefuldheden, Stædigheden og den specielt russiske Grusomhed, men intet af den vældige Herskers Kraft og Personlighed. Intet andet Menneske paa Jorden var der givet en saa ubegrænset Magt som Ruslands hvide Zar. Alt ahang derfor af hans personlige Karakter og de Raadgivere, han valgte sig. Hverken enkeltvis eller samlede havde Undersaatterne nogensomhelst Rettighed overfor ham, uden hvad han selv frit

vilde tilstaa dem. Det var det absolutte Enevælde, kun indskrænket ved Snigmordet, *le despotisme temperé par l'assassinat*, som den klassiske Definition lyder paa den russiske Forfatning.

Hans officielle Titel kunde fylde en hel Side i denne Bog. Her giver vi kun et Uddrag:

Zar Nicolaj II, Selvhersker over alle Russere, Zar af Moskwa, Kiew, Wladimir, Novgorod, Kazan, Astrakan, af Polen, af Sibirien, Cherson og Georgien, Herre til Pskov, Storfyrste af Smolensk, af Lithauen, Volhynien, Podolien og Finland, Fyrste af Estland, Livonien, Kurland og Semgalle, Samogitien, Carelien, Biolostok, Tver, Yougorie, Perm, Viatka, Bulgarien og andre Lande, Herre og Storfyrste af Nedre-Novgorod, af Tchernigow, Riasan, Polotsk, Rostow, Jaroslaw, Belosero, Oudorie, Obdorie, Condie, Vitebsk, Mstislaw og hele Norden, Herre og Hersker over de iverieske, cartalinske og kabardinske Lande og de armeniske Provinser, Hersker over de cirkassiske Fyrster, Herre af Turkestan, Arving til Norge, Hertug af Schleswig-Holsten, Stormarn, Ditmarsken og Oldenburg etc.

Zarnavnet, der er det samme som Cæsar, Kaiser, Kejser, har holdt sig fra 1547, da de moskovitiske Storfyrster satte sig i Spidsen for Kampene mod Tatarerne. Alene i Navnet ligger Kravet om Arveretten til Konstantinopel efter de byzantinske Herskere. Staden ved Dardanellerne har altid paa Russisk hedt Zarigrad — Zarens By. Siden Peter den Store selv stillede sig i Spidsen for den græsk-romerske Kirke og lod Patriarkens Overherlighed overgaa til sig, har Zaren desuden været baade Kejser og Pave i samme Person. Han var ikke blot Selvherskeren over alle Russere, men ogsaa enhver Russers Gosudarj, — hans »lille Far«.

En Overgang syntes det, som om der var kommet en ny Aand i Herren over alle Russere. Det helt uventede og usædvanlige skete: 28de August 1898 udsendte han sit berømte Fredsmanifest, der vilde gøre en Ende paa de stadigt voksende Krigsrustninger. Hele Verden lyttede og ventede med Undren paa, hvad Resultatet vilde blive af Zaren som Fredsfyrste, men

Zaren i Kroningsdragt.

Fredstemplet i Haag blev en Fiasko. Om det hele Spil var ærlig ment, er ikke til at sige. Nogle paastaar, at Regeringen havde Brug for Penge til at hjælpe Kirkens forarmede, lavere Klerus paa Benene. Andre siger, at Militærkamarillaen ønskede at vinde Tid, og atter andre formoder, at de reaktionære Sfærer vilde lede Zarens Opmærksomhed udad for desmere uforstyrret at kunne skalte og valte indadtil saa længe. Kun godtroende Fredsfantaster og rene politiske Daarer troede paa den kejserlige Fredsengel. Medens det hemmelige Diplomatis Sortekunstnere trak i Traadene bagved, og medens Fredskoncerten endnu spillede i Moll, skreg Hungersnøden i Dur igennem 16 russiske Guvernementer, og her, Ansigt til Ansigt med sit eget Folks Lidelser viste han den største Ligegyldighed og Letfærdighed, brød sig ikke en Gang om at lære dem at kende.

Som den Mystiker og Sværmer han var, drømte han om at blive Verdensfredskejseren, men han havde ikke tilstrækkelig Indsigt til at gennemskue de Manøvrer og personlige Interesser, der fremkaldte Brudet med Japan, og ikke Kraft nok til at hindre Krigen i Østasien, der blev saa ødelæggende for Ruslands Prestige og hæmmede det i at ruste sig med fuld Kraft til den paafølgende Verdenskrig. »Fredszaren« blev saaledes ved Skæbnens Ironi til Krigskejseren; den, der gav Signalet til to af Verdenshistoriens frygteligste Krige.

Man sagde, han var det mest nervøse Menneske i Europa. Hver Time paa Dagen blev han mindet om, at han var i Fare for en pludselig Død, og skælvede, blot han saa en Skygge. I Zarskoje-Selos Palads, i Parken og langs Vejene var 800 civilklædte Opdagere fra Sikkerhedspolitiet udelukkende optagne af at passe paa ham — 300 om Dagen og 500 om Natten, spændt lyttende efter den mindste Støj, med Revolveren parat.

Fra sine Forgængere havde han arvet Tilbøjeligheden til religiøs Mystik. Strengt overholdt han alle kirkelige Cereemonier, og daglig stod han i planmæssig Forbindelse med det Hinsides. Hver Aften var han ved Hjælp af Borddans, Bankeaander og andre spiritistiske Kunster sysselsat med at

Zarinden i Kroningsdragt.

Almindeligvis har man herhjemme kaldt den russiske Kejsersinde Zarina eller Zarevna. Dette er imidlertid forkert. Ordet Zarina findes overhovedet ikke paa Russisk. Betegnelsen for Zarens Gemalinde er Zariza.

fremkalde sine høje Fædres Aander, særlig den stive Militær Nicolaj I talte han gerne med. Men han var bange for de mere gemene Spøgelser i Vinterpaladset og lod opstille en Fonograf, der om Natten skulde optage de underlige Lyde, man sagde forstyrrede Stilheden i Slottet. Af Frygt for Spøgelser og Anarkister holdt han sig gerne borte fra det store Palads, som mistede sin straalende Karakter og gjorde et trøstesløst Indtryk paa Beskueren.

Zarskoje-Selo var Zarens kæreste Opholdssted. Her boede det vældige Hof det meste af Aaret med alle Fyrsterne og Fyrstinderne, og her boede ogsaa den hellige Fader Grigori Rasputin i en elegant Suite Værelser ud til den pragtfulde Have.

Den tyske Prinsesse, som blev Ruslands Kejserinde ved Zar Nicolajs Side, blev aldrig russisk i Sjæl og Sind som Enkekejserinde Dagmar. Født som fattig Prinsesse af Hessen-Darmstadt havde hun ikke drømt om at gøre et saa godt Parti, som Kejseren af Rusland maatte siges at være, men skulde ellers have været gift ind i et andet lille tysk Fyrstendømme eller med en skandinavisk Prins. Hun kaldtes stadig »Tyskeren«, ligesom Marie Antoinette under den franske Revolution kaldtes »Østrigerinden«, og under Krigen fornægtede hun ikke sine tyske Sympatier. Karakteristisk er den Anekdote, man fortæller om en russisk Officer, der i Kejserindens Nærværelse afgav en Beretning om, hvorledes et tysk Regiment flygtede for Russerne. Til alt Uheld var det et hessensk Regiment. Da den høje Dame hørte dette, blev hun aldeles bleg af Raseri, stampede med Foden i Gulvet og raabte: »Mine hessenske Soldater flygter aldrig!«

Gennem tre Aarhundreder har Romanowerne haft for Skik at gifte sig med tyske Prinsesser. Den eneste Undtagelse er den nuværende Enkekejserinde, den danske Prinsesse Dagmar. Det tyske Blod har i Tidernes Løb svækket Kejserhuset nationalt, saa det efterhaanden er bleven mere tysk end russisk. Kejserfamiliens officielle Navn er da ogsaa *Huset Romanow-Holstein-Gottorp*.

Med eller uden Grund fortælles, at da det berømte Seme-nowsky-Regiment sendtes til Moskwa for at undertrykke Op-røret der, vilde Zarinden sige Farvel til Officererne, inden de brød op, og det eneste, hun havde at lægge dem paa Hjerte, var — ikke at skaane nogen. Ved hver given Lejlighed paa-mindede hun sin Gemal om Ludvig den 16de, som blev hals-hugget, fordi han var for eftergivende. Hun havde læst den franske Revolutions Historie uden at forstaa den, og man havde ofte hørt hende sige, at om man viste Svaghed i Farens Stund, var det det samme som at underskrive sin egen Dødsdom. Hun foretrak at sætte sit Navn under Andres.

Hun var ikke intelligent, men meget fornem i sin Optræden, og hun indbildte sig, at hendes Værdighed vilde lide, hvis hun viste sig elskværdig. Hendes kolde, haarde, tørre og be-falende Natur stødte alle fra sig. Da Svigermoderen bebrej-dede hende dette, gav hun et afvisende Svar: »Ingen havde Ret til at komme med Bemærkninger til hende, og en Enke-kejserinde havde intet andet at gøre end at tie.«

Det kølige Forhold, der saaledes opstod mellem de to, førte til, at Enkekejserinden efterhaanden trak sig helt tilbage til sit eget private Liv. Zarparret omgikkes til sidst ikke ret mange, og Dagene ved Hoffet formede sig i Reglen den ene som den anden efter følgende Program: Zaren plejede at staa meget tidligt op og ønskede, at alle hans Omgivelser var paa Færde allerede Kl. 8. En Time efter indtog den kejserlige Fa-milie den første, meget lette Frokost. Saa trak Zaren sig til-bage til sit Arbejdsværrelse for at læse Aviser, Breve og Tele-grammer og se Programmet for Dagen, som Hofmarskallen foreslog ham, at den skulde tilbringes.

Kl. 10½ begyndte Modtagelsestiden for Hoffets nærmeste Kreds. Alle vidste, at det var nødvendigt at fatte sig i den størst mulige Korthed, da det egentlig var Zarens Spadseretid. Som Regel blev den Spadseretur i Parken, som Kejseren der-efter foretog, meget kort. Han var som oftest ledsaget af nogle

af sine Børn og altid af sine trofaste Hunde, et Par langhaarede, veldresserede Collier, der aldrig veg fra ham.

Mellem Klokken 12 og 1 aflagde Ministrene Rapport, og derefter spistes der Frokost, ved hvilken alle Zarfamiliens Medlemmer var til Stede.

Fra Klokken 2 til Klokken 3 eller 4 var der atter Audiens, og ofte var det ikke blot Enkeltpersoner, men store Forsamlinger Zaren modtog med deres mangehaande Forespørgsler og Anmodninger.

— Jeg forbereder mig aldrig paa de Svartaler, jeg ved saadanne Lejligheder maa holde, sagde Kejseren en Gang — men før jeg begynder Modtagelsen af Deputationerne, beder jeg til Gud.

Om Eftermiddagen tilbragte Zarfamilien igen en Timestid sammen; og medens der serveredes en Kop Te fra Samovaren, taltes der fortroligt, eller Kejseren læste højt for sin Familie, hvad han holdt meget af.

Den sidste Gang Zar Nikolaj og hans Gemalinde opholdt sig i København, lagde man Mærke til, at Zaren ikke blot var usædvanlig bleg og i det hele taget saa sygelig ud, men at hans Øjne ogsaa havde faaet et uroligt og flakkende Blik, som tydede paa stærk Nervøsitet.

Det vides ogsaa, at Kejsrerinden i Aaringer har været saa nervøs, at Lægerne Gang paa Gang har maattet tilraade, at Zarfamilien helt isolerede sig. Det var navnlig Frygt for, at der skulde tilstøde den lille, svagelige Storfyrsttronfølger Ulykker, som pinte hende.

Den kejserlige Familie levede i disse Perioder paa deres store Yacht, et svømmende Palads, som snart sejlede og snart laa for Anker i de finske Skærgaarde; og naar Aarstiden ikke tillod saadanne Rejser, tog de Ophold i Nauheim, hvor Kejsrerinden et Par Gange har gennemgaaet Kur, eller paa et af de russiske Landslotte, hvor de førte en endnu mere tilbagetrukken Tilværelse, end i Petrograd og Zarskoje-Selo.

Kejsrerindens nervøse og hysteriske Temperament var for-

bunden med en overspændt Religiositet, der ogsaa bar Præg af Mysticisme. Rasputin var ingenlunde den første »Trolldmand«, der havde gjort sin Entré ved Hoffet. Den franske Aandemaner, Jesuiten Monsieur Phillips, Munken Pitirim, Vejrprofeten Damschinski, »Professoren i tibetansk Medicin«, Munken fra Lamaklostret Badmajeff og en Række andre Mirakelmænd havde efterhaanden været Sjælesørgere ved det nervøse Hof. Derimellem fandtes dog ogsaa alvorlige, dybt religiøse Naturer som Archimandriten Feofan og den elskelige, hellige Fader Johannes fra Kronstadt.

Ingen naaede dog saa høj en Magtstilling som Rasputin. Han begyndte med at helbrede nogle hysteriske, ældre Damer for Neuralgi og Hovedpine ved Haandspaalæggelse og Bøn, men udviklede efterhaanden sine hypnotiske Kunstgreb til Fuldkommenhed, i Smag med Mrs. Eddy i Amerikas nyeste Kraftreligion: *Christian science*, og da han forestilledes for Kejseren som en from og god Mand, hvis Bønner allerede havde gjort Mirakler, bad hun ham lægge sin undergørende Haand paa den stakkels lille Zarewitsch, der lider af Blødninger og har Tuberkulose i Hoften. Denne Søn er hendes

Zarens Son.

største Glæde i Livet, men samtidig hendes største Sorg, fordi han er fysisk degenereret, arvelig belastet med Slægternes Svagheder. I lange Tider var han lam i Benene og blev baaren af en kæmpestor Kosak. Hun kaldte Munken til den lille Drengs Seng, fordi hun troede, Barnet kun kunde blive helbredet, naar kraftige Bønner blev opsendt for ham af Personer, der var Gud velbehagelige. Hvad de berømteste Specialister i Europa ikke kunde udrette, det lykkedes for Rasputin. Tronfølgeren kom sig for en Tid, og dermed var Troldmandens Anseelse fastslaaet.

Baade Zaren og Zarinden var overbevist om, at »den velsignede Fader Gregor« var udsendt af Vorherre som en Slags himmelsk Gesandt ved Zarhoffet for at repræsentere Guds Interesser i Rusland og forkynde hans Vilje. Zaren selv kysede Munkens Haand som Tegn paa Ærefrygt for Himlens Udsending, og Kejserinden kyssede hans snavsede Fingre med en Underdanighed, som hun ellers aldrig i sit Liv viste overfor nogen, ikke en Gang overfor Dronning Victoria af England, der var hendes Mormor. Saadan var — det *oplyste* Enevæld!

Hun blandede Munken saa fuldstændig ind i sit private Liv, at de unge Storfyrstinders Guvernante, Frøken Tutscheffe, maatte gaa til Zaren og sige ham, at hun ikke kunde bære Ansvar for Døtrenes Opdragelse, naar det tillodes Rasputin at komme ind til dem paa en hvilkenksomhelst Tid af Dagen og om Natten, til og med naar de var afklædte eller i Badet. Det eneste Svar, Nicolaj II havde at give, var, at man ikke maatte sige Kejserinden imod for hendes Nervers Skyld. Det er det uforklarlige Punkt i hans Karakter, at han fandt sig i at have denne tvetydige, tredie Person mellem sig og sin Gemalinde og sine Børn. Man hviskede om, at Storfyrst Nicolai Nicolajewitsch en Dag i et Anfald af ædel Harme havde sagt til sin Brodersøn, at »hvis han ikke snart lod Alexandra Feodorowna indespærre og passede bedre paa hende, skulde *han* komme og hente hende for at stænge hende inde i Klostret Nowodiewitschy«. Enten det er sandt eller ej, vandt denne Udtalelse

Zarens to ældste Døtre.
Storfyrstinderne *Olga* og *Tatiana*.

Sympati for Storfyrsten i vide Kredse, som var foragede over Kejsrerindens besynderlige Opførsel.

Bondens Frisprog sagdes at mere Zaren som en Modsætning til den hule Smiger, han ellers proppedes med. Men den store Almenhed forstod godt, at Rasputin ikke var »Kongens Nar«,

da den saa, at han skaltede og valtede efter Forgodtbefindende med Embeder, Titler, Penge og Hærleverancer.

Hvis Rasputin havde kunnet skrive sine Memoirer og faa dem offentliggjort, vilde Verden være bleven forbavset. Han kunde imidlertid knapt skrive sit eget Navn. Egentlig hed han Grigori Jefimovitsch, men han havde tidlig faaet Navnet Rasputin, der betyder Døgenigt, paa Grund af sit uordentlige og udsvævende Liv.

Fortællingerne om hans Udskejelser grænser til det utrolige.

Under Jagten paa Paladsets Kvinder var hans første Offer Hofdamen *Alexandra*, Datter af Fyrst Butschakoff. Hun var en underskøn, bleg, slank, ung Pige med store, mørke Øjne. Hendes Hænders Skønhed blev besungen af mangen Hofkavaler, og dog havde ingen fundet Naade for hendes Øjne. Da kom Munken og tog hende uden Barmhjertighed; et eneste Blik var nok til at hypnotisere hende; hun fulgte ham øjeblikkelig uden Tøven, som Rotterne fulgte Rottefængerens fra Hameln, indtil hun begik Selvmord i Nevaen af Skam. Men andre af Hoffets Damer fulgte efter, dels af kvindelig Svaghed, dels af Sværmeri, dels af Nysgerrighed. De skriftede deres Synder for ham og faldt for de farlige Øjne, der slørede, drømmende syntes at svømme over af al for megen Sjæl, undergivet den masculine Kraft, der prægede hele hans Personlighed.

En af hans Tilbøjeligheder var at svømme rundt i et stort Bassin med en Snes af Petrograds fornemste Damer, mellem hvilke der var flere Grevinder og Storfyrstinder. Hans Smag for kvindeligt Selskab og hans stadige Vane at bade sammen med Kvinder blev en Gang foreholdt ham af Ministerchefen Witte, hvortil Rasputin svarede: »*Men hvorfor ikke? Er det da ikke dejligt? Er Kvinden ikke den vidunderligste af alle Guds Skabninger?*«

Naar han var færdig med at spise, rakte han sine Hænder ud til højre og venstre, for at de adelige Damer kunde slikke dem rene og derved opdrages til sand Ydmyghed. Han havde

megen snu Bondeforstand, og skønt han var den første til at le af de mange Damer, der sværmede om ham, forstod han hurtigt, at han kunde benytte sig af dem, og det undlod han heller ikke at gøre, idet han behandlede dem som sine ydmyge Slavinder.

Han havde i sexuel Henseende den suggestivt befalende Evne, som Kvinder sætter saa stor Pris paa, og som for Mandens Vedkommende let fører over i Sadisme og for Kvinders Vedkommende i Masochisme, naar Trangen til Underkastelse drives til Vanvidets yderste Grænse.

Mærkeligt nok tilbød alle Hoffets Damer ham i rørende Samdrægtighed uden at føle Skinsyge. Hver især var overbevist om, at et Besøg i Munkens Lønkammer kunde forberede deres Sjæls Salighed. Saaledes viste Petrograds højeste Selskab alle Tegn paa et Samfund i Forfald.

Den sexuelle Hypnotisme, der udstraaede fra ham, var saa usædvanlig stærk, at den smukkeste Danserinde fra den kejserlige Ballet, som blev sendt ud paa ham af hans Fjender for at forføre ham, selv blev aldeles bedaaret af den velvoksne Munk og sluttede sig til hans Følge af fornemme Damer.

Rasputins Syn paa Kvinderne var det samme, som findes i Asien, hvor de 10 Bud hører op og Naturen begynder, eller hos Mormonerne, der lærer, at en Kvinde ikke kan blive salig, før hun har tilhørt en Mand.

»Det højeste Væsen er overalt og i alt,« prædikede han med sukkersød, vammel Veltalenhed. »Vi bærer alle en Del deraf i os, men Kraften er altfor ringe til at frelse os. Altsaa maa vi betro os til dem, der har tilstrækkeligt af Guds Kraft. I mig er Frelsen og Kraften. Hvem, der hengiver sig til mig med Sjæl og Legeme, drikker en Del af denne Kraft. Alt, hvad der udgaar fra mig, er en Kilde til Lys, og hvad jeg gør, er rent.«

Det var Erotik og Religion blandet sammen paa den frækste Maade.

Ruslands Historie vimler af erotiske Elementer, lige fra

Huset Romanows
Stamtavle fra
Peter den Store til 1917.

Stamtavlen viser, hvor stærkt
 Kejserhuset er bleven blandet med
 tysk Blod.

PETER DEN STORE
 (1689-1725)

Anna
 gift med Karl af *Holstein-Gottor*

PETER III =
 afsat 1762

PA
 gift med en *Wür*

NIKO
 gift (1817) med en
 Grandtante til den nuv

ALEXANDER II
 gift med en tysk Prinsesse fra *Hessen*
 Myrdet 1881

ALEXANDER III
 gift med den *danske*
 Prinsesse Dagmar

MICHAEL =
 foreslaaet til
 Regent

NATHALIE
 Borgerlig født
 Russerinde

NIKOLAJ II =
 Zar 1894-1917
 Tvunget til at fra-
 sige sig Tronen

ALICE
 tysk Prinsesse
 fra *Hessen*
 født 1872

ELIZABETH
 gift med Zarens
 Onkel, Storlyrst
 Sergius, der blev
 myrdet

IREN
 gift
 Prins H
 af *Pre*

MARINA I
Bonde fra Lithauen

ISABETH (Zarina)
(1741-62)

MARINA II, DEN STORE (1762-96)
Katholiker Prinsesse

Prinsesse

Prinsesse
Kejser Wilhelm II

KONSTANTIN
gift med en tysk
Prinsesse af
Saxen-Altburg

NIKOLAJ
gift m. den tyske
Hertuginde
af Oldenburg

MARIE
gift med den
engelske Hertug
af Edinburgh

WLADIMIR
gift med den
tyske Hertuginde af
Mecklenburg

OLGA
gift med den
danskfødte Kong
Georg af
Grækenland

NIKOLAJ
Zarens Onkel
Generalissimus
g.m. en montene-
grinsk Prinsesse

STOR-
HERTUGEN
af HESSEN
Tysker

førsteGang
gift med

VICTORIA
Søster til
Dronningen
af Rumæ-
nien

anden
Gang gift
med

CYRIL
Zarens
Fætter
Meldte
sig til
Revolutionen

KONSTANTIN
Afsat 1917 som
Konge af
Grækenland
Gift med Kejser
Wilhelms Søster

den til Drik og Raahed hengivne Kejserinde Elisabeths varmblodige Livsvandel til Katarina den II's verdenskendte, umættelige Sanselighed. Katarina lod den kødelige Elskovsnydelse gaa fremfor alt, hun lod aldrig nogen Lejlighed til kønslige Udsvævelser gaa unyttet hen og dyrkede dem endogsaa i Forbindelse med vigtige Regeringshandling. Det skal indrømmes, at det var aandfulde, slagfærdige, dygtige og interessante Kvinder, men det svage Kød forstod de kun daarligt at bekæmpe. For deres Lidenskabers Skyld skænkede de fra Tronens Højder det halve Rusland bort til deres Elskere. Da den moskovitiske Venus og Messalina i det mest russiske Afnit af hele den russiske Historie sad paa Tronen som »lille Mor«, formede Livet ved Hoffet sig som en Tragedie i Løsagtighed. Rasputin havde saaledes Forgængere nok paa Tronen.

Havde han levet i Middelalderens Europa, var han bleven brændt paa Baalet i en Haandevending, hvad der ikke vilde have været nogen stor Ulykke. I det civiliserede Europa vilde en saadan Skikkelse nu være umulig, men i det hellige Rusland blev han Profet. Han var en fuldkommen Repræsentant for den Slags Individ, som paa Russisk kaldes »Wremienschchik«, der oversat betyder »Manden for Dagen«, en Benævnelse, som man siden Peter den Stores Tid har givet alle Kejsernes Yndlinge.

Der siges, at han under sine første Rejser har været i Kina og Tibet og der lært sig nogle buddhistiske Metoder; det er dog mere sandsynligt, at han under sin Omstrejfen har truffet forviste Sekterere fra de forskellige, forfulgte russiske religiøse Samfund, af hvilke der findes saa mange i hele Uralomraadet, og at disse saa har indviet ham i deres Ceremonier, gjort ham opmærksom paa den hypnotiske Evne, han ejede, og lært ham at bruge den.

Leo Tolstoy.

Den russiske Maler har her fremstillet Ruslands store Digter og Profet, omgivet af Drømme-Skikkelser fra hans berømteste Værker. Soldaten tilvenstre, der dræber, er fra Romanen »Krig og Fred«. Den unge Pige, der knæler ned og folder Hænderne, er Katuscha fra »Opstandelse«. Ved Bordet sidder en Pope og betragter Kætteren, paa én Gang spørgende og dømmende, og bag ham ser vi det lidende Rusland som en Martyr med sit Hoved himmelvendt. Dette ejendommelige Maleri er tillige en god Prøve paa fantasituld russisk Kunst.

Den russiske Sjæl.

MAN maa endelig ikke tro, at Rasputins Magtstilling var et Produkt af Uvidenhed og lav Civilisation. De Kredse, hvor han havde Tilhold, var tværtimod i allerhøjeste Grad overkultiverede. Det er den gamle Regel: *les extremes se touchent*. Hoffets fornemme, raffinerede Damer blev netop tiltrukne af denne svinske Munk som deres Modsætning. Hvad der bedaaede dem, var den ligefremme Naturlighed eller snarere Raahed hos denne stærke Bondenatur, der kom fra Dybet med voldsomme Rovdyr-Instinkter, men tillige med en fin Næse for alle erotiske Vibrationer. Skiftevis barnligt godmodig-pralende, snu og listig, straks efter hysterisk vild havde han den ægte russiske Sjæl med dens voldsomme Omslag fra godt til ondt, fra Blidhed til Vildskab. Han var ikke udelukkende en Bedrager. Det var ikke hans Skyld, at hans Indflydelse blev saa stor og mægtig paa Omraader, hvor han ikke hørte hjemme. Han var uden Tvivl en ejendommelig Nationalskikkelse, hvis religiøse Drift var vævet sammen med Ruslands mystisk-religiøse Traade. Maaske vilde han være bleven Grunder af en ny Sekt, hvis ikke Skæbnen havde ført ham ind i Paladserne, hvor de fornemste Damers Parfumer, den perlende Champagne, og de jordiske Mægtiges Svaghed havde gjort ham forvirret og løftet ham af Sporet. I denne ægte russiske Munk stak trods alt en Gnist af Savonarolas brændende Aand; han havde den samme Ild i sig, som besjælede Gendøberen, der uafsladelig svingede mellem den højeste himmelske Ekstase og den mest dyriske Sanselighed.

For de fleste af os Nordboere, der ikke har Spor af Temperament, hverken i Religion, Politik eller Erotik, er den russiske Sjæl ganske uforstaaelig og Rasputin kun det store Dyr i Aabenbaringen.

Men en Russer er ikke som andre Folk. Paa Bunden af ham findes Orientaleren, og han har Orientalerens Trang til det fantastiske, det vanvittige, det raffinerede i Nydelsen. Han søger netop den store Svimmelhed, hvad enten den er at finde i Wodka, i Religion eller i Erotik.

Den russiske Sjæl er rig paa Modsætninger. Den ejer en blid Trang til Underkastelse, som hurtig kan slaa om til Vildmands-Naturens Ubundethed, der lader haant om alle vedtagne Skranker, og gør sig fri for alt spidsborgerligt. Den ejer en underlig Blanding af jordbunden sund Sans og en dyb Trang til det Grænseløse, der kan udarte til Trods mod al Fornuft, næsten Had til det mulige for det umuliges Skyld. Ruslands smertefyldte og melankolske Sange, der har en næsten trolddomsagtig, opiumsbedøvende Virkning paa de let modtagelige Sind, er fulde af Tungsind og barnlig Vemod. Russeren er mere Barn end Voksen, men et Barn med en rig kunstnerisk Fantasi og frisk Urkraft — derfor er der mere Mystik, Musik og Poesi end Filosofi og Teknik i russisk Tankeliv, og derfor er det russiske Folk forbløffende baade til ondt og godt, til Galsskab og Visdom, hvad baade Rasputin og Revolutionen viser.

Religionen er Udtryk for det dybeste i Folkets Historie. Man hører tidt: Det *hellige* Rusland. Af dets Romaner, af dets Kunst fremgaar det, hvilken religiøs Gæring, der er i Folke-dybet.

»Ruslands Gud er en vældig Gud,« og Ruslands Folk »det kristeligste af alle Folk« med en mærkelig Blanding af den mest uhyggelige Realisme og den højeste, religiøse Mysticisme. Bonden gaar ikke i Kirke for at høre Præstens Prædiken, men fordi det er Stedet for Andagten og Henrykkelsen til en højere Verden. Præsterne, de langhaarede »Poper« minder mere om hedenske Shamaner fra Nordasien end om Gejstlige i vest-

europæisk Forstand. For Folkeopfattelsen staar Popen som lidt af en naragtig Figur. Møder man en Præst, er det et daarligt Varsel, hvorefter Bønden altid vender om, for at afvende

En kirkelig Procession.

det Onde. Hvem der virkelig imponerer Folket, er Munke, Anachoreter, »Gudmennesker« og »Hellige«, som ofrer Livet for noget højere, og intet vil have at gøre med ydre Embeder. For dem bøjer Folket sig i ubegrænset Tilbedelse og Tillid. Disse »Gudmennesker« genfinder vi i alle Folkets Fortællinger og i dets Sagn, som næsten altid begynder med disse Ord: »I et tre Gange ni Hundrede Mile

fjærnt Land, i et tre Gange ni Hundrede Mile fjærnt Rige boede en Gang«, og hvor stor en suggestiv Magt disse Hellige endnu har, viser de talrige religiøse Sekter, der ofte samler Hundredetusinde Tilhængere, som Duchoborzerne, Ruslands Kvækere, Skopterne, Sabbatanerne, Stundisterne og

mange endnu. Hver af disse Sekter har til Stifter en simpel Bonde, en hellig Eneboer eller en vandrende Munk.

Den halvhedenske Kirke er stivnet, »lammet af Apoplexi«, ved sin fuldstændige Opgaaen i Staten, i hvis Tjeneste den docerer den fortræffelige reaktionære Læresætning: Man skal ikke sætte sig imod det Onde, men bøje sig for den altid af Gud indsatte Øvrighed. Men dens Ceremonier og Ritual, der endnu er næsten ganske som i den kristne Kirkes første Aarhundreder, afgiver ved sine glimrende Optrin, selv overfor de mest indifferente, et betagende Billede, og dens hellige Sange vækker Undren og Henrykkelse. Musik er udelukket fra selve Kirken, men Korene er Verdens bedste og kan være af overvældende Virkning. Naar Kirken en Gang bliver skilt fra Staten og fuld religiøs Frihed bliver indført, vil der opstaa vældige religiøse Bevægelser, da der i selve den russiske Karakter er et enestaaende gunstigt Grundlag for Sektdannelser.

Den »russiske Tro«, som den ortodokse Kirke ogsaa kaldes, er udelukkende rettet mod det Hinsides, mod Døden og Lidelsen. Rusland horer kun med halv Opmærksomhed paa Jesu Lære om Jordelivet, hans Lignelser og Bud. Først naar Frelseren nærmer sig Korset, spænder Rusland sin Opmærksomhed og lytter med bankende Hjerte. Kristus er død — Rusland gribes af Angst. Det gennemlever Golgatas hele udsigelige Pine. Men dette er endda ikke selve Kvintessensen af den russiske Tro. I Evangelierne staar efter Skildringer af Frelserens Vandring paa Jorden et Par korte Kapitler om hans Tilværelse *efter* Døden og Gravlæggelsen. Om disse Slutkapitler, der bærer Præg af Gravens Gaade og Dødens Bleghed, minder den russiske Tro. Paasken er dens største Fest. For Russeren er hele Livet sort, og først med Dødens Indtræden antager alt den hvide Farve, først da bliver al Ting straalende. Livet er Natten, Døden er Solopgangen, og den evige Dag er »der oppe« hos den himmelske Fader.

Det er Døden og Lidelsen, der forherliges, aldrig Livet selv. Denne Russernes forsonende Tanke om Døden har givet hele

det østlige, russiske Europa sit særlige moralske Fysiognomi, en aldeles særegen Idékolorit — noget stillestaaende og grænseløst rørende, som ingen kan raade Bod paa. Om en Bondeskone mister sit et eller to Aars Barn, saa siger hun med Glæde: »Gud være lovet — nu kommer Barnet ikke til at begaa nogen Synd!« Man bliver forfærdet, man vil indvende noget, men da giver denne sunde, friske og prægtige Kvinde sig til at svare: »At leve er at synde — det hedder jo i Salmen, *at syndfri ingen leve kan et eneste Øjeblik*. Hvorfor da græde? Naar mit Barn er hos Gud!« Modsætningen mellem Stilstand og Bevægelse, mellem passiv Underkastelse og aktiv Kamp mod det onde — det er, saavel psykologisk som metafysisk, hvad der skiller den græsk-ortodoxe Kirke fra Katolicismen og Protestantismen, og da Religionen er en Nations Sjæl, saa skiller ogsaa disse Kontraster Rusland fra de vesteuropæiske Folk.

I Rusland findes en Mængde »Himmelfarts-Kirker«, og Zærerne krones i Moskwa i »Marias Himmelfarts Katedral« — Usspenski sobor. Den strængeste Faste er fra den 1ste til den 15de August, der er Marias Himmelfart, og selve Himmelfartsdagen er en af Aarets største Helligdage. Begivenhedens Midtpunkt er her Død og Taarer, og derfor har det russiske Folk opfattet og forherliget denne Dag med rørende Inderlighed.

Deres Gudsmoder-Skikkelse er en gammel Kvinde. Skønt Maria endnu var helt ung — i hvert Fald ikke mere end 17 Aar — da hun fødte Jesus, fremstilles hun aldrig anderledes end som en ældre Kvinde, mindst i Fyrerne, og ser derfor ogsaa paa de Malerier, hvor hun holder Jesusbarnet paa Skødet, snarere ud som en Barnepige med et fremmed Barn end som en Moder. Hendes Ansigt er altid smerteligt forvredent og ikke sjældent afbildet med en Taare i Øjet.

I hvilken Grad alt jordisk smukt og glædeligt er fremmed for Religionen, ses bedst af Præsteskabets Stilling til Familienlivet. Russerne praler af, at de ikke kender til Cølibatet, græsk-katolske Præster har Lov til at gifte sig, men kun forinden de

er bleven ordinerede. Ægteskab opstaar af Kærlighed, men Kirken tillader ikke en Gang Ordet »Kærlighed« eller »Forelskelse«. Naar Popen først er bleven præsteviet, maa han ikke mere gifte sig. For saa vidt existerer altsaa dog Cølibatet i den østerlandske Kirke; om det overholdes, bliver en anden Sag.

Seminaristen maa sørge for at blive gift hurtigst muligt i Løbet af de faa Uger, der ligger mellem Afgangsexamen fra Seminariet og Præsteindvielsen. Men saa snart han er bleven indsat som Præst, tager han Vielsesringen af, og maa ikke bære den Resten af sit Liv.

Kirken betragter kun Ægteskabet som en Forening mellem Mand og Kvinde til Befolkningens Forøgelse med Udelukkelse af alle andre Motiver af etisk eller æstetisk Natur. Som Følge heraf staar Familielivet i det hele taget ikke paa noget højt Trin hos Russerne.

Hvem der vil lære at forstaa eget og fremmed Folkevæsen, og det bliver utvivlsomt den mest paatrængende kulturelle Opgave i de nu kommende Aartier, han maa lære at forstaa, hvorledes Natur og Landskab skaber den særlige Grundtone i Folkesjælen og giver hvert Folk sine Ejendommeligheder. Det russiske Folk har faaet sit Særpræg af de milevide, flade, monotone Sletter, de dystre, uendelige Skove, de lange, mørke, kolde Vintre, Folkets Udelukkelse fra Havet, et haardt Klima, en karrig Natur, ydre Fjender og indre Tryk.

Den store kristelige Bonde-Anarkist *Leo Tolstoy* er ægte russisk, et ægte Barn af det store, mystiske Bonderige. Hans Digtning viser os den russiske Sjæl i hele dens Kraft og hele dens Svaghed. Født i Aaret 1828 som Søn af en Godsejer og selv Arving til store Jordegodser levede han sin Ungdom som de fleste andre unge rige russiske Adelsmænd, studerede, blev Officer, var en stadig Gæst i de elegante Saloner og tog i fuldt Maal for sig af de Nydelser, hvormed den gyldne Ungdom krydrede Tilværelsen, indtil det store Omslag fandt Sted i hans Liv. En Bonde, som tilhørte en Sekt, der stod udenfor den

herskende Kirke, greb ved sin troskyldige Prædiken om Broderskabsfølelse og Næstekærlighed i den Grad ind i den store Digers Sind, at han fyldtes med Lede overfor sit tidligere Liv, gav sig til selv at dyrke sin Jord, klædte sig i den russiske Bondes grove Dragt, kastede sig over kristelige Studier, oversatte Evangelierne og begyndte at skrive moralske og religiøse Skrifter om den sande Kristendom, om Nøjsomhedens Velsigelser, om Satans Anslag mod Menneskenes Sjæle, om Guds Godhed og Barmhjertighed.

Saa vel i godt som i ondt er Russerne store. Ingen kan være saa hjertensgode, heltemodige, offervillige og sagtomme af Hjertet. Men skrab Russeren, hedder det, og Tataren kommer frem. I Fordærvelse og Ondskab kan de blive de farligste af alle. Deres Yndlings-Grundsætning bliver da, at alt er tilladt, og med »alt« forstaar de enhver Grusomhed, enhver skrækkelig og uhørt Raahed, Forræderi og Falskhed. Saa egoistiske, som det overhovedet er muligt at være, grove, plumpe, hæslige og troløse. Det er paa én Gang Tolstoys og Dostojewskis mærkelige Folk, hos hvem Pendulet for det aandelige Liv svinger mellem Pobjedonostzew til den ene Side og Krapotkin til den anden.

Barbari.

Ortodoksi.

Fanatisme.

Dumbhed.

Ruslands Herskere.

Dommerne ved Beilis-Processen i Kiew 1913.

Den revolutionære Bevægelse.

MISFORNØJELSEN havde dybe historiske Rødder, der gik tilbage til de hemmelige Selskaber i Aarhundredets Midte, ja, paa en Maade helt tilbage til Reformzaren Peter d. Store. Det er ham, der har indført Revolutionen i Rusland. Riget *skulde* knyttes til Europa, og det blev denne ubændige, brutale, men dygtige Herskers Værk at tænde de første Lys, der adskilte Landet fra Asiens Mørke.

Moskowitzerriget er saaledes først for to Hundrede Aar siden kommen ind paa den europæiske Udviklingslinie. Staden ved Newaen skulde efter Peters Vilje blive Ruslands »Vindu mod Europa«, hvorigennem den friske Luft strømmede ind. Hans Storhed laa i, at han saa den historiske Nødvendighed og gennemførte den med genial Hensynsløshed. Skønt ikke en af dem, der styrter Bastiller, var han alligevel »den første Nihilist«, maaske uden at ane, hvilken Betydning det nye Petersborg vilde faa for hans eget Dynasti.

Zar Peter var saa fuldstændig en Despot som nogen og til-

sigtede ingenlunde nogen Forandring af den absolutistiske Regeringsform; han bragte blot den Sten til at rulle, som til sidst skulde styrte hele Enevælden over Ende.

Den egentlige Frihedsbevægelse i Folket er knapt 100 Aar gammel. Den opstod under Paavirkninger fra den store franske Revolution, Napoleonskrigene, Vesteuropas demokratiske Ideer og det »gale Aar 48«.

Revolutionens første Apostel var den rige, aristokratiske, højt dannede *Alexander Herzen*, som i sit Tidsskrift »Kolokol« (Klokken) fra London sendte sine tunge Klokkeklemte »Fra den anden Flodbred« ind over Rusland. Zar Alexander læste omhyggeligt hvert Nummer.

Der var dernæst Vildmanden *Bakunin*, den fødte Oprører, som deltog i alle Europas Revolutioner i forrige Aarhundredes Midte, og som sammen med Karl Marx grundlagde det gamle Internationale, det første Forsøg paa gennem en samtidig Rejsning af hele Europas Proletariat at løfte Udviklingen fra sin kapitalistiske Bane over paa en socialistisk. Hans typiske og skarpt tegnede Skikkelse er udødelig i den russiske Revolution. Der var senere *Turgenjew* og hele »Tschaikovskys Kreds« med Fyrst *Krapotkin* og *Stepniak* (Sergei Kravschinsky). Der var endvidere *Tolstoy* og *Gorki*, revolutionære hver paa sin Vis, og der var de tusinde dødsdømte Pionerer, der aabnede Kampen, længe før Masserne var modne, som kækt loftede Oprørets Fane og krævede deres Ret med Vaaben i Haand. En eneste Helte-daad gjorde i de Dage mere Propaganda end hundrede Bøger. Det var en uophørlig, eruptiv og langsom foregaaende Kamp mellem Mørket og Lyset, Siwa og Wischnu. Fortvivlet ruskede Oprørerne i Baandene. Tusinder endte deres Liv i Sibiriens Miner og Ødemarker, bag Murene i Zarernes Hævnborg paa Newaøen, bag Snemarkerne i Polaregnene ved Kolymsk, i Ruslands hundrede Fængsler og Galger. Alene fra 1866 til 1892 mistede henved 30,000 Mennesker Livet i denne vedvarende indre Borgerkrig. Ialt, indtil nu, naar de dræbte Ofres Antal op over hundred Tusind. De Unge, der meldte sig i Oprørets

Rækker, gik gennemgaaende til Grunde i Løbet af to Aar. Intet andet Land har saa mange politiske Martyrer med saa megen Ungdom og saa mange Kvinder iblandt, og saa stærk en Idealisme. »Forfølg os kun!« sagde *Sophia Bardin* i sin glimrende Forsvarstale for Retten. »I, mine Herrer, har foreløbig den fysiske Magt, men vi besidder den moralske Magt: det hi-

Tilbagekomsten fra Sibirien.
En politisk Forvist vender hjem efter mange Aars Fængsel.

storiske Fremskridts og Ideernes Magt. Ideer lader sig ikke ombringe ved Bajonetter.«

Til Ære for Revolutionen skrev Turgenjew sit smukke, sorgmodige Prosadigt »Paa Tærskelen«: »Jeg ser en mægtig Bygning, en smal Dor i Muren er vidt aaben, bag den det mørkeste Mørke. Paa Tærskelen staar en ung Pige en russisk Pige. En dump Stemme fortæller hende om de Rædsler og Farer, der venter bag Tærskelen, men hun svarer: »Jeg ved det jeg er beredt.« — »Er du ogsaa til — en Forbrydelse

beredt?« Hun sænker Hovedet: »Ogsaa dertil.« — »Ved du, at du kan tabe din nuværende Tro og indse, at du har taget fejl og hengivet dit Liv omsonst?« — »Ogsaa det ved jeg. Men alligevel vil jeg gaa ind.«

»Nar!« snærrede nogen bag hende.

»Hellige!« kom det et eller andet Sted fra oven som Svar tilbage.«

Mennesker forsvandt sporløst i denne frygtelige Kamp mellem de to Ruslande. Der kunde gaa Aar, inden Forældre kunde faa at vide, hvor deres Børn var bleven af.

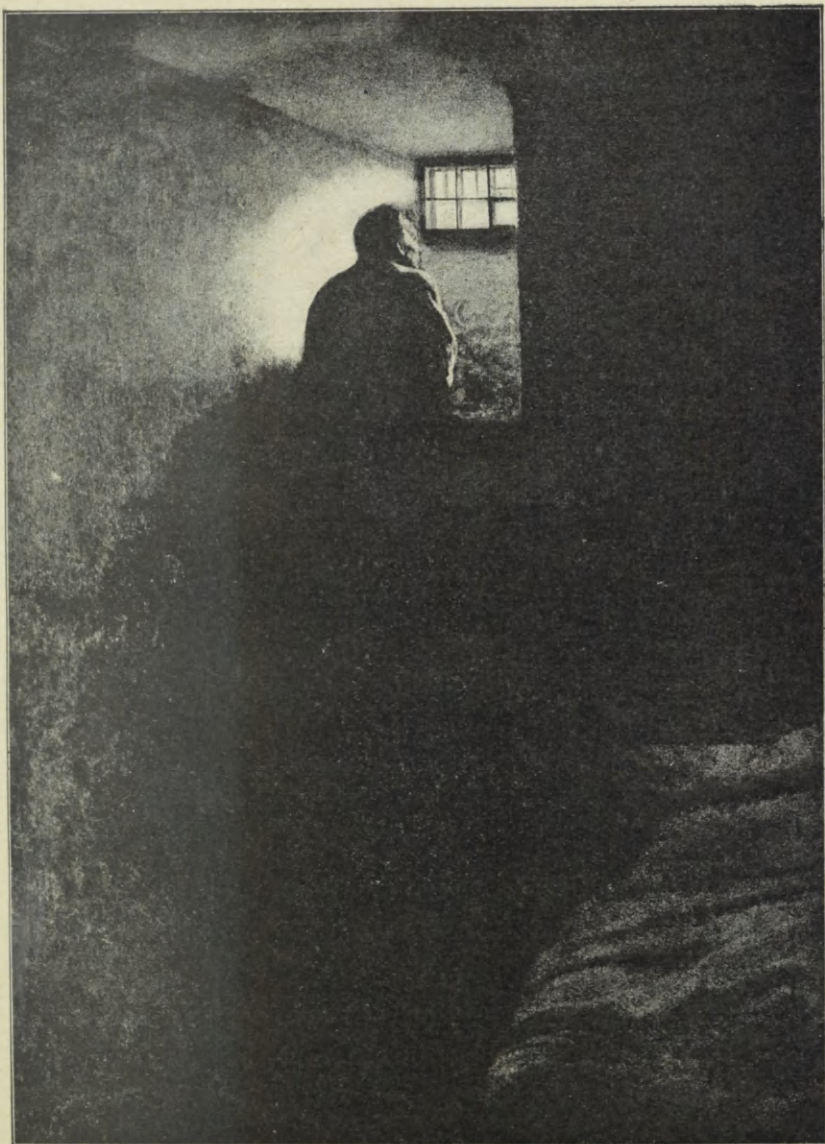
En Moder, hvis Søn var fængslet, raabte i sin Fortvivlelse en Gang til en af Plehwes Mænd, en kold, grusom, overlegent smilende, ung Gendarmeriløjtnant: »Hr. Løjtnant, har De da aldrig haft en Moder?« Det korte, haanende Svar var: »Det erindrer jeg i alt Fald ikke mere.« Disse Mennesker, som ikke mere huskede, om de nogen Sinde havde haft en Moder, raadede over Liv og Død for andre Mødres Børn. Da Moderen endelig efter Ugers Venten kommer ind til sin Søn og ser ham bag Gitret, udbryder hun: »Min Dreng, hvordan er det, du ser ud? Hvad har de dog gjort med dig?«

Med mat Stemme svarer han: »Moder, jeg er i en Celle uden Lys. De har sat mig ind i fuldstændigt Mørke. Det kan jeg ikke holde ud.«

Senere blev han sendt til Sibirien, men hendes anden Søn blev nu fængslet, ogsaa for at have været »indviklet i oprørske Bevægelser«. I ti Dage svævede Dødsdommen over hans Hoved. Hans Liv ahang af et Papir, der ventedes fra Petersborg, — om det nu blot kom rettidigt. Men det kom ikke. Og om Morgenen skal Krigsretten dømme. For sidste Gang taler hun nu med sit Barn, hun pludrer med ham og klapper ham. Men endelig siger Sønnen:

»Og nu, lille Mor, vil vi tale et Par Ord om det Uundgaaelige.«

Han begynder at tale om det, der forestaar. Blidt og kærligt søger han at forsone hendes Tanker med Døden.

Morgenen gryer over Rusland —
»Fangen«. — Efter Maleri af den russiske Kunstner Yaroshenko.

Con moto.

НАРОДНАЯ ПЬСЬ РУССКАЯ

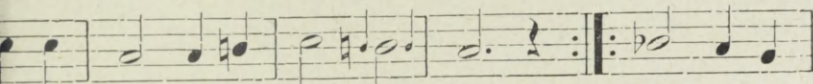
Бо - же цар - я хра - ни! Силь - ный дер - жав - ный Ц
Gud, vær du Za - rens Skjold! Mæg - tig han her - ske

страхъ вра - гамъ, Царь пра - во - слав - ный! Бо -
vær en Skræk, Zar, du ret - tro - en - de! Gud,

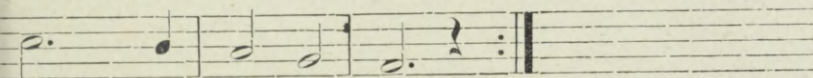
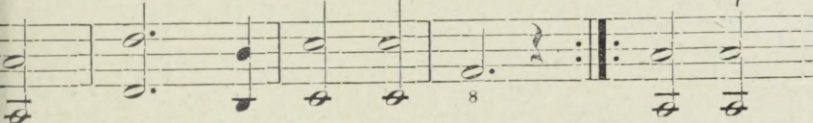
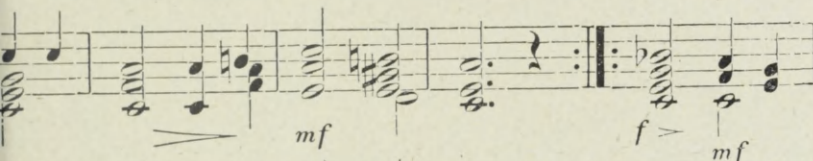
»Kejsershymnen« er nu afløst af Revolutions-S.

Den russiske Nationalsang.

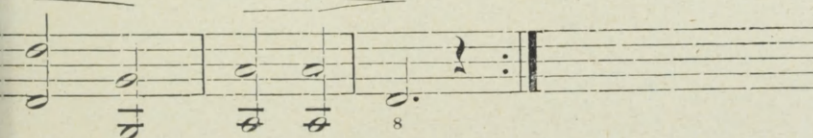
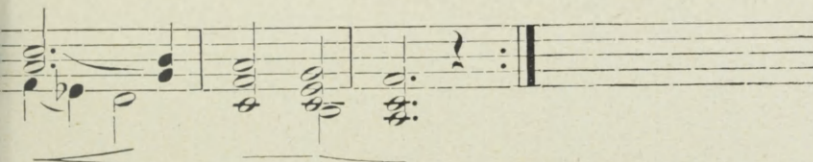
Alexis Lvoff.

уй на Сла - вин, на сла - ву намъ; Царст - вуй на
er sit Ri - ge til Æ - re for os; Fjen - der - ne

де дар - я хра - ни! Зонковскы.
væg du Za - rens Skjold!

«Internationale», der findes bag i Bogen.

»Lille Mor, Du maa ikke indsende nogen Ansøgning om Naade. Jeg beder Dig om ikke at gøre det.«

»Nej, min kære Dreng.«

»Du vil være tapper og fatte Dig.«

»Ja, min kære Dreng.«

»Tænk paa, Du er ikke den eneste! Hvor mange saadanne Mødre som Du gives der ikke hos os! En Gang kommer dog Døden alligevel.«

»Ja, min kære Dreng.«

Et Under sker, et ufatteligt Under: Forhandlingerne bliver udsat af Mangel paa Bevis. Foreløbigt er Sønnen reddet. Indtil næste Krigsretsmode tager Moderen hjem, og en Dag læser hun i Avisen, at to politiske Fanger er flygtet fra Undersøgelsesfængslet. Den ene er hendes Søn Boris. Nu følger fjorten Dage i dødelig Angst: Er det lykkedes ham at komme bort? Er han i Sikkerhed? Eller falder han uigenkaldelig i Bødlernes Hænder? — Endelig, endelig — Befrielse: Et Kort fra Norge med det eneste Ord »Hilsen«, skrevet af den elskede Haand.

Moderen, Sophia Sawinkow, slutter sine Optegnelser herom med disse Ord: »O, Hjemstavn! jeg venter paa din Genfødsel! Med hver eneste af mine Nerver oplever jeg din Befrielseskamp. Paa den Dag, hvor den virkelige Friheds Sol endelig vil opgaa over dig, vil mit Hjerte først lære at forstaa, hvorfor vore forfærdelige Ofre var nødvendige.«

— — —
Hvem kan uden Gysen høre om den ganske unge Martyrinde *Witrow*? — »Et nydeligt Hul, hvad?« griner Fangevogterne, da de kaster hende ind i Cellen bag de tykke, tykke Mure. Hun har ingen Fader, ingen Moder, ingen Broder, som kan forsvare hende. At mishandle hende er bare en Leg. Og hun bliver mishandlet. Hvor maa hun ikke have værget sig fortvivlet med sine barnlige Hænder, kradset med Neglene og bidt fra sig! Hvad kan et Barn mod Ondskabens kraftige Overmagt? Og saa er hun igen alene indenfor de fire Vægge, der tavse og

skumle har set alt. Hvor i hele Verden er Redningen fra det ækle Onde? Som et Befrielsens Bud forekom hende den lille Petroleumslampe, som de rækker ind til hende om Aftenen. Hun griber den, hælder Petroleum ned over sit Legeme og bliver ved de rensende Flammer befriet fra al Verdens Ækelhed og al Livets Kval.

Dantes Helvede kan man næsten le ad, saa harmløst er det i Sammenligning med, hvad Knutregimentets Bødler kunde finde paa.

Man spørger atter og atter sig selv: Og disse Mennesker er vokset op af den samme russiske Jord som Dostojevski og Tolstoy? Og det er Brødre i Blodet til Herzen, Turgenjew, Krapotkin? Først langsomt begynder man at forstaa det. Ja, det er de polare Ender af en og samme aandelige Verden. Det er den samme sjælelige Masse, i hvilken det Positive og det Negative befinder sig i diametralt modsatte Forhold. Det er Siwa og Wischnu, det Onde og det Gode, der lever ved Siden af hinanden i hvert Folk som i hvert enkelt Menneske.

Alle disse Grever Scheremetjew's, Schuwalorow's, Schtscheglowitiw's, Maklakow's og andre, alle disse Herrer af Hofkamarillaen, som ledede Ruslands Politik, havde kun det ene Program, som kort kan udtrykkes saaledes: »Ingen Eftergivenhed overfor Folket!« De stod i Spidsen for et Bureaukrati, der beklædte hundred Tusind Kontorstole, som dannede en uovervindelig Skranke for enhver Reform, og bag dem stod atter en hel Sværm af Slyngler og Tyranner, Drukkenbolte og Spillere, som levede højt paa det arbejdende Folks Bekostning. Det var et Bureaukrati, der kun var begrænset ved Bestikkelighed, paa samme Maade som Absolutismen kun var begrænset ved Snigmordet.

Selv om man siger, at ethvert Land har den Regering, det fortjener, kunde man dog hævde, at Ruslands Regering var værre end Rusland fortjente.

Forfatterinden Fru Zebrikow skrev et »Aabent Brev til Zar Alexander II«. Som den unge Alexander Herzen troede ogsaa

hun, man ved Følelsens Logik kunde overføre den Kærlighed til Folk og Ret, man selv besad, til andre: »Sire, et Pennestrog af Deres Haand«

Svaret gav først Brodersønnen, Nicolaj II, da han ved sin Tronbestigelse tilraabte Semstwoernes Deputerede: »Hold op med Jeres dumme Drømme!« Det sagde den unge Mand, der 15 Aar senere, bleg af Angst, blev tvunget til at underskrive Oktobermanifestet og gjorde det med rystende Haand, med de truende Masser udenfor sine Vinduer. Svært og langsomt blev den Erfaring kobt, at man ikke kan tigge sig Frihed til, men kun kan tage den.

Frihedsbevægelsens bitre Kamp blev ført med en enestaaende Offervillighed, der aftvang hele Verden udelt Beundring. Sit Navn fik Nihilismen fra Turgenjews Roman »Fædre og Sonner«, hvor Hovedpersonen kalder sig Nihilist. Det var teoretisk Anarkisme, mere literær end praktisk politisk, i Slægt med den encyklopædistiske Bevægelse i Frankrig før den store Revolution. Den ytre sig som en Fornægtelse af alle Samfundets Baand og forberedte Jordbunden for Revolutionen. I 80erne slog Bevægelsen ud i Terroristernes Rædselsherredømme, da der ikke var nogen anden Vej aaben.

Vera Sassulitsch udførte sit Attentat paa General Trepow og frikendtes af Retten. Derefter fulgte Attentatet paa det kejserlige Jernbanetog og paa Vinterpaladset, hvor Spisesalen sprængtes i Luften — 5 Minutter før tidligt. 13. Marts 1881 dræbtes Alexander II paa Gaden med en Bombe. I en Række Aar fulgte Attentaterne Slag i Slag.

Mod Rædselsregimentet fra oven satte Nihilisterne Rædselsregimentet fra neden: deres Vaaben var først Dolk og Revolver, siden Dynamit. Det politiske Mord blev sat i System. Autoriteterne skulde skræmmes til at give efter. Det var Fortvivlelsens Selvhjælp, Desperationens sidste Udvej.

Bombekasterne tænkte: Naar I forfølger os med alle Statens Magtmidler, med Politi, Soldater, Fængsler, saa svarer vi igen paa samme Maade; vi bruger de Midler, vi har, naar

I tager Talefrihed og Pressefrihed fra os. Og andre af dem sagde: Vi er de faa, I ler af os som Taaber og Sværmere, nuvel, I skal faa at mærke, at vi lever, og at det er Alvor. Saa kastede de Bomberne og ofrede sig selv som en Verdens-Agitation for Frihedens Sag, i et fortvivlet Haab om, at Bombernes Brandskær vilde lyse op i Afgrunden.

I sit egentlige Væsen var Nihilismen imidlertid en liberal Venstrebevægelse, og efterhaanden som man indsaa, at Bombekastningen intet nyttede, gled Kampen ind paa den praktiske Politikts faste Grund. Ved denne naturlige Svingning til højre er Nihilismen endt i den Konstitutionalisme, som den tidligere havde behandlet med den største Ringeagt.

Den terroristiske og senere den socialistiske Bevægelse rekruteredes i høj Grad fra Jøderne, der da ogsaa kaldtes »Revolutionens Surdejg«. For at bortlede Misfornøjelsen og aarelade Proletariatet for dets Overskud af Kraft foranstaltede Myndighederne til Gengæld fra Tid til anden de frygteligste Jødeforfølgelser. De stakkels Jøder maatte spille »Prügelknabe« og fik Skylden for alt.

De »sorte Bander« fra Forbundet af »sande russiske Mænd« førte an i de hæsligste Jødemassakrer i Hundreder af Byer under den ortodokse Patriotismes Banner. Fra alrussisk Side formede Kampen mod Jøderne sig tillige som en national Renselsesproces, som en Organismes vilkaarlige og uvilkaarlige Bestræbelser for at udskyde et fremmed Legeme fra sine Celler eller for i hvert Fald at hindre det i at brede sig i dem alle. Fra Jødernes Side var det en stærk Races Kamp for Livet paa det Sted, hvor Skæbnen nu en Gang havde ført dem hen.

General Strelnikow blev i 80erne sendt til Odessa for at undertrykke et Oprør. To Studenter, hvoraf den ene var en Russer, Romanenko, den anden en Jøde, Wulff, fremstilledes for ham til Forhor. Jøden er senere bleven en bekendt Bacteriolog. »Naa, saa I er Wulff,« sagde Generalen. »Jeg er højst forbavset over Jer, Wulff. Romanenko der, ham kan

jeg begribe, men ikke Jer. Han er ung og dum, og derfor bilder han sig ind, at han er kaldet til at redde Fædrelandet. Men hvad vil I egentlig? Hvad er Rusland for Jer? Hvis I i Stedet for havde aabnet en Butik, en Kro eller et Forlystelsesetablissement, om I vil, saa havde det været meget klogere. Saa vilde Myndighederne have ladet Jer i Fred, og I vilde have tjent en Formue.«

Jøderne havde ikke de samme Rettigheder som andre Mennesker. De maatte ikke eje fast Ejendom paa Landet, kun bo i »Jødedistrikterne« i visse Byer, kun udføre visse Forretninger. De var udelukkede fra Valgret til Semstvoerne og i Reglen ogsaa til Byernes Kommunalraad, og deres Børn blev hindret i at gaa i Skole.

At være Jøde i Rusland var noget af det ulykkeligste paa Jorden. Som en Brændmærket kom Jøden til Verden, som en Brændmærket slæbte han sig gennem Livet, og som en Brændmærket maatte han dø. Blev han Kristen, saa ansaas han for en Frafalden, forblev han Jøde, var han en smudsig Hund.

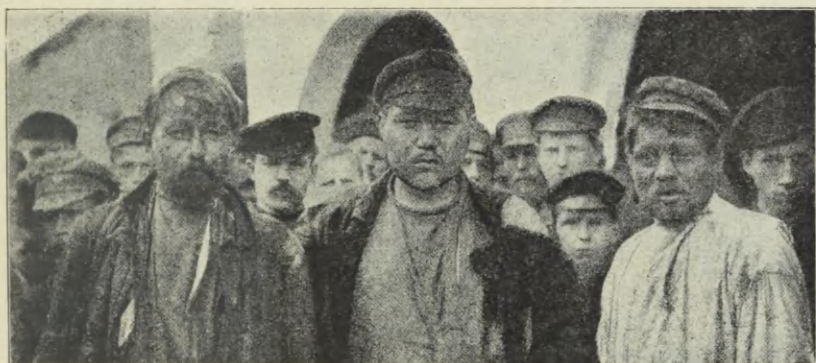
Beilis-Processen i Kiew virkede som en vældig Lyskaster ind i det middelalderlige Mørke, som hvilede over Rusland. Den Harme og Bevægelse, Sagen vakte, stiller den i Række med Dreyfus-Affæren. Betegnende er det, at i begge Tilfælde var den Anklagede en Jøde, ligesom ogsaa Anklagen i begge Tilfælde var bygget paa et saa spinkelt Grundlag, at de allerfleste Mennesker følte sig overbevist om de Anklagedes Uskyldighed. Beilis beskyldtes for at have myrdet et Barn for at bruge Blodet i Synagogen i religiøst Øjemed som Offer.

Den skandaløse Proces sammen med de forfærdelige Jødeforfølgelser, Pogromer i Kischenew førte mange Russere til Selvprøvelse og rejste Signalet: »Saa dan kan det ikke blive ved at gaa, det er en Skændsel for Rusland!«, samtidig med at hele Israels Folk indsaa, at den eneste Udvej fra dette Helvede var Kampen mod den bestaaende Samfundsorden, og der-

for kastede de sig ind i den revolutionære Kamp med et Heltemod, der var enestaaende.

Konservatismens staaende Sætning, at »Revolutionen stammer fra Jøderne«, er kun Selvbedrag, men sikkert er det, at uden den semitiske Energi vilde Bevægelsen være gaaet frem i meget langsommere Tempo.

Men stærkere end alle Nihilismens salonliterære Ideer, stærkere end de enkeltstaaende Terroristers Bomber og alle ra-

Typer paa Industri-Arbejdere fra Jaroslaw.

Endnu kan over tre Fjerdedele af den russiske Befolkning hverken læse eller skrive.

dikale Skrifter virkede Teknikens industrielle Revolution, der førte Maskinerne ind i Rusland og skabte et helt nyt Befolkningselement i det moderne Fabriksproletariat, som nu for første Gang lod høre fra sig som samlet Masse. Hermed var den nye Faktor traadt ind, som skulde tage Ruslands Skæbne i sin stærke Haand.

Det viste sig at være rigtig, hvad det russiske Socialdemokratis betydeligste Teoretiker, *Georg Plekhanow*, proklamerede paa den første internationale Kongres i Paris i 1889, at »den politiske Revolution i Rusland kun kunde sejre ved Hjælp af Arbejderbevægelsen«. Han skrev om Ruslands uimodstaaelige Indtræden i Rækken af Europas kapitalistiske Stater og hebu-

dede Stor-Kapitalismens Komme, ikke fordi han glædede sig derover eller ønskede det, men fordi han erkendte det som en Kendsgerning, over hvis Konsekvenser man maatte være klar.

Endnu i 1887 talte man i Rusland næppe 1,3 Million Industriarbejdere, men allerede i 1897 over 2 Millioner, og nu er der mindst 10 Millioner. De er ganske vist kun en ringe Brøkdelt af Kæmperigets vældige Folkemængde, og de er endnu kolossal uvidende, men det er alligevel denne Arbejdermasse, der sætter det skarpe Skel mellem det gamle og det ny Rusland, og i den revolutionære Bevægelse blev de ved deres Mængde og deres Sammenhold den drivende Kraft. Medens Frihedsmændene tidligere havde talt for dove Øren og i Virkeligheden kun var en Generalstab uden Tropper bag sig, fik de nu i Arbejderbataillonerne en Hær med Disciplin og Organisation og medfødt Socialisme.

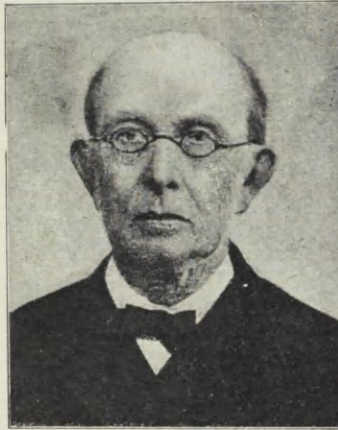
Fuld Foreningsfrihed fandtes ikke, men alligevel havde adskillige Fagorganisationer, Oplysningsforeninger og Andelsforeninger formaaet at vokse sig stærke under Skin af Understøttelsesforeninger. Trods det gamle Regimes Raaddenskab og Embedsstandens Demoralisation var Landet i en betydelig indre Udvikling, der i Løbet af den sidste Snes Aar kendetegnedes ved Guldmøntfodens Indførelse, Udvidelse af Bank- og Kreditsystemet, Jernbanernes Forøgelse og en stigende Vækst i den industrielle Virksomhed. Baade i økonomisk og aandelig Henseende gennemgik Rusland en vældig Udvikling, idet Kapitalismen vandt Fodfæste efter de store Bondereformer med Livegenskabets Ophævelse; men Industrien voksede ikke som i andre Lande naturligt op af Hjemmeindustrien, den maatte skabes pludselig ved en kapitalistisk Kraftudfoldelse og efter udenlandske Forbilleder »af Storkapitalisternes Naade«, ikke i Sammenhæng med, men *efter* Kapitalens Koncentration. Den voksede op under dygtig tysk Paavirkning, idet det var den tyske Foretagsomhed, der sprang over de høje Toldmure og rejste de første Fabrikker med baade tysk Kapital, tyske Arbejdsledere og tyske Montører. Den russiske Nomadearbejder,

der kom vandrende ind fra Landet og atter forsvandt om Foraaret, blev forvandlet til en fastboende, moderne Industriarbejder. Det er *Bonden fra i Gaar*, der nu er bleven klassebevidst Byproletar, og Musjiken som Fabriksarbejder har endnu hele Landsbykommunens grundrussiske Fællesskabsfølelse i sig, saa han straks med største Lethed kan gaa op i det internationale marxistiske Socialdemokrati. Saaledes blev Kapitalismen den stærkeste Drivkraft til Ruslands »Europæisering« og dermed til Revolutionen.

Regeringen forsøgte at binde Arbejderbevægelsen ved et nyt Middel, »Subatovismen«, der havde faaet Navn efter Chefen for Moskvas Sikkerhedspoliti Subatov.

Han organiserede en statslig beskyttet »Politisocialisme« med gule Fagforeninger og falske Revolutionsforeninger, der blev ledet af Regeringsagenter, som skulde lokke Arbejderbevægelsen ind under Magthavernes uindskrænkede Kontrol og kunstig fremelske et virksomt Had til de oplyste Klasser, Regeringens farligste Fjender. Den giftige Sæd, Provokatorerne saaede i Folkemasserne, blev farlig for Regeringen selv, fordi den, der saar ondt, høster ondt.

Reaktionens stærkeste Hoved var *Pobjedonostzew*, Alexander III's tidligere Lærer, der fra 1880 i 25 Aar stod i Spidsen for den højhellige Synode som dens Prokurør. Denne ejendommelige Mand var Ruslands fineste Jurist og klogeste Hoved, en helstøbt Personlighed, ubestikkelig og hæderlig, nidkær og

Pobjedonostzew.
Overprokurøren for den hellige Synode.

Synoden er Kirkens øverste Myndighed, en Forsamling paa 10 Kirkefyrster, Metropoliter og Biskopper, som sammenkaldes ved et kejserligt Edikt. I Spidsen staar en særlig Embedsmand, der har Ministers Rang, og som kaldes Overprokurør.

kundskabsrig, viljestærk og frygtløs, en Mand, der oprigtig troede paa russisk Ortodoksi og Selvherskerdømme som det eneste rigtige for Folkets Lykke, og som dybt foragtede Vesteuropas Kultur, skønt han kendte hele Vestens Literatur til

En Stor-Russer.

Tænk dem et Rige, som er $1\frac{1}{2}$ Gang større end hele Europa, 43 Gange større end Tyskland, over 220 Gange større end Danmark, med en Befolkning paa 187 Milioner, og man vil faa en lille Anelse om, hvor uhyre stort Rusland er. Det omfatter $\frac{1}{6}$ af alt Land paa Jorden, og rummer 110 forskellige Nationaliteter. De egentlig ægte Russere, der danner den historiske Kærne, er Stor-Russerne, som kun udgør 43 pCt. af Befolkningen.

Ideal, som han fastholdt med en isnende Jernvilje. Den »sorte Haand« var for ham Guds Haand.

Bunds som faa. Denne frygtelige Kirkefyrste, der forenede den højeste Kultur med den sorteste Reaktion, var en ganske anderledes farlig Modstander for Frihedens Sag end Rasputin.

Man har gjort Pobjedonostzew til en russisk Stor-Inkvisitor à la Torquemada. Sandheden er langt snarere den, at der bag denne haarde Pande fandtes en Overbevisning med religiøse og politiske Principper, der ikke indlod sig paa Kompromisser. Han saa i Autokrati og Ortodoksi de to mægtige Stensøjler, der ene kunde bære de slaviske Folks Fremtid. En Gud i Himlen, og en Zar over alle Russere, Disciplin her som der, og ingen Ræsonneren i Rækkerne — det var Pobjedonostzews

Forspillet i 1905.

SIDEN Ivan den Skrækkeliges Dage har ingen Regering været tyngtet af saa mange Ulykker som Zar Nicolai den Andens. Baade indadtil og udadtil kendetegnedes hans Regeringstid af Uhygge og Fordærv. Hans Familie blev fremmed for ham, hans Hustru blev yderligere nervøs, hans eneste Søn syntes fordømt til en ødelæggende Sygdom. Ingen Raadgivere kunde han stole paa. Hofkamarillaen arbejdede med alle Midler kun for deres egne egoistiske Formaal. Kun Aanderne gav ham »gode« Raad.

Den japanske Krig og den revolutionære Uro bevirkede, at Zarindens Nervøsitet steg til Tvangsforestillinger. Intet paa Jorden var nu i Stand til at trøste hende uden Rasputin. Familien omgikkes Kejserparret ikke meget, fordi Zaren var besjælet af en meget alvorlig Mistillid til sine Slægtninge, hvem han mistænkte for at ville berøve ham Kronen.

Storfyrst Paul boede næsten altid i Udlandet. Storfyrst Michael var degraderet paa Grund af et ikke-standsmæssigt Ægteskab, og til Storfyrst Wladimir var Forholdet køligt, efter at hans Søn, Storfyrst Cyril, havde giftet sig med den fraskilte Hertuginde af Hessen. Tilbage var kun Storfyrst Nikolaj Nikolajewitsch, høj og ranglet, brutal og haardhændet, netop født til at herske. Han var Reaktionens Mand, hadefuld imod alt Fremskridt, myndig og despotisk, vel egnet til at være Zar i det gamle Rusland. Mærkværdig nok var ogsaa han Spiritist og interesseret i okkultistiske Studier, men han var en erklæret Modstander af »den forbandede Munk og hans Kvindfolke-Slæng.«

Nikolaj Nikolajewitsch havde i politisk Henesende den stærkeste Indflydelse over sin kejserlige Nevø. Det var hans reaktionære Mænd, der havde Magten omkring 1905. Da Plehwe endte sit Liv ved en Bombe, gjorde dette ikke saa stærkt et Indtryk paa Zaren, fordi han lige forinden havde faaet at vide, at Plehwe i al Hemmelighed havde sat en Stikledning ind paa Zarens Privattelefon for at lytte til alle Samtaler. Da følte den Enevældige, hvor afhængig han var af sin Hofkamarilla.

Med Plehwes Død begyndte den første Revolution. Den fandt Regeringen fuldstændig uforberedt, og en af dens første Ofre var Storfyrst Sergius, der residerede i Moskwa. Trods alle Truselsbreve for han dristigt gennem Staden og blev sonderrevet af en Bombe.

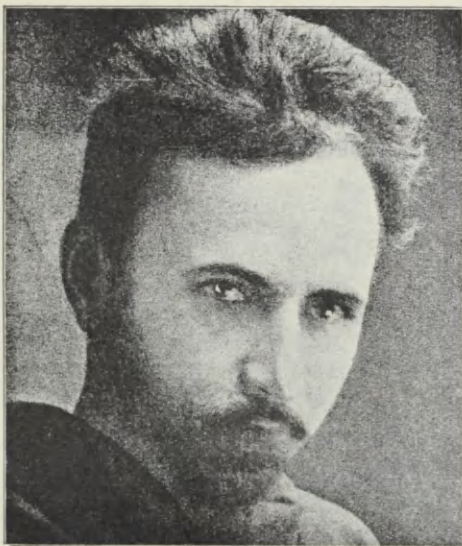
Krigen mellem Japan og Rusland nærmede sig til en Katastrofe for Huset Romanow og det gamle Regime. Japan blev Sejrherre i alle Kampene. Selv de mest forfalskede Telegrammer kunde ikke forandre Kendsgerningerne. Ruslands Flaade blev totalt ødelagt, Havnen i Wladiwostock blokeret, Port Arthur indtaget. Ruslands Hær sank sammen paa de asiatiske Slagmarker, Folket forbandede Regeringen, medens Embedsmændene stjal af Statskasserne. Under Indtrykket af Nederlaget over for de Gule vaagnede den politiske Interesse først rigtig.

I Hundrede Aar havde Ruslands ædlestes Aander kæmpet for Kulturens Idealer. Blomsten af den intelligente Ungdom havde ofret sit Blod for denne Drøm. Nu syntes det sidste Kapitel at være kommen i denne grufulde Tragedie.

Litteraturen var lænket under Censurens Paragrafer. Videnskaben stod under Knuttens Protektorat. Universiteterne var under Politiopsigt og Skolerne i Hænderne paa den ortodoxe Gejstlighed. Men under Jorden skred den revolutionære Bevægelse stadig fremad, i samme Grad som Reaktionen foroven blev mere kvælende. Regeringen søgte at aflede Opmærksomheden fra de indre Tilstande dels ved at ophidse de forskellige Nationaliteter indenfor Riget mod hinanden, dels ved at pege paa Folk med sort Haar og kroget Næse og sige: det er dem,

der er Skyld i al det onde. Hver Gang de underjordiske Kræfter kom til Udbrud i nogen Del af Riget, knagede det i Selvherskertronen. Ind over den finske Grænse kom uafbrudt store Sendinger af Fedttønder, der, skjult for Toldvæsenet, indeholdt i Tusindvis af forbudte Aviser og farlige Revolutionsskrifter, som var trykt i Udlandet, navnlig i Genf, Zürich, London og Paris.

Regeringen laa den Gang i Wittes Hænder. Han greb til et ligesaa fortvivlet som ægte russisk Middel for at slaa Revolutionen ned. Han støttede hele sin Plan paa Præsten *Gapon*, om hvem han vidste, at Arbejdermasserne havde vist ham Tiltro. Det er den anden Præst med en sørgelig

Gapon.
Arbejdernes Fører i Petersborg 1905.

Skæbne i den russiske Revolutions Historie. Ogsaa han havde en uimodstaaelig suggererende Evne som Taler.

Den snu Witte, der vidste, at Gapon var en meget ærgerrig Mand, satte sig i Forbindelse med ham, og Præsten erklærede sig parat til at spille *agent provocateur*. Paa denne Maade skulde Revolutionen dræbes i Fødslen. Saaledes lyder den gængse Forklaring, men det falder svært at tro, at denne Mand har villet tjene en anden Sag end Revolutionens. Han var sikkert en oprigtig Revolutionær i en Periode af sin korte og tragiske Tilværelse, men hans Historie taber sig i det dunkle,

og hans Karakter er man aldrig bleven fuldstændig klar over.

Den 21de Januar 1905 rettede Gapon følgende Skrivelse til Kejseren af Rusland:

»Hersker! Tro ikke, at Ministrene siger Dig Sandheden om Dit Folks og Dit Riges Stilling. Men Folket har den faste Tillid til Dig og har besluttet i Morgen Eftermiddag Kl. 2 at møde op foran Vinterpaladset for at fremstille sin Nød for Dit Hjerter.

Hvis Du er vankelmødig og ikke viser Dig for Folket, da sønderriver Du det moralske Baand mellem Dig og Dit Folk. Tilliden til Dig vil forsvinde, hvis der flyder uskyldigt Blod mellem Dig og Folket. Vis Dig i Morgen for Dit Folk og modtag vort Bøn-skrift.

Jeg, Repræsentant for Arbejderne, og mine tapre Arbejdskam-merater garanterer Dig for Din Persons Ukrænkelighed.«

Selve Bøn-skriftet var geniale affattet i den store historiske Stil og lød saaledes:

»Monark! Vi St. Petersborgs Arbejdere, vore Kvinder og Børn og vore Forældre, de svage Oldinge, kommer til Dig for at søge Beskyttelse og Retfærdighed. Vi er fattige, vi knægtes og underkues af ududdeligt Arbejde, vi forhaanes og behandles, ikke som Mennesker, men som Slaver, der maa taale deres bitre Lod og tie. Vi havde ogsaa Taalmodighed, men vi trykkes stadig længere ned i Elendighedens, Retsløshedens og Uvidenhedens Sump. Despotismen og Vilkaarligheden knuger os, saa vi kvæles. For os er den frygtelige Time kommen, hvor det er bedre at dø end længere at udholde Kvalerne. Vore Kræfter er opslidte, Monark. Vor Taalmodighed er udtømt. Da har vi indstillet Arbejdet og meddelt vore Herrer, at vi vil kun det, uden hvilket Livet intet Liv er, men Tvangsarbejde og uafbrudt Kval.

Vor første Bøn var, at vore Herrer raadslog med os om vore Fornødenheder — men det blev nægtet os. Man nægtede os Retten til at tale om vor Nød, man fandt, at Loven ikke tilkender os denne Ret. Som lovstridig tog man ethvert af vore Forlangender: at forkorte Arbejdstiden til 8 Timer daglig, at fastsætte en Minimal-løn i Forstaaelse med os, at undersøge vore Konflikter med Fabrikernes Opsyn, at forhøje Lønnen for Haandlangere og Kvinder til en Rubel pr. Dag, at afskaffe Overarbejde, at hjælpe vore Syge, at indrette Værkstederne saaledes, at man kan arbejde der uden at synke ned i Dyrets Tilstand. Alt syntes vore Herrer lovstri-

digt, enhver Anmodning var dem en Forbrydelse, hvert Ønske — en fornærmende Frækhed.

Monark! Vi er her mere end trehundrede Tusind Mennesker — dog, Mennesker er vi kun udvortes, i Virkeligheden besidder vi ikke én Menneskeret, ikke en Gang Retten til at tale og tænke, til at forsamles, raadslaa om vor Nød, eller søge at forbedre vor Stilling. Enhver af os, der vover at hæve Stemmen til Forsvar for vore Klassers Interesser, kastes i Fængsel eller forvises til Sibirien; hver Handling ud af et godt Hjerte, en medlidende Sjæl, straffes som en Forbrydelse; at tage et kuet, retsløst, forpint Menneske i Beskyttelse regnes for en Synd imod din Vilje. Monark, svarer det da til den Guds Lov, i hvis Navn Du regerer? Og er det muligt at leve under disse Love? Er det da ikke bedre at dø? Er det ikke bedre, at alle vi Ruslands Arbejdere dør. Dette forestaar os, Monark! Og det forsamler os foran Dit Palads's Porte. Her søger vi den sidste Redning. Nægt ikke Folket din Beskyttelse! Før det ud af Elendighedens og Uvidenhedens Dyb, giv det Muligheden for selv at smedde sin Skæbne, befriet fra Embedsmændenes uudholdelige Tryk. Nedriv Murene mellem Dig og Dit Folk og lad det regere Riget sammen med Dig! Befal, at Udsendinge fra alle Klasser og Stænder paa den russiske Jord skal sammenkaldes. Lad Kapitalisten og Arbejderen, Embedsmanden og den Gejstlige, Lægen og Læreren — lad alle, hvem de end er, vælge deres Repræsentanter. Lad enhver være lige fri i sit Valg, og befal derfor, at Folkerepræsentationen vælges efter en almindelig hemmelig, direkte Afstemning — det er vor væsentlige Bøn. Deri indeholdes alt, det er den eneste Helbredelse for vore Saar, hvis de ikke skal uddybe vort Fordærv og drive os i den hurtige Død.

Monark! Befal og sværg at opfylde denne Bøn, og Du vil gøre Rusland lykkeligt og rigt, og Dit Navn vil beherske vore Hjerter og prente sig uudsletteligt i Efterslægtens Minde. Dog, hører Du den ikke, saa vil vi dø her, paa denne Plads, foran dit Palads. Vi vil saa intet Sted gaa hen mere. Vi vil ikke længere gaa andre Veje. For os gives der kun to Veje — Vejen til Friheden og Lykken og Vejen til Graven. Bestem, Monark, hvilken Du vil, og vi vil lydigt betræde den, selv om den ogsaa fører os i Døden. Maatte vort Liv blive et Offer for det forpinte Rusland. Dette Offer angret vi ikke.

Med disse Ord betraadte den russiske Arbejder Vejen til de store Begivenheder og gjorde det første Skridt til Revolutionen.

Søndag den 22de Januar om Middagen satte Arbejderbatalionerne sig i Bevægelse fra Ssompsoniejwskybroen. Foran gik Førerne, i hvis Midte St. Peters og Zarens Billeder bares bag vajende Faner. Forrest gik Gapon i præsteligt Skrud med det hellige Andreaskors højt løftet.

I god Ro og Orden marscherede de over Broen ad Dworjanskajagaden. Alle troede, Zaren vilde tage imod dem og høre paa deres Bøn. Ved Enden af Gaden, hvor den munder ud i Troizkypladsen, standsede Mængden pludseligt. Der stod Zarens Battailloner fast som en Mur. Foran red Uhlaner og Kosakker med Nagaikaer i Haanden.

Præsten i Spidsen forlangte at komme igennem for at komme til at tale med den kommanderende Officer. Man lo ad ham. Da opstod der Bevægelse i Mässerne, som raabte: »Til Kejseren!« og trængte paa. De forreste Par Tusind trængte gennem Kavalleriets Rækker ind paa Suwarowpladsen. Gapon var ikke længer i Spidsen. Et Kaos af oprørte Mennesker skyllede over Pladsen. Fra Nicolajewskybroen høres vilde Raab. Det er Arbejderne, der kommer fra Wassili Ostrow, Petersborgs Eastend. Skudene knalder, og Kosakkerne galopperer frem i Retning af Vinterpaladset.

»Tilbage!« lyder Kommandoen.

»Til Zaren!« raaber Mængden.

Da knalder Nagaikaerne ned paa den værgeløse Mængde. Kosakkerne slaar ned paa Folket med Sabler og Knut. Et Par Tusind Arbejdere med nogle Faner trykker sig igennem. Gapon er igen i Spidsen. Nu naar de til Vinterpaladset.

Der staar Zarens Garde.

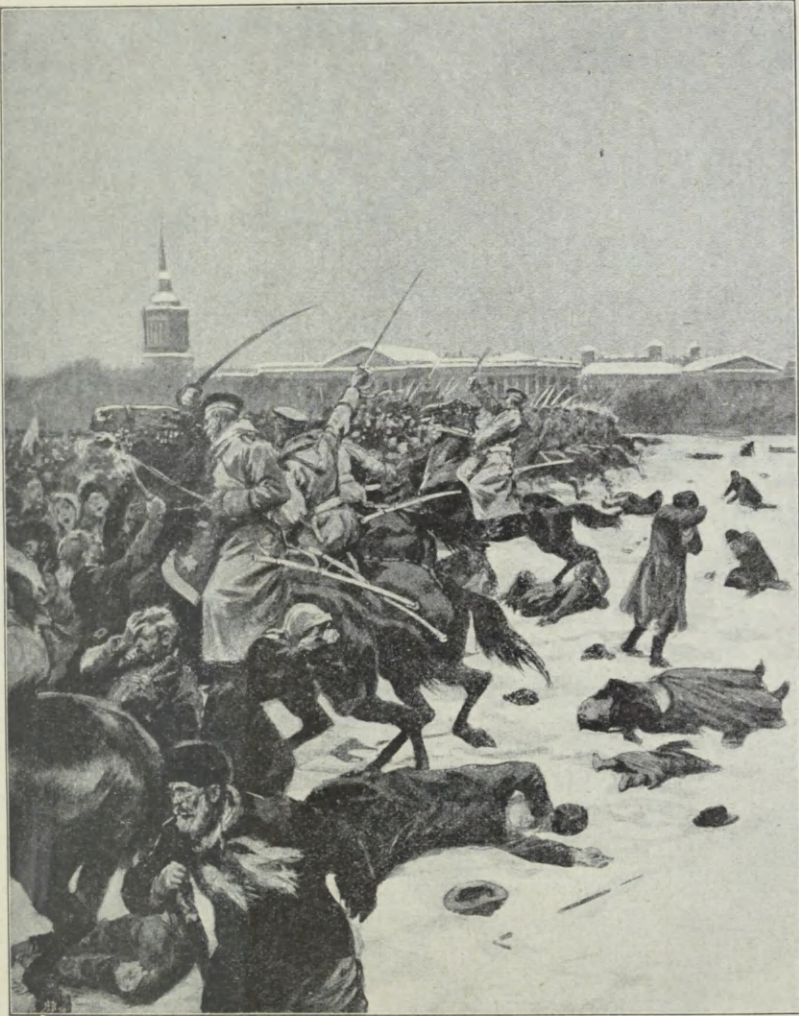
Saa langt Øje rækker — Infanterister og Kosakker parat til Angreb.

Tusinder af Soldater mod Tusinde værgeløse Arbejdere.

»Vi vil til Zaren!«

»Tilbage!«

I Ryggen paa Massen dukker nye Soldater op, men Folket vil fremad.

Den rode Søndag.
Den 22de Januar 1905.

»Tilbage!«

»Til Zaren!«

»Fyr!«

Og endnu en Gang: »Fyr!«

For tredje Gang: »Fyr!«

Krudtrøg indhyller Pladsen. Et frygteligt Skrig. En eneste vild Skrigen af Raseri og Fortvivlelse ruller fra Pladsen foran Vinterpaladset henover Newaen.

Folket havde faaet sin Herskers Svar.

Da Aftenfreden faldt over Petersborg, var Slagmarken dækket med henved 4000 Døde og saarede. Hele Byen var forvandlet til en Hærlejr, hvor Patruljerne galopperede frem og tilbage. Paa Newsky Prospektet kørte Sygevoagnene i vild Fart og Sneen havde faaet en mørkerød Farve.

Det var Enden paa den første »Een-Dags Revolution«, som gik over i Historien under Betegnelsen »den røde Søndag« eller Wladimir-Dagen, opkaldt efter Storfyrst Wladimir, der sammen med Storfyrst Nikolaj havde givet Ordre til at skyde.

Vel voksede Barrikaderne frem de næste Dage i Forstæderne, i Moskwa, Odessa, Warschau, Libau, Saratow, Kowno, Riga, Feodosia, Lodz og i 250 andre Byer med ialt 2 Millioner Arbejdere i aaben Kamp mod Regeringen, vel gik der et Skrig af Forfærdelse gennem hele Rusland fra Ishavet til Kaukasus og videre gennem hele Europa, men Revolutionen var slaet ned og Reaktionen triumferede paany. Oprørsforsøgene havde kostet 13.000 dræbte og saarede, deraf 10.000 paa Befolkningens Side og 3.000 Soldater og Politibetjente. Den direkte materielle Ødelæggelse regnedes til 350 Millioner Rubler.

I de bevægede Kampdage oplevede den revolutionære Presse en kortvarig Blomstringsperiode, og der skød særlig i St. Petersborg en Mængde illustrerede Satireblade op, som sugede Næring af den blodige Jordbund, og hvis Karikaturer gav drastiske Udtryk for Folkeviddet. Det første Nr. af *Pulemet* illustrerede Rygtet om, at Paladskommandanten Trepow ikke turde køre ud af Vinterpaladset, før fire Vogne med Voksdukker, der lignede

ham, var kørt i Forvejen for at vildlede Bombekasterne. Men paa et andet Billede saa man samtlige fem Trepow'er køre til Finanshovedkassen for at hæve Gage!

Som store, fromme Børn, som Lam, der føres til Slagtebænken, lod Petersborgs Arbejdere sig føre til Vinterpaladset hin »røde Søndag«, hvor de blev nedskudte som gale Hunde. De vilde tale til Zarens Hjerte, stod der i Bønskriftet. I Stedet var det Zaren, der ramte dem i Hjerterne. Fra den Dag tabte Hovedstadens Arbejdere den nedarvede Tro til deres »lille Far«. Æventyret om Zaren var nu til Ende.

Den dunkle Magt bag Tronen.
Gregor Rasputin.

Gapon flygtede til Paris, vendte tilbage og fandtes en Dag hængt i en Villa. Helten af 22de Januar fik saaledes en tragisk Død. Meddelelsen om hans Mord fremkaldte Bestyrtelse i den offentlige Mening, som i lang Tid diskuterede Spørgsmaalet om,

hvorvidt han var bleven dræbt af de Revolutionære eller af Politiet.

Siden da levede Zaren i største Tilbagetrukkenhed i Zarskoje Selo, alene med sine Aander og dunkle Magter, uden rigtig Forbindelse med sit Folk og uden klar Forstaaelse af, hvad der foregik i Rusland. Aviserne fik han i censureret Tilstand. Sandheden blev skjult for ham bag potemkinske Politikulisser og lyssky Regeringsintriger, der til Tider spændtes saa tæt om ham, at han hverken vidste ud eller ind. Under dette nervøse Liv af blodige Dage og usikre, kvalfulde Nætter, under stadig Angst for at dø og i Forudanelse om skrækelige Begivenheder, trak han sig helt tilbage til sine Spøgelser og lod den ubonhørlige Skæbne rulle, hvorhen den vilde — mod Verdenskrig og Revolution. Han formaaede dog ikke at standse den med sine svage Arme, selv om han havde villet.

Medens Uroen stadig steg højere i Folkedybet, fortsattes de spiritistiske Seancer næsten daglig i Kejserpaladset med Munken som Medium. Stormscenerne gjorde Kejseren nervøs. Han betragtede baade den indre og ydre Politik gennem sin Yndlings mystiske Brilleglas, og daglig maatte Rasputin tyde Fremtiden for ham gennem Samtaler med Aanderne.

Hvem var nu den sande Hersker i Rusland? Det var ikke Ministrene, ikke Dumaen, ikke Storfyrst Nikolajewitsch og slet ikke Zaren, der intet turde foretage sig uden først at spørge Oraklet til Raads.

Rasputin, den sibiriske Bonde, steg langsomt men sikkert op paa Mørkets aandelige Trone som den virkelige Hersker.

Den mystiske Munk gik ind og ud i Paladset, hvor han vilde, uden at behøve at blive meldt og blev modtaget paa hvilken som helst Tid af Dagen eller Natten. Alle bøjede sig i dyb Ærbødighed for Kejserens Profet, der formaaede alt.

Det mægtige hemmelige Politi, Ochraenaen, stod nu paa hans Side og stillede selv en Livvagt til hans Raadighed, hvor han gik og stod. Han prædikede jo selv den Reaktion, som Ochraenaen tjente. Han var en Tilhænger af det autokratiske Regime og saa

i alt, hvad der truede dette System — altsaa ogsaa i en Krig — en Fare for Rusland. Han ansaa Jøderne for smudsige Fjender og de Revolutionære for Djævelens Born. Hans Program var det samme som Ochraenaens, og den, der havde Ochraenaen bag sig, kunde beherske Rusland.

Det sidste Billede af Zaren og hans Børn.

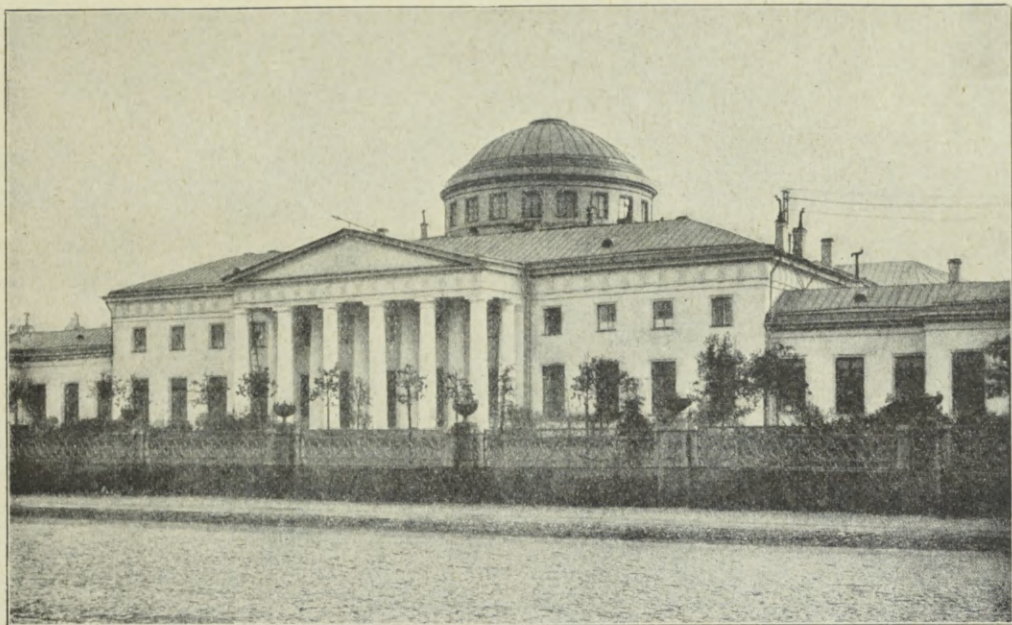
Dumaen indføres.

DEN røde Søndag i Januar, Mordet paa Sergius i Februar, Mytterier paa Sortehavsflaaden, i Kronstadt og Sveaborg, Urolighed i Polen og Kavkasien, Bondeopløb overalt paa Godserne og endelig Storstrejken i Oktober viste, hvorledes Uroen gærede i Dybet. Nye mægtige Bevægelser rejste sig mod Regeringen, og under Begivenhedernes Tryk besluttede Zaren sig da endelig til Indførelse af en raadgivende Stænderforsamling, den første Duma (Duma betyder Raad). Modstræbende bøjede Zaren sig og skænkede Folket et »Frihedsbrev« i Oktobermanifestet af 1905. I samme Øjeblik nedlagde Pobjedonostzew sit Embede som Protest mod »Ruslands Syndefald og Overgang til Barbariet«.

Valgloven var meget indviklet. Mænd over 25 Aar havde Stemmeret, men Valgretten var indirekte og gav paa Forhaand de besiddende Klasser stort Flertal blandt Valgmændene.

Dumamedlemmerne var i Virkeligheden kun 500 nye Embedsmænd. Hvervet skulde betragtes som et Embede, og de Valgte skulde ligestilles med visse Embedsmænd, hvis Handlinger af Kejseren kan bringes for Domstolene. Man vilde hindre Dumaen i at blive en virkelig Statsfaktor og gjorde derfor alt for at reducere den til et Annex til Regeringsmaskineriet. Zaren udnævnte og afskedigede som hidtil sine Ministre, der kun var ansvarlige overfor ham. Han erklærede, at Selvherskermagten skulde bevares, ogsaa under den nye Forfatning. Og saa uklart, som han talte, saaledes handlede han — vaklende frem og tilbage.

1906 traadte den første »røde« Duma sammen i det tauriske

Det tauriske Palæ med Indgangen til Dumaen.

Det tauriske Palæ i Petrograd er bygget af Katharina II. til hendes Yndling, Potemkin, og har sidst tilhørt Kejsersfamilien. Dumaen fik det overladt til sine Møder.

Palæ. Det blev en Fiasko. Efter 6 Ugers Virvar blev den opløst af Ministerpræsident Goremykin. Nye Valg bragte en endnu mere radikal anden Duma, der snakkede ustandselig i 100 Dage, hvorefter ogsaa den blev hjemsendt. Da udstedte Zaren en ny Valglov, 16de Juni 1907, hvorved Stemmeretten blev yderligere indskrænket, end den var i Forvejen.

Den tredje, »sorte« Duma, der blev Resultatet af de nye Valg, viste sig mere skikkelig, selv om Fløjene var urolige nok.

Politispionen Asew.

Fejl, en Konstitution gives der ikke hos os!» Dumaen sad sine 5 Aar, som den skulde, og gjorde sin Nytte. De nye Valg 1912 bragte den fjerde og sidste Duma, der har siddet indtil Revolutionen.

Under den tredje Duma gik Tæppet til Side for et næsten utroligt Drama. Da afsløredes *Ewno Asew* (udtales: Asjów), som fra 1902 til 1909 havde boret sig ind i det socialistisk-revolutionære Partis hemmelige Foreninger og ved sin Begavelse og tænderskærende Fanatisme havde vundet alles Tillid i den Grad, at de valgte ham til øverste Chef for selve den revolutionære Kamporganisation.

»Kavkasiske Abe«, »Jødeslyngel«, »Usling«, var ikke sjældne parlamentariske Udtryk, naar Gemytterne blev ophedede, men i de vest-europæiske Parlamenter er Tonen heller ikke altid fin, og Hovedsagen var, at Maskineriet kunde fungere. Udtrykket »Forfatning« havde man med bevidst Beregning undgaaet. Dumaens sorteste Reaktionære havde Ret, da han afbrød Præsidentens Tale om Forfatningens Indførelse og raabte: »De tager

Man havde længe haft Mistanke om, at Ochraena havde forklædt Spioner mellem de Revolutionære, men ingen havde tænkt sig, at det var selve Chefen for Attentat-Mændene, der førte en saadan Dobbelttilværelse.

Forræderen var en ren Djævel, en indesluttet, skummel, ordknap Jøde fra Rostowdon af mongolsk Kalmuktype med Stumpnæse og lynende Øjne, tidligere Ingeniør hos A. E. G. i Berlin og Specialist i Eksplosionsstoffer. Som »stor Revolutionær« havde han været Parti-Delegeret paa de internationale Socialistkongresser i Amsterdam og Stuttgart, hvorfra han pligtskyldigst gav Indenrigsministeren Referater, ligesom han holdt Regeringen à jour med alle Begivenheder af Betydning indenfor de Revolutionæres Rækker. Han planlagde og ledede selv de store Attentater, samtidig med at han underrettede Politichefen om Sammensværgelsernes Gang. Hvis Revolutionens Historiker *Burzew* i Paris ikke med sikre Beviser havde afsløret denne mongolske Skurk, vilde man have anset denne Roman fra Virkeligheden som vild Fantasi. Afsløringen vakte uhyre Bevægelse og gav Anledning til voldsomme Scener i Dumaen, hvor Regeringen blev skarpt angrebet. Det følte som en Ulykke for det social-revolutionære Parti, men som en aldeles kompromitterende Skandale for Zarens Regering. Asew forsvandt sporløst. Han siges at leve endnu i bedste Velgaaende i Florida under et eller andet af sine mange falske Navne.

Under alt dette fortsatte Rasputin uforstyrret sine Bedrifter, men efterhaanden som han steg højere paa Magtens Tinde, grebes han af Storhedsvanvid. Hvor Ekstasen svigtede, satte han ind med det rene Bedrag. Han drev Svindel af indre Nødvendighed, og gjorde sine Drifter til en Dyd, samtidig med at de natlige Orgier blev vildere end selve Romerkejseren Helio-gabals, der jo ogsaa var en forhenværende Solpræst fra Asien.

Under et Besøg i Moskwa kom det til offentlig Skandale. Her besøgte han en Nat sammen med nogle af sine Tilbedere Restaurationen »Jar«. Da Selskabet havde drukket rigelig med Cham-

pagne, klædte Munken sig pludselig nøgen og optraadte som en vildt dansende Dervisch mellem Kvinderne i Zigeunerorkestret. Da der blev protesteret, svarede Rasputin: »I den kejserlige Familie har jeg optraadt i samme Kostume.« Indenrigsminister Dschumkowsky, der havde faaet Rapport fra Politiet i Moskwa, følte sig foranlediget til at søge Audiens hos Zaren og afgive

Beretning om Skandalen. Zarens kolige Svar var blot: »Vær saa elskværdig ikke at blande Dem i mine Anliggender!« Dagen efter blev der udnævnt en ny Indenrigsminister.

Rasputin afsatte og indsatte Biskopper, Hofdamer og Hofembedsmænd og forfremmede en Mængde uduelige Mænd i Statens Tjeneste. En god Ven, Gartneren *Varnava*, kaldte han til Petrograd og udnævnte ham til Biskop. *Varnava* kunde ikke læse og ikke skrive, hvad Rasputin heller aldrig lærte. Kort efter udnævnte Zaren Adelsmarskallen i Moskwa, *Samarin*, den første Adelsmand i Rusland, til Generalprokurør for den hellige Synode, d. v. s. Pave i Rusland. Denne lod en Dag Biskop *Varnava* kalde, fordi han havde ind-

Russisk Karikatur.

Rasputins Tilbedelse af Kvinden.

»Er de ikke dejlige? Er Kvinden ikke den vidunderligste af alle Guds Skabninger?«

ladt sig paa det utrolige at udnævne en afdød Præst af sit Bekendtskab til Helgen. Han havde kanoniseret ham. Det kan ikke en Gang Synoden gøre. *Varnavas* Kanonisering stod imidlertid ved Magt, fordi Rasputin i Løbet af 24 Timer afsatte *Samarin* og forviste ham fra Petrograd.

Heldet gjorde ham fræk. Han kunde befale de højeste Embedsmænd at komme til sig i deres travleste Arbejdstid for saa at lade dem vente i Timevis eller vise dem bort igen, hvis han foretrak en Kvindes Selskab.

Der var en Tid, da intet af Vigtighed skete i Statens Styrelse, som ikke tilskreves Rasputin, med Rette eller Urette, og Følgen var, at alle, der vilde opnaa noget, trængte sig omkring ham. En lille Lap Papir med de tre Ord: »*Grigori vil det!*« aabnede alle Døre.

Enkekejserinde Dagmar, der hadede Rasputin, anvendte al sin Indflydelse for at faa ham afsat og indespærret i et Kloster. Men det var forgæves. Militærpartiet forsøgte ogsaa at faa ham bort. Først prøvede de at bestikke ham, men det mislykkedes totalt, da han ikke brød sig om deres Penge og iøvrigt nu havde nok selv. Saa besluttede de at myrde ham, og to Gange blev han saaret ved Dolkestik af Kvinder, der var jaloux og var Værktøj for hans Fjender, men den stærke Munk rejste sig igen fra Sygelejet til nye Bedrifter.

Rusland under Verdenskrigen.

AA kom Verdenskrigen i det onde Aar 1914 som Skæbnen over Europa, og da ringede Klokkerne, som bebudede det gamle Ruslands Fald.

I Dagene forinden, omtrent samtidig med at Mordet paa *Jaurès* fandt Sted i Paris, stak en sindssyg Landsbyskønhed, der betragtede Rasputin som Satan selv, en stor Køkkenkniv i Brystet paa ham under et Skriftemaal, hvorefter han maatte tage ned til sin Sommerbolig paa Krim for at komme sig. Han var derfor borte fra Hoffet, da Krigen begyndte, og kunde ikke hindre den.

I den Udveksling af Statstelegrammer, der fandt Sted i de sidste Timer før Katastrofen, staar der en Sætning, der næsten lyder som en forpint Sjæls Udbrud og som mere end andet giver Zar Nikolajs Karakteristik. »Jeg forudser,« telegraferede han til Kejser Wilhelm, »at jeg ikke ret længe vil kunne modstaa det Tryk, der øves paa mig, og at jeg vil blive tvungen til at gribe til Forholdsregler, der vil føre til Krig.«

Zaren, der kun var et viljeløst Redskab i stærke Magters Hænder, modstod ikke Trykket.

Ved det afgørende Kronraad forsikrede Krigsminister Sukhomlinow og Storfyrst Nikolaj enstemmig, at alt var i Orden, at Zarens Sværd var skarpt og Sejren Rusland vis. Disse Udtalelser blev de bestemmende.

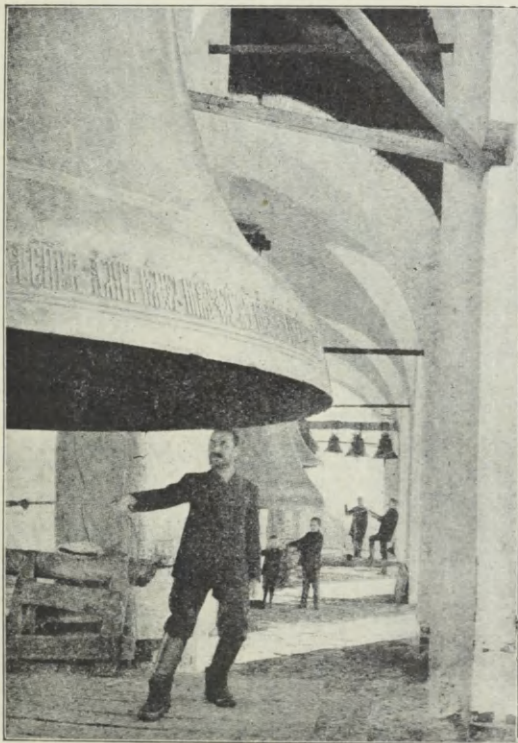
Zaren gav den Mobiliserings-Ordre, der tilsidst i sin skæbnesvangre Konsekvens drog hans eget Fald med sig.

Som altid svingede han alligevel frem og tilbage endnu i

sidste Øjeblik. Han vilde nok være den store Militærfaktor i Ententen, derfor gav han Krigspartiet og dets Fører, den ener-
 giske og maalbevidste Storfyrst Nikolaj frie Hænder. Men han
 vilde ogsaa bevare Freden, og han blev, som det ogsaa frem-

gik af hans Svar-
 telegram til den
 engelske Konge hin
 tragiske 1. August
 1914, virkelig over-
 rumplet ved den
 tyske Kejsers Ulti-
 matum og Krigs-
 erklæring. Der er
 dem, som vil vide,

at Zar Nikolaj
 havde haft i Sinde
 at klare Situationen
 og redde Freden
 ved at foranstalte
 et Møde med Kej-
 ser Wilhelm og
 Kong George, og
 den russiske Kej-
 seryacht laa alle-
 rede sejlklar, da
 Stormen brød løs
 og ikke mere kunde
 standses.

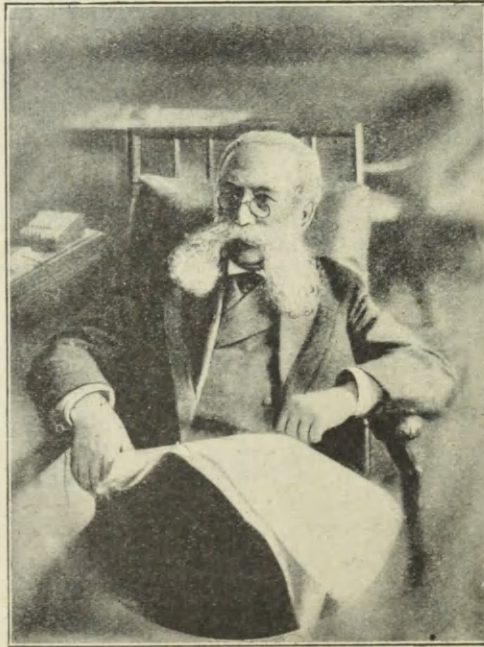

Da ringede Klokkerne, som behødede det gamle
 Ruslands Fald . . .

I de første Øje-
 blikke gik en varm patriotisk Bølge over Landet. Om-
 kring Vinterpaladset knælede Hundrede Tusinde Men-
 nesker, og fra Folkets Læber bruste Kejsershymnen »Gud be-
 skyttede Zaren« op mod Selvherskeren fra den samme Plads, som
 ti Aar forud havde genlydt af den samme Mængdes Forban-
 delser og Jammersskrig. Det var som en russisk Paaske, hvor

alle Venner og Fjender omfavner hinanden med et »Kristus er opstanden!«

I et begejstret Møde vedtog Dumaen Krigskrediten, selv den eneste Jøde, der havde Sæde i Dumaen, erklærede i sine Vælgers Navn, at Jøderne forblev tro mod Rusland, og Ministerpræsidenten klappede, da Kerenski havde talt, hele det tauriske Palæ kogte og bruste af Patriotisme.

Goremykin.
Premierminister ved Krigens Udbrud.

Kun Socialdemokraterne havde før Afstemningen forladt Salen som Protest. Det russiske Socialdemokrati var saaledes det eneste Socialdemokrati i hele Verden, der holdt Stand overfor Nationalismens altopslugende Bølge. — En Olding paa 80, *Goremykin*, sad som Premierminister, indsat af Trekloveret: Zaren, Rasputin, Zarinden. Han talte om Erobringen af Galizien, »den sidste Blomst, der manglede i Zarens Krone«, og om Ruslands straalende Fremtid med Dardanellerne i Eje. De blaa-hvide Faner skulde plantes i Konstantinopel, i den første, ældste græsk-katolske Kirke, i den berømte Sofia-Katedral, som de Vantro nu vanhelligede med Halvmaanen.

Aldrig saa længe Verden har staaet, har nogen Hærfører kommanderet over større Hærmasser, end Storfyrst Nikolaj nu

gjorde. Den vældige russiske Damptrømlerullede frem over Østprovsen og Galizien, man forberedte sig allerede til Indtoget i Berlin og fablede om Vejen over Wien til det gyldne Horn. Da gik Kolossen i Stykker i de masuriske Sumpe, og Begejstringen svandt. Efter Nederlaget ved Tannenbergs og Tabet af to hele Armékorps i Sumpene, fulgte nye Nederlag. En Række Officerer med Oberst *Massojedow* i Spidsen blev dømt til Døden og hængte for at have underrettet Fjenden om Troppernes Bevægelser.

De østrig-ungarske Troppers heltedige Forsvar i Karpaternes hvide Helvede gjorde de store russiske Hærmasser møre. Damptrømlerullede tilbage for Centralmagternes sejrige Offensiv, der blev glimrende strategisk udført. De Folkemasser, der knælede paa Petrograds og Moskwas Gader, troede mere paa Guds Indgriben end paa Kanonernes Evne til at give Rusland Sejr. Imens marscherede Verdens dygtigste Hær ind over Rigets Grænser, anført af

Krigsminister Sukhomlinow.

Sukhomlinow var Krigsminister ved Krigens Udbrud. Nu sidder han i Peter-Pauls-Fæstningen, anklaget for at have solgt Felttogsplanerne til Tyskerne for flere Millioner Rubler og for at have svindlet med Ammunitionen.

Hindenburg og *Mackensen*, der vidste, at Gud altid i Verdenshistorien har holdt med dem, der har haft de fleste og bedst affyrede Kanoner.

Under Presset af de tyske Hære rykkede Ruslands Tropper tilbage gennem Polen, mens 5 Millioner Bønder og Borgere

Rasputin holder Bønnemøde.

maatte flygte fra deres nedbrændte Hjem og strømmede ind i det indre af Landet under navnløs Elendighed. Krigsminister *Sukhomlinow* blev sat under Tiltale for storstiledede Under-slæb, Ministrene skiftede Gang paa Gang, Borgfreden blev brudt, og Kampen mellem Duma og Regering begyndte paany. Intet Under at Stemningen i Folket blev nedtrykt, og Krigstrætheden meldte sig.

Rasputin telegraferede til Hærens Generalissimus, Nicolaj Nicolajewitsch, at det var hans Hensigt at besøge ham i Hovedkvarteret, men den djærve Storfyrste sendte følgende Svar: *Ja, kom endelig, saa at jeg kan faa dig hængt!*

Rasputin tog Hævn. Nicolaj Nicolajewitsch blev afsat som

Øverstbefalende og forvist til Kaukasus, medens Zaren indsatte sig selv som Generalissimus og drog til Hovedkvarteret med Munken.

Iwan er kommen hjem og fortæller den undrende Landsby om Krigen med Tyskerne.

Russisk Krigsplakat til Reklame for Statens Krigslaan.

Krigen gik ikke bedre af den Grund, Fæstningerne faldt, Fjenden rykkede længere og længere ind i Landet og truede til sidst Petrograd.

Ved Fronten besøgte Zaren et Lazaret for at uddele Tap-

perhedsmedaljer. En af de Saarede laa med stærk Feber, og da Zaren rakte ham Andreaskorset, slyngede han det bort, rejste sig i Sengen og raabte: »Du er Skyld i alt Blodet, du alene, vær forbandet og dø i Blod!« Kejseren veg tilbage som truffet af et Slag, helt bleg i Ansigtet.

Samtidig viste Regeringen sin fuldstændige Mangel paa Evne til at organisere nogetsomhelst. Den ene Bestikkelsesaffære efter den anden kom op og aabenbarede, hvor raaddent det bureaukratiske Rusland var selv under Fædrelandets Ulykke. Skandalen kulminerede i Transportkrise og Levnedsmiddelkrise, Mangel paa alt, Dyrtid og Uorden i hele Maskineriet. De Reaktionære havde selv været med til at fremkalde Krigen, men nu arbejdede de pludselig af al Kraft paa Krigens Ophør af Frygt for, at der skulde udbryde Revolution, og *Stürmer*, en Bureaukrat af den gamle Skole, og en Reaktionær af den største Slags, blev Ministerchef. Med Rasputin som Hjælper anstrengte Kejserinden sig nu paa alle Maader for at faa sin Gemal til at slutte Separatfred med Tyskland. Hun foreslog ham, at han burde gøre Ende paa denne unyttige Blodsudgydelse og ikke fortsætte en absolut haabløs Kamp. Var Revolutionen ikke kommet imellem, havde Rusland sikkert sluttet Separatfred inden Sommeren 1917.

Som en Løbeild flammede nu Hadet til hende op over hele Landet. Man harmedes over, at ogsaa hun var Forræderske, vunden for Tysklands Sag og beredt til at udlevere det Rusland, af hvilket hun havde faaet Kejserindekronen, som hun havde slæbt i Rendestenen.

I Folkets Øjne var den tyske Indflydelse i Rusland Reaktionens solideste Støtte, den ydre og indre Fjende derfor den samme.

Kadetpartiets mest talentfulde Taler, Professor *Miljukow*, angreb med Voldsomhed Regeringen, og *Stürmer* faldt, men *Trepow* og *Protopopow* fortsatte i Reaktionens gamle Spor, og *Stürmer* udnævntes i Stedet til Storkansler ved Kejserhoffet,

en af de mest betydende Poster i Rusland. Han forblev ved »Magten bag Tronen«, hvis Eksistens alle kendte.

Ententen frygtede, at »Potsdam-Partiet«, som Hoffets tyskenlige Fredskonspiratorer kaldtes, med velberaad Hu havde fremkaldt Uroen og spillede et meget højt Spil af samme Art som i 1905, da Re-

geringen lod Præsten Gapon fremkalde en Udrykning af Arbejderne for at faa Lejlighed til at kvæle Revolutionen i Blod. Efter denne Version skulde det ligefrem være Meningen med tyske Penge at fremkalde Uroligheder for at kunne knuse den begyndende Revolution under stor Blodsudgydelse og derpaa at kunne sige til Ententen: »Vi har nu saa store indre Uroligheder, at vi ikke kan føre Krig mere, vi ser os derfor nødsaget til at slutte Separatfred med Tyskland.«

Stürmer.

Separatfreds-Ministeren.

Det er svært at komme til Klarhed over, om Revolutionen virkelig var tilsigtet fra oven paa samme Maade som »det bestilte Attentat«, vi kender fra Historien om Asew. Den indflydelsesrige Klike med Kejserinden, Stürmer og Protopow i Spidsen ønskede intet højere end at benytte sig af

en Undtagelses-Paragraf, som findes i Ententemagternes indbyrdes Aftale af September 1914, og som lyder saaledes: »Om der opstaar alvorlige Oprør eller overvældende Mangel paa Levnedsmidler, er dette Land berettiget til at slutte Separatfred.« Muligvis er det fri Fantasi, men Rygterne spillede dog en Rolle ved Revolutionens Udbrud.

Der sagdes, at Ledelsen i Petrograd bevidst søgte at fremkalde Hungersnød og Ammunitionsangel ved Fronten for at svække Hæren og derved forberede en hastig Fred. Sikkert er det, at da Revolutionen kom, var der Tropper, der kun havde Mad nok for endnu en halv Dag. En Oberst ved et af de kejserlige Regimente tog ind til Hovedstaden, fortvivlet over Forholdene. Han havde kun ét Maskingevær til hver 1000 Mand. Fjenden havde ét til hver 50. I Petrograd fandt han Maskingeværene. De var i Stedet for uddelt til Politiet, for at det skulde bruge dem imod den Revolution, man ventede vilde udbryde, saa snart man havde sluttet Separatfred med Tyskland.

Enkekejserinden, Storfyrst Nicolaj, Storfyrst Cyril og Zarens Søstre havde advaret Zaren Gang paa Gang og med Eftertryk sagt ham, at man bedrog ham, at han satte Liv og Krone paa Spil, og at hans Hustru intrigerede med Fjenden.

Storfyrst *Michailowitz*, der var en af de faa, som altid havde været ærlig overfor Selvherskeren, gik nu selv personlig til ham, og da han havde sagt ham Sandheden, sluttede han med den dramatiske Replik: »*Kald saa paa dine Kosakker og lad mig dræbe!*«

Men Zaren rystede kun paa Hovedet med et stille Smil, takkede ham for hans gode Raad og bød ham en Cigaret.

Sytten af de højeststillede Personligheder i Riget, deriblandt de to Storfyrster Michael og Cyril, sendte endnu en Advarsel i et Brev nogle Dage før Revolutionen. Intet formaaede dog at overbevise Zarens Stivsindethed.

Bemærkelsesværdig er den sidste, meget aabenhjertige Advarsel, Storfyrst *Michailowitz* sendte. Det dristige Brev lød saaledes:

»Du har gentagne Gange udtalt, at du vil føre Krigen til en sejr-
rig Afslutning. Men er du overbevist om, at det kan ske under de
Forhold, som nu hersker bag Fronten. Det er ikke alene inde i
Kejserdommet, at det gærer, men ogsaa paa Grænserne. Hvad er
Roden til dette Onde?

I Korthed maa jeg faa Lov til at forklare dig, hvordan det staar
til: Saalænge det System, hvorefter Valg af Ministre har fundet
Sted — selv om det skete i Samraad med de samme Personer som
nu — kun var bekendt indenfor en snævrere Kreds, kunde det
endnu gaa an, men, efter at Systemet er blevet bekendt indenfor alle
Samfundsklasser, er det umuligt længere at styre Rusland efter
dette Princip. Du har ofte sagt, at du ikke tror, der er nogen, som
bedrager dig. Hvis det er saadan, saa maa de samme være udsat
for et ondartet Bedrageri fra deres Milieu.

Du tror paa Alexandra Feodorowna. Det er forstaaeligt. Men
det, som kommer fra hendes Mund, er ikke Sandhed. Hun bliver
bedraget af sine Omgivelser.

Hvis du ikke har Magt til at frigøre hende fra disse Omgivelser,
saa bør du i alt Fald og for altid beskytte dig selv imod disse
systematiske Indblandinger igennem din Gemalinde, som du elsker.
Hvis dine Overtalelser ikke fører til noget Resultat — jeg er over-
bevist om, at du ofte har kæmpet mod denne Indflydelse — saa
forsøg at finde andre Midler, som for bestandig kan gøre Ende paa
Systemet.

De Beslutninger, du først tager, træffer altid Hovedet paa Som-
met, men saa snart du bliver udsat for andres Indflydelse, begyn-
der du at vakle, og du forandrer dine første Beslutninger.

Hvis du kan kvæle dunkle Kræfters farlige Indflydelse
paa dine politiske Handlinger, vil Rusland blive født paany, og
du vil genvinde den Tillid, du har tabt hos dit Folk, du vil finde
Personer, som under ny politiske Forhold vil gaa med til at arbejde
under din personlige Ledelse. Du bør straks skænke Folket en
konstitutionel Regeringsform, og det bør ske uden noget Forbe-
hold i Lighed med den bemærkelsesværdige Akt af 30. Oktober 1905.

Jeg har længe tænkt paa at aabne dine Øjne for Sandheden. Og
da din Mor og dine to Søstre ogsaa har bedt mig om at gøre det,
har jeg taget det dristige Skridt. Du staar foran en Tid med ny
Uroligheder, ja muligvis foran et Attentat paa dit Liv. Jeg har
ikke taget denne Beslutning af egen Interesse — det er sikkert
ogsaa du og din Hustru overbeviste om — men for at redde din
Trone og vort dyrebare Fædreland fra de alvorligste Farer.

Dette Brev havde han først stilet til Zaren privat, men da han intet Svar fik, lod han det offentliggøre som aabent Brev i Moskva-Avisen »Russko-Slovo«, hvorfra det gik videre til »Times« og alle Verdensbladene.

Men denne Advarsel havde heller ingen Indflydelse paa Zaren.

Da han tillige erfarede, at Storfyrsten sendte lange, aabenhjertige Rapporter fra Petrograd til hans egen Moder, Enkekejserinde Dagmar i Kiew, blev han vred og tilskrev ham følgende Brev:

Jeg sender Dig min Ordre til at forlade Hovedstaden og tage Ophold i to Maaneder paa Dit Gods Gruchevka. Jeg beder Dig rette Dig efter mine Anvisninger og ikke møde ved Kuren i Morgen.

Niki.

Et af de mest fremtrædende Medlemmer af det yderste Højre, den livfulde *Purischkewitsch*, hævdede i sin Tale i Dumaen, at Ondets Rod ikke laa i ubetydelige Personer som Protopopow, men i »hine dunkle Kræfter, der tumler med Personer som med Marionetter og slynges op paa høje Poster Personligheder, som ikke er Stillingerne voksne. Disse dunkle Kræfter udgaar fra Rasputin. Det er nødvendigt, at Dumaen og Rigsraadet endelig hæver deres Røst og taler om dette mægtige Onde, som truer det russiske Riges Eksistens. De sidste Nætter kunde jeg ikke sove. Jeg saa i Aanden utallige Telegrammer, som denne i Skrivekunsten ukyndige Munk sendte snart den ene, snart den anden Minister, hyppigst som man siger, Protopopow. Og vi kender Eksempler paa, at Ikke-Opfyldelsen af hans Fordringer har haft mægtige og stærke Personers Fald til Følge.« Taleren sluttede med en Opfordring om at henvende sig til Zaren og anmode ham om, at Rasputin ikke længere skulde vedblive at lede Ruslands indre Politik.

»Jeg er bare en fattig Bonde,« sagde Grischa til sine Venner, »men Gud har talt til mig og ladet mig vide, hvad det er, han ønsker. Jeg kan tale med vor Zar, jeg er ikke bange for

det, som alle de andre. Og han ved, at han maa lyde mig, ellers vil alle mulige Ulykker ramme ham. Krig er en Forbrydelse, en stor Forbrydelse, den største, en Nation kan begaa. Gud forbyder Krig. Jeg talte kun Sandhed, da jeg sagde, at hvis Rusland gik i Krig, vilde store Ulykker komme over os. Jeg taler altid Sandhed. De har forsøgt at sende mig bort, men de skal aldrig blive af med mig, thi Gud er med mig. Jeg har set for meget, og jeg ved for meget. De er nødt til at gøre, som jeg vil, og hvad jeg vil, er til Ruslands Bedste.«

Censuren tillod ikke, at Rasputins Navn blev nævnt i Aviserne. Hvad er det for et besynderligt Individ, — spurgte Fyrst Lvov i Dumaen, — som nu er undtagen fra de almindelige Love og stillet paa en Piedestal for sig selv? Dette Forbud gav imidlertid kun Rygterne om ham endnu større Fart. Petrograd har altid været berygtet for sin Sladder, og hvad det er forbudt Aviserne at nævne, det fortæller den ene til den anden. Saaledes steg Rygterne nu til det utroligste.

»I ved alle,« sagde *Gutschkow* i sin mindeværdige Tale i Dumaen, »hvilket forfærdeligt Drama, Rusland oplever for Tiden. Med Sorg i Hjertet og Rædsel i Sjælen har vi fulgt denne Udvikling, og vi frygter dens Følger. Som Midtpunkt i dette Drama ser vi en hemmelighedsfuld, dunkel, tragikomisk Figur, der synes at være stegen ud i det tyvende Aarhundredes fulde Belysning fra de mørke Tidsaldre, vi troede forsvundne for stedse. Denne Figur er maaske en Sekterer af værste Slags, som søger at udbrede sin mystiske Lære blandt os, maaske er han en Æventyrer, som under den religiøse Fanatisme og Overtros Dække søger at skjule sine mange Svindlerier. Paa hvilken Maade er det lykkedes dette Individ at svinge sig op til en saa høj Stilling midt i Nationens Liv og erhverve sig en saadan Indflydelse, at selv vore højeste Statsebedsmænd og vor Kirkes Dignitarer føler den og søger at vinde ham for sig? Bag ham staar et helt Følge, stærkt og skiftende, samvittighedsløst og foretagsomt, som benytter sig af hans

Stilling, som tilbeder baade hans Person og hans Trolddom, — mørke Geschæftsfolk, Spekulanter, Entreprenører og Hærleverandører. Det er et helt Forretningsforetagende, som driver sin Virksomhed sikkert og elegant. Overfor denne Fremtoning er det vor Pligt at raabe: »Staten og Kirken er i Fare«. Ingen revolutionær eller kirkefjendtlig Propaganda kan virke saa nedbrydende som denne sidste Tids Hændelser.«

Ord fældede imidlertid ikke Rasputin, med hvor megen Kraft de end fremførtes.

En Revolver skulde der til.

En Sammensværgelse blev indgaaet med det Maal at rydde ham af Vejen. I Spidsen stod foruden Purischkewitsch den unge Storfyrste *Dmitri Pawlowitsch*, Zarens Fætter, og Fyrst *Felix Jussupow*, gift med Zarens Niece, den smukke Prinsesse Irene af Rusland, Datter af Enkekejserinde Dagmars Datter, Storfyrstinde Xenia. Den unge Fyrste opholdt sig i Tyskland sammen med sin Gemalinde og sin Fader, da Krigen brød ud, og kun ved et ægte russisk Nummer lykkedes det dem at slippe hjem til Rusland. De blev arresteret, men ved Kronprinsesse Cäcilies og Kejser Wilhelms personlige Indgriben blev de fri mod at skulde opholde sig i Tyskland, til Freden kom. Det ønskede de ikke. Og ved at snige sig ind paa den russiske Ambassadørs Liste over Personer, der tilhorte Ambassaden, var de heldige, til Trods for, at deres Snyderi i sidste Øjeblik blev opdaget af Berlins Politi, at naa over Warnemünde til Danmark. Takket være en engelsk Tjeners noget langsomme Opfattelse (han tog til en forkert Banegaard) forblev dog baade han og Fyrstens 85 Kofferter i Berlin, hvor de er den Dag i Dag, og hvorfra det er umuligt at faa dem hjem til Rusland, saa længe Krigen varer.

Man sagde, der var et gammelt uopgjort Mellemværende imellem Fyrsten og Rasputin, idet Munken et Aar i Forvejen havde forsøgt at forføre Fyrstinden. Hvorledes det end forholder sig hermed, var det dog først og fremmest en *politisk* Sammensværgelse.

Mordet paa Rasputin.

DEN 30. Februar 1917 om Aftenen Kl. 7 svingede en Automobil op udenfor Rasputins store og meget elegante Ejendom i Goročovaja (Ærtegaden). En fornem Herre traadte ud af Automobilten og fremtog et Brev, som han selv personlig skulde overrække Munken. Han kom dog kun til Forværelset, hvor han maatte aflevere Brevet, som en Tjener bragte ind til Rasputin. Det var en Indbydelse til at følge med til en Fest i Fyrst Jussupows Slot, »Pavillon ved Moika-Kanalen«; som det benævnes, det rigeste og skønneste Palæ i Petrograd.

Manden, der myrdede Rasputin.
Fyrst Felix Jussupow og Gemalinde.

Her ventede de Sammensvorne. En Mængde Adelige var til Stede sammen med en Række kendte Damer, som man vidste, Rasputin satte Pris paa og vilde gøre Kur til paa sin haandfaste Maade. Souperen blev meget animeret, og der blev drukket tæt hele Natten. Snart var Rasputin, der holdt meget af Brændevin, men mest af Champagne, beruset, og hen ad Morgenstunden kom det til Skænderi. Han blev nærgaaende mod Damerne og pralede højlydt overfor hele Selskabet med sine Erobringer.

— Jeg tillader mig alt, sagde han, og gør ingen Forskel med Hensyn til en Kvindes Rang.

— Tal forsigtigere, din Bondetamp! raabte en af de Tilstedeværende.

— Der er ingen Fare, min Ven, jeg taler, som jeg har Lyst til, svarede Rasputin.

Da han samtidig blev meget nærgaaende overfor Fyrstinden, kom det til et kort Klammeri, hvorefter baade Fyrsten og Purischkewitsch trak deres Revolvere og skød Rasputin ned. Den ene Kugle ramte ham i Brystet, den anden i Tindingen.

Liget blev ført i Automobil til Newaen og kastet ned gennem et Hul i Isen.

»*Novoje Vremja*« bragte den første Meddelelse, som i al sin Knaphed lød saaledes: »Ved Petrovsky-Broen fandt Politiet i Morges et Lig af en Mand flydende i Newaen. Liget bar Mærker efter Skudskaar.«

Hurtigt bredte Nyheden sig over Byen, og snart vidste alle, hvem det var, og at Fyrst Felix Jussupow havde været med til at myrde ham. Blodsporene fra Sneen paa den tillagte Newa førte tilbage til Fyrstens Palæ, Moika 94, men Fyrstens Tjenere forklarede kun, at det var Blodet af en modbydelig Hund, som var bleven skudt ned den foregaaende Dag for Hundegalskab.

Saaledes endte Æventyret om Grigori Rasputin, den udsvævende, sibiriske Bonde, der ved en Selvherskers Overtro og Svaghed har styret Rusland i over 10 Aar — ikke for flere Aarhundreder siden, men fra 1905 til i Aar. Man undrer sig blot nu over, at han ikke er bleven myrdet for længe siden.

Kejserparret begav sig straks til den Myrdedes Bolig, hvor Liget var bleven ført hen. Her kastede Kejserinden sig over Liget, idet hun raabte: »Nu er det ude med os allesammen!«

De dræbende Skud gav Genlyd over hele Rusland, ja, endnu langt videre. Gesandtskaberne sendte øjeblikkelig et Utal af Chiffer-Telegrammer af Sted om Begivenheden og dens Betydning.

Hele Rusland grebes af en aabenlys Glæde. Paa Teatrene begærede Publikum Nationalsangen, man følte Mordet som en

Befrielse, og Fyrst Jussupow blev Dagens Helt. Kun Kejserinden græd i sit Sovekammer og raabte højlydt paa Straf over Morderne. Et Øjeblik var der Tale om at stille dem for en Domstol, men saa forklarede man Zaren, at det blot vilde forøge Skandalen yderligere. Zaren nøjedes med at sende Fyrst Jussupow og hans unge Gemalinde til Persien for at føre Tilsyn med de Saaredes Lazarettog. Purischkewitsch rejste straks tilbage til Fronten, og Storfyrst Dmitri blev forvist til et af sine Godser i det indre Rusland med Tilhold om ikke at forlade det.

Efter Kejserindens Ønske blev Rasputins Lig begravet i en Gravhvelving i Zarskoje Zelos Have i al Hemmelighed om Natten. Liget var i Krampe bøjet sammen i en saadan Stilling, at der maatte bygges en Kiste, som var af dyreste Sølv, af en særlig Form, da Kejserinden ikke paa nogen Maade vilde tilstede, at man rettede Liget ud ved med Vold at snitte nogle Sener over og saaledes beskadige Rasputins »hellige Kød«. En Troppekordon afspærrede Haven, og foruden Præsterne, der læste de sidste Bønner over hans jordiske Levninger i selve Hofkirken, var der kun 3 Personer til Stede ved Begravelsen. Det var Kejseren, Kejserinden og Hofdamen Fru Vyrobob, der var en af Rasputins mest fanatiske Tilhængere. Zaren selv var med til at bære Kisten til Graven, medens Kejserinden gik højthulkende bag efter.

Hver Dag derefter gik Alexandra Feodorowna ned i Hvælvingen for at bede og lægge Blomster paa den Mands Grav, der var den værste Fjende for Romanowdynastiet, som han skulde drage med sig i sit Fald.

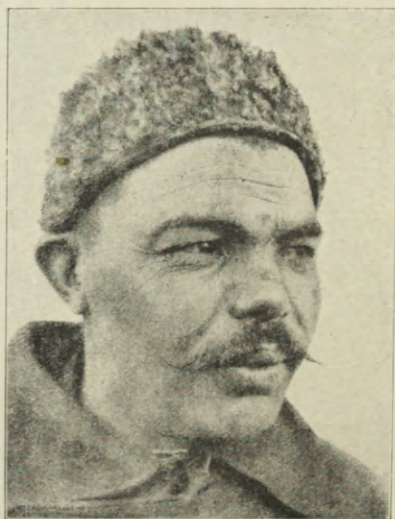
Om nogen har været farlig for sine Omgivelser, saa er det denne lille Prinsesse af Hessen, som Tilfældet har sat i Forbindelse med en af de største Kriser i Verdenshistorien, og med hvis Taarer Verden ikke har haft nogen Medlidenhed. Selv efter Munkens Død var det forbudt at nævne hans Navn. Aviserne anvendte kun Udtrykket: »den myrdede Personlighed«, men næppe var den farlige Mand endelig skaffet af

Vejen, før nye Mørkemænd begyndte at bane sig Vej mod Tronen. En montenegrinsk Munk, Pater Mardarius, der længe havde konkurreret med Rasputin, og en anden »hellig Mand«, Bonden Mitia Koliaga, der, efter hvad der paastaas, var stum og kun kunde udstøde uarticulerede Lyde, som enhver kunde udlægge paa sin Maade, søgte nu at indtage den Dødes Plads.

Rasputins Mord medførte Trepows Fald. Den nye Regering med Protopopow erklærede, at Munden skulde stoppes paa Pressen, og Dumaen skulde opløses, hvis den vedblev »at terrorisere Landet«.

Miljukow svarede, at bag Dumaen stod hele det russiske Folk, bag Regeringen kun den bureaukratiske Klike; derfor mislykkedes alle Regeringens Forholdsregler. Ruslands indre Stilling var mere fortvivlet end nogensinde.

Næste Akt blev: *Revolutionen*.

»Skrab Russeren, og Tataren kommer frem!«

Vor Ven her med det asiatiske Navn Chairulla Achmedkarin fra Guvernementet Perm er en ægte Tatar med den karakteristiske Braknæse.

Marts-Revolutionen 1917.

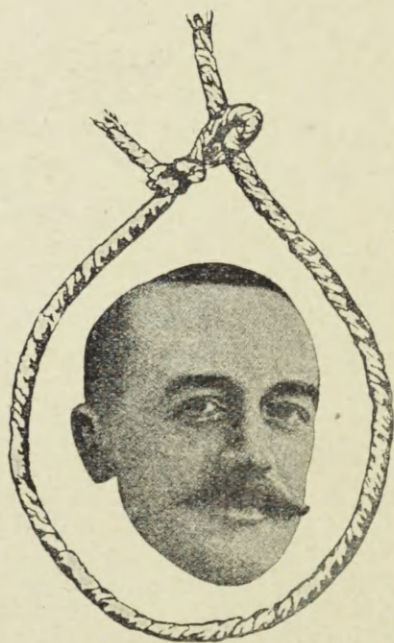

ARFAMILIEN var kommet i et højst ugunstigt Lys hos det store russiske Folk. Familieforbindelserne med tyske Fyrster, Kejserindens Tyskvenlighed og Sympati for Centralmagterne blev det daglige Samtaleemne, og Rygterne om en traadløs Telegrafstation paa Taget af Kejserslottet med Forbindelse til tyske Stationer gjorde naturligvis det hele værre. I Petrograd hed det en Dag, at Zaren havde sendt alle Æggene til Tyskland, kort sagt, det svirrede med alle mulige Rygter.

Zaren stolede endnu paa Hæren, men denne Hær var ikke længer den samme, som ved Krigens Udbrud havde hyldet ham saa begejstret. I Skyttegravene, hvor alle er lige, havde Tropperne indsuget Demokratiets Ideer, det første Hold af adelige, professionelle Officerer var dræbt og erstattet af en ny Officersstab, der var udgaaet af borgerlige Kredse med radikale eller socialistiske Ideer og denne Hær havde opdaget, at Zaren ikke var sit Hverv voksen.

Zarens Fætter, den smukke Storfyrst *Cyrl*, er gift med en Søster til Dronningen af Rumænien. Hun var tidligere gift med Kejserindens Broder, Storhertugen af Hessen, fra hvem hun imidlertid blev skilt i 1901. Efter at Rumænien var kommet med i Krigen, havde hun besøgt sin Familie i Jassy. Da hun vendte tilbage til Petrograd herfra, aflagde hun en Visit ved Hoffet i Zarskoie Selo, hvor hun meget ophidset advarede mod de Farer, der truede Dynastiet ved de stadig verserende Rygter om Separatfred. Kejserinden havde svaret ubehersket igen og stærkt

opbragt anmodet Storfyrstinden om ikke at blande sig i Ruslands Politik. Hun havde siddet paa Ruslands Trone i 22 Aar og kendte Forholdene bedre end visse Folk, der ikke bestilte andet end at spille Bridge. Siden da havde Storfyrsteparret trukket sig fuldstændig tilbage fra Hoffet. Deres Palæ blev Centrum for det utilfredse Krigsparti, der støttedes af adskillige oppositionelle Politikere og den engelske Gesandt Buchanan.

Protopopow.

Det gamle Ministeriums vigtigste Mand. Efter Revolutionen blev han indsat i Peter-Pauls-Fæstningen, bestemt til at hænges.

England gjorde et sidste Forsøg paa at redde Zaren. Lord Milner, der blev sendt til Petrograd for at bekæmpe Tanken om Separatfred, søgte at overtale ham til at tage et demokratisk Ministerium, som Folket kunde have Tillid til.

Zaren kunde ikke beslutte sig. Tanken om at optage f. Eks. Miljukow i Regeringen var ham modbydelig. Han vilde hellere lade sig drive over Ural end se denne liberale Professor som Minister. Alle liberale Henvendelser var forgæves. Zaren forhandlede tværtimod med Protopopow om Indførelse af Militærdiktatur.

Indenrigsminister Protopopow var en Mand, der havde været liberal, og hvis Medarbejderskab var Hofpartiet særlig velkommen, fordi han personlig kendte Liberalismens ledende Mænd og hævdede, at han forstod, hvorledes de skulde behandles for at gøres uskadelige. Han var rig Godsejer fra Sydrusland og havde været Dumaens Vicepræsident. Han var

nu den ledende Mand i de vekslende Ministerier og bekæmpede med haard Haand alle liberale Tendenser. Han forsikrede overfor Zaren, at han med 4000 Politibetjente og 100 Mitrailloser nok skulde slaa enhver Revolution ned.

Da fandt en meget opsigtvækkende Fængsling Sted af 50 Arbejder-Delegerede i Hovedkomiteen for Krigsindustrien.

Zaren med sin Søn.

Zarparret havde faaet 4 Døtre, inden Sønnen blev født den 30te Juni 1904 midt under den japanske Krig. Da dronedes Kanonerne fra Kronstadt som Tegn til, at nu kunde Rusland juble, thi Kejsrerinden havde født Riget en Tronarving. Hans Navn er Alexei Nikolajewitsch. Allerede i Vuggen blev han udnævnt til »alle Kosakkers Hetman« og Chef for Regimentet »Ataman«.

Nat og Dag gik Kejsrerinden i dødelig Angst for den lille Tronfølgers Liv. Gentagne Gange blev der forsøgt Attentater mod ham, saavel i Slots-parken i Zarskoie Selo som om Bord paa Kejsrer-Yachten i den finske Skærgaard. Man paastaar, han under et af disse Attentater er bleven lemlæstet saadan, at han i hvert Fald aldrig nogensinde kan faa nogen Arving. Sikkert er det, at den stakkels Dreng er et meget svageligt Barn, der lider af forskellige Sygdomme.

Blandt disse var 11 socialdemokratiske Borgerrepræsentanter fra Petrograd. Ved Angivelser fra »den sorte Haand« arresterede Politiet dem. De beskyldtes for at have planlagt en Sammensværgelse mellem Ammunitionsarbejderne, der vilde »forvandle Rusland til en socialdemokratisk Republik«.

Ved Dumaens stormfulde Aabningsmøde den 27de Februar var hverken Ministeriets Chef, Fyrst Galitzin, eller dets Sjæl, Indenrigsminister Protopopow, mødt. I Diplomaten saas der-

imod alle Ententens Gesandter paa Rad, og da Formanden Rodzianko havde endt sin Indledningstale, der formede sig som en Hyldest til Hæren og som et energisk Udtryk for de Liberales Vilje til Krig og til Sejr, rejste hele Forsamlingen sig og lod Bifaldet bruse mod Diplomaten. Her sad den ivrigste Iagt-tager, Englands energiske Repræsentant i Petrograd, Sir *George Buchanan*, der temmelig utilsløret havde støttet Oppositionen i dens Virken for at hidføre et Regeringsskifte i fremskridtsvenlig Retning — og imod enhver Tanke om Separatfred.

Ordet blev derpaa givet til Landbrugsministeren Rittick, som tog fat paa det Emne, der i særlig Grad laa for, og som ogsaa kom til at beherske de følgende Dages Debat, nemlig Levnedsmiddelspørgsmaalet — det Spørgsmaal, som, da Ord ikke længere kunde gøre det, kastede Regeringen over Ende og rejste Hungerrevolten.

Landbrugsministerens Tale var mat. Han fortalte, at han just var kommet hjem fra en Rejse i 24 Guvernementer, og at hans Indtryk var, at Grunden til Levnedsmiddelnøden først og fremmest laa i Maksimalprisen, der var lavere end Markedsprisen og jog Kornet bort fra Omsætningen. Imidlertid havde Regeringen truffet forskellige Foranstaltninger, som allerede havde givet gunstige Resultater.

Paa de Liberales Vegne fik nu Professor Miljukow Ordet og holdt en Tale, der karakteriseredes dels ved sin imperialistiske, krigsivrige Tone, dels ved sit skarpe Angreb paa Regeringen.

»Dumaen staar ikke længer alene,« sagde han, »men omgivet af Skarer, der lytter til vore Ord. Og naar vor Skæbne æventyres bort i Hænderne paa en uforstandig Regering, forvandles Ruslands Indbyggere til Medborgere, der tager Fædrelandets Skæbne i deres egne Hænder. Rundt om i Landet modnes den Tanke, at kan vi ikke sejre med denne Regering, saa skal det ske uden den.«

Socialdemokraten *Tcheidze* lod den første Revolutions-Trusel falde i et Sprog, hvis Skarphed man endnu aldrig havde hørt indenfor Dumaens Vægge.

Af endnu større Virkning var den Tale, som den radikale *Kerenski* holdt, og som foranledigede et Sagsanlæg fra Regeringens Side. »Vi befinder os nu i samme Situation som i Paris i Dagene for den store Revolution,« sagde han.

I Spidsen for den progressistiske Blok og de radikale Grupper rettede endelig Oktobristen *Gutschkow* skarpe Angreb mod Re-

Kosakkerne holder Vagt i Gaderne.

geringen, og han fandt energisk Støtte hos den gammelrussiske og »ægte russiske« Deputerede *Purischkewitsch*, der erklærede, at Regeringen lammede al Krigsvilje, al Begejstring ved sin indre Administration, og at Panslavismen ikke kunde haabe at naa sine Maal under en saadan Regering. Til Slut gav Dumaen med stort Flertal Regeringen et Mistillidsvotum.

Protopopow skyndte sig til *Zarskoje Selo*, hvorfra der straks sendtes Bud efter *Stürmer*, som vedblivende var *persona grata*

ved Hoffet. En hurtig Raadslagning fandt Sted mellem disse Herrer og Zaren; Kejserinden kom ogsaa til Stede, og det blev besluttet at paaskynde de indledede Underhandlinger om en Separatfred, at opløse Dumaen og med haard Haand slaa en-

Herfra udgik Revolutionen.
Forstadsbillede fra et Fattigkvarter i Petrograd.

hver Demonstration ned. Troppemasser fik Ordre til at afgaa til Petrograd for at undertrykke enhver Modstand fra Hovedstadens Side. De med Tyskland indledede Forhandlinger om en Separatfred var bleven ført med tysk-russiske Jøder som Mellem-mænd i Stockholm, hvor Protopopow selv i al Hemmelighed havde været til Stede. Nu gjaldt det om hurtigst muligt at faa dem afsluttede.

Trods alt vilde de gamle Tilstande kunne have holdt sig længe endnu, hvis ikke Sulten hos Arbejderne var kommet til. Priserne paa Fødemidler var steget indtil det seksdobbelte, saa de Fattige led den frygteligste Nød, samtidig med at de nye Krigsmillionærer udfoldede al deres overdaadige Luksus i Astoria-Hotellet og paa Morskaja-Strøget, hvor de store Modeforretninger aldrig før havde solgt saa meget kostbart Pelsværk, saa mange elegante Dragter og dyre Juveler.

hver Demonstration ned. Troppemasser fik Ordre til at afgaa til Petrograd for at undertrykke enhver Modstand fra Hovedstadens Side. De med Tyskland indledede Forhandlinger om en Separatfred var bleven ført med tysk-russiske Jøder som Mellem-mænd i Stockholm, hvor Protopopow selv i al Hemmelighed havde været til Stede. Nu gjaldt det om hurtigst muligt at faa dem afsluttede.

Trods alt vilde de gamle Tilstande kunne have holdt sig længe endnu, hvis ikke Sulten hos Arbejderne var kommet til.

Endnu Dagen før Revolutionens Udbrud saa man de grelleste Modsætninger omtrent Side om Side, den yderste Fattigdom, der raabte paa Brød, og den vildeste Overdaadighed, der raabte paa Champagne.

Det glade Petrograd morede sig i de muntre Kafeer »Empire« og »Concert« paa Sadowaya, hvor Prostitutionens sorte Armé af silkeraslende Kvinder fra alle Verdens Lande bruste op over

Revolution i Snevejr. Barrikaden paa Newski.

Asfalten: smaa, trippende Japaneserinder, pikante Pariserinder, slanke, varmlodige Tscherkesserpiger, lyse Polakinder, mørkøjede Skonheder fra Ruslands Indre, fra Siberien, fra Kavkasus, fra New York, Shanghai og Sortehavets Kyster. Her vrimlede det med Officerer, baade russiske, franske og engelske.

Petrograd var i Øjeblikket en Verdensstad paa 3 Millioner — dobbelt saa mange som normalt. Det var Krigens Flygtninge, Soldater og Tilrejsende, der fyldte Byen og fordyrede Lefevoden i en utrolig Grad.

Denne enorme Tilvækst fremkaldte naturligvis ogsaa Bolig-

nød, saa man havde de største Vanskeligheder med at faa Tag over Hovedet. I Aviserne udlovedes Præmier fra 100 til 1000 Rubler, blot for sikker Anvisning paa en ledig Lejlighed. Levnedsmiddelkrisen blev Draaben, der fik Bægeret til at flyde over. Skont der i Rusland ikke var nogen egentlig Mangel paa Næringsmidler, kunde de ikke skaffes frem til de Steder, hvor der var Trang til dem. Organisationen svigtede. Trafikforholdene kom i fuld Forvirring.

Hungerrevolter fandt Sted baade i Petrograd og i en Række andre Byer. Fra Mandag den 5te Marts var Hovedstaden Skuepladsen for stadig større Uroligheder, under hvilke Butikerne stormedes i Fabrikskvartererne. Hist og her sluttede Soldaterne sig allerede til den oprørske Mængde.

Fredag den 9de blev ca. 100 Mennesker dræbt paa Newski-Prospektet, og paa Marsmarken kom det til et Sammenstod mellem Pavlovski-Garden og Folket.

Regeringen søgte forgæves at raade Bod paa Brødmanglen. Den standsede Persontogene for at fremme Transporten af Levnedsmidlerne. Militærbagerierne skaffede hemmeligt Arbejderne ved Ammunitionsværkstederne Brød og overlod ogsaa Bagerne Brød, men Bagerbutikerne blev tomte — tildels udplyndrede — i Lobet af faa Minutter og mange lukkede deres Udsalg. Petrograd begyndte langsomt at blive udsultet.

Der blev givet Folk Ordre til at holde sig inden Døre ved Opslag rundt omkring i Byen, men ingen tog Hensyn til det. De enkelte Politiofficerer, der blev sendt rundt til Militæret for at give Ordre til at handle, fik overalt en meget ilde Medfart, og en enkelt blev dræbt.

Et Rygte om, at Regeringen vilde indføre Brødkort med meget smaa Rationer fremkaldte stærk Uro, som voksede med rivende Hast, da Petrograd i flere Dage var uden Mælktilførsler. Bagerierne havde længe kun været aabne et Par Timer om Dagen og til sidst lukkede de nu alle fuldstændigt, saaledes at det ikke var muligt mere at opdrive Brød i Petrograd.

Fattige Kvinder klumpede sig i Sultens Desperation sammen

paa Gadehjørnerne og stormede Brødudsalg og Brændselsoplag. Nøden drev Proletariatet frem, og Politiet, der var blevet nervøst, sendte Bud efter Kosakkerne. Da begyndte Geværerne at gaa af i Fattiggaderne, og ud af disse Smaakampe for det daglige Brød og Brændsel er Revolutionen pludselig opstaaet.

Paa Torvet i Fabriksdistriktet og ved Narvaporsten samlede der sig Tusinder af Mænd og Kvinder, som kort efter stormede de lukkede Bagerier og Butiker. Det ridende Politiet søgte at splitte Masserne, men da det mislykkedes, anvendte de blanke Vaaben. Først da adskillige Mennesker var dræbt, lykkedes det Politiet at splitte Mængden.

Det saa til at begynde med ret fredeligt ud, men da man kom hen i en Sidegade, saa man pludselig flere civilklædte Personer, som stod opstillet med Geværer paa Skuldrene. Sporvognstrafikken var indstillet og Droskekørslen ligeledes. Paa Newski-Prospektet var det imidlertid gaaet temmelig varmt til, og Lygtepælene bar mange Steder Mærker af Kuglerne. Regeringstropperne havde ligget i Skyttelinjer ved Hastanska-Kirken og derfra beskydt Gaden. Den franske Kirke havde været fyldt af Døde og Saarede.

Regeringens Tropper havde sat sig fast i Byens Centrum og beherskede Hovedgaderne, hvorfra de skød paa Befolkningen med Maskingeværer og Rifler. De Revolutionære beherskede den anden Side af Newaen og rykkede derfra over Broerne under heftig Beskydning. Meget Blod flød paa begge Sider.

Natten gik dog forholdsvis rolig. Gennem de forskellige Bydele patruljerede Kosakker og beredne Gendarmer.

Den følgende Morgen saa man Kosakkerne stige af Hestene, lægge sig i en Skyttekæde tværs over Gaden og skyde tre Salver mod Mængden. Der fulgte Skrig og Hvin af dem, der var truffet. Uhyggen var over al Beskrivelse. Samme Aften begyndte Soldaterne at nægte at skyde paa Folket.

Da det Volynske Regiment kommanderedes ud, svarede Soldaterne med at skyde Officererne ned og gaa over til Revolutionen. Flere Garderegimenter fulgte Eksemplet.

Næste Dag, om Lørdagen, var Revolutionen aabenlys. Der var bygget Barrikader i Gaderne, og Kampene udviklede sig nu saaledes, at Regeringstropperne skød paa de revolutionære Tropper, og fra Tagene skød Politiet paa de fremtrængende Mennekemasser. Rundt om i Byen brændte alle Politistationerne.

Bevæbnede Arbejdere og Soldater.

Der var tilsidst ikke én Station tilbage i Petrograd. Alle hemmelige Papirer og Protokoller blev kastet ud paa Gaden og brændte i mægtige Baal. Politiet blev dels indebrændt, dels myrdet eller arresteret. Byen var i den største

Forvirring, det mærkeligste var, at der blev opretholdt en vis Orden alligevel. Ordenen kom fra Mængden selv. Der var ingen Pøbel paa Gaderne.

Den skæbnesvangre Beslutning om Dumaens Hjemsendelse blev nu underskrevet i et Ministerraad, der blev afholdt Natten mellem Lørdag og Søndag den 10. og 11. Marts. Den havde følgende ejendommelige Form:

»Ved kejserlig Ukas er der givet Ordre til at suspendere Rigsdumaens og Rigsraadets Samlinger fra den 11. Marts. De vil blive genoptaget til April eller eventuelt senere, eftersom de ekstraordinære Omstændigheder byder det.«

11te Marts brød Revolutionen for Alvor løs. Paa den Dag blev det kejserlige Ukas om Rigsdumaens Hjemsendelse offentliggjort. Men Dumaen besluttede ikke at adlyde og fortsatte

Moderne. Det gav Signalet til, at tre Garderegimenter og flere Linjeregimenter sluttede sig til Dumaen. De erobrede Arsenal et og uddelte herfra Maskingeværer, Rifler og Ammunition til Folket. Straks efter begyndte en rasende Geværild paa Wiborgsiden, fra Newaens nordlige Bred, mellem de oprørske Regimenter og de Tropper, der endnu var Regeringen tro.

Under Anførsel af en ung Løjtnant, Georges Artakov, marscherede det Volynske Regiment til det tauriske Palæ med en kompakt Masse bag sig af Mænd og Kvinder, der raabte: »Leve Friheden! Til Dumaen! Vi har en Officer i Spidsen!«

Næsten alle bar Vaaben, som de havde hentet fra de plyndrede Arsenaler. En Kvinde raabte paa Hævn, idet hun svingede med et blodigt Menneskehovede, der var gennemhullet af Mitrailleuse-Kugler. Som en rullende Lavine voksede Mængden og skyllede ned mod Dumaen, hvor alt var paa Højdepunktet af Forvirring. Her blev Kerenski hentet ud til dem, og uden Frakke og Hat i 14 Graders Kulde talte han til Folkemasserne.

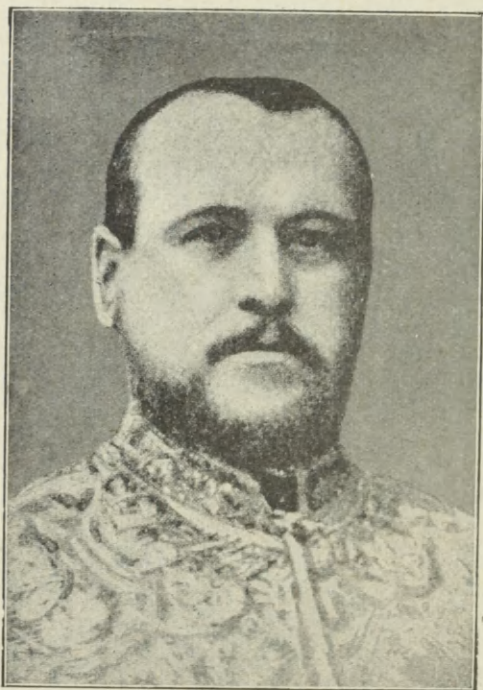
Soldaterne løftede ham op paa deres Skuldre og bar ham i »Guldstol« ind i Mødesalen.

Hvert Minut kom nye Tropper marscherende til Dumaen, en Del af dem under flyvende Faner og klingende Spil. De hilstes hver Gang med Taler fra en eller anden af Dumamændene. Hele Artilleriskolens Officers-Aspiranter marscherede op under Anførsel af den General, der var Skolens Forstander. Han kommanderede: »Giv Agt!« og alle Officers-Aspiranterne præsenterede Gevær, idet Rodzianko traadte frem og talte:

— Jeg hilser Eder, sagde han, mine Herrer Officerer og Soldater. Jeg hilser Eder, fordi I er Ungdommen, det store Ruslands Grundvold og fremtidige Lykke. Jeg tror fuldt og fast, at om I vil understøtte Dumaens Anstregelser, saa skal vi naa det Maal, vi har sat os, og som vil bringe Lykken til vort Fædreland! Jeg tror fuldt og fast, at der i Eders Hjerter brænder en glødende Kærlighed til Fædrelandet, og at I vil komme til at føre vore herlige Tropper til krigeriske Bedrifter og en sikker Sejr. Leve Fædrelandet!

Inde i Dumasalen, der var stuvende fyldt af Folkemasserne, talte Kerenski sig mere og mere hæst:

— Kammerater, Arbejdere, Soldater, Officerer og Medborgere, lod det fra den populære Folkerepræsentant, Den Omstændig-

Dumaens Præsident Rodzianko.

hed, at vi nu er samlet i denne Sal paa denne store betydningsfulde Dag indgiver mig den sikre Forvisning, at det gamle barbariske Regimente uigenkaldelig er knust. Vor første Opgave er Organisation, inden tre Dage maa vi nu skabe fuldstændig Orden og Ro. Hvad vi her foretager os, er ikke blot et Anliggende for Petrograd alene, men for hele vort elskede Land, en Sag, for hvilken Generationer har levet og stridt. Føler I Øjeblikkets Betydning?

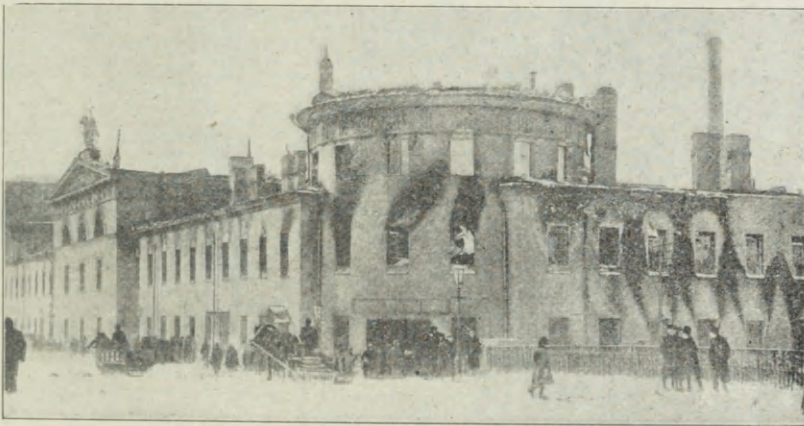
Hele Salen svarede: Vi føler det!

— Vi har samlet os, fortsatte han, for at afgive en højtidelig Ed paa, at Rusland skal være frit.

— Vi sværger det! raabte hele Salen og rakte Hænderne i Vejret.

30.000 Soldater var allerede gaaet over til Revolutionen. Op ad Dagen samledes Dumaformerne til en Konference med Delegerede fra disse Tropper og valgte en Exekutivkomité paa 12

Mand, repræsenterende baade Venstre og Socialister, som skulde danne Forbindelsen mellem Hæren og Folket, med Dumaens Præsident, Rodzianko, som øverste Leder. Han telegraferede til Zaren, at Kravet om en ny Regering nu maatte opfyldes, i modsat Fald vilde Ansvarret for, hvad der kunde ske, hvile paa Monarken. Da der ikke kom Svar fra Zaren, fik Rodzianko Bemyndigelse til at sende et nyt Telegram med en ny Advarsel af følgende Indhold: »Situationen har forværret sig.

Et af de nedbrændte Fængsler.

Der maa handles i Dag, i Morgen vil det være for sent. Timen er kommen, da Fædrelandets og Dynastiets Skæbne skal afgøres.« Der kom heller intet Svar. *Det viste sig senere, at Zaren ikke havde modtaget Telegrammerne.*

Samtidig med at Dumaen valgte sin 12 Mands Exekutivkomité, dannede Arbejder og Soldaterne et Raad, der blev sammensat af over 200 Mand fra forskellige Fabriker og Regimenter, og som fik Socialdemokratiets Fører i Dumaen, Tscheidze, til Formand. Dette Raad erklærede sig for Landets højeste Myndighed. Nu fandtes der altsaa to Magtcentre, to Regeringer i det nye Rusland.

Der herskede stor Ophidselse paa Gaderne. Kavalleripatrouiller drog gennem Byen i alle Retninger. Mængden tiljubede Tropperne, og Soldaterne tiljubede Mængden. Der blev skudt i alle Gader, alle Hjul standsede, alle Døre lukkedes, Bladene udkom ikke. Denne Dag, den 11te Marts, var Revolutionens Fødselsdag. Da de Soldater, der endnu ikke havde taget

Revolutionære Tropper.

Parti, mærkede, at Revolutionens Bølger steg fra Time til Time bandt de et rødt Baand om Armen og sluttede sig til Oprøret.

Politiet disponerede over en Række Panserautomobiler med Rekylgæverer, som kom susende gennem Gaderne, spredende Død og Ødelæggelse omkring sig. Da disse uhyggelige Mordvogne blev erobrede, flygtede Politiet op paa Tagene, hvorfra de nu aabnede Ilden over Byen.

Alle Ruderne i Enkekejserindens smukke Palæ, som laa i det værste Uvejrscentrum paa Newsky, blev gennemhullede af

Geværkugler, og den røde Facade fik hvide Flænger. Overalt i Byen knaldede Skuddene, Gadelygterne havde man ikke faaet tændt, og i den mørke Aften lyste mægtige Brande fra Fængslerne og Politistationerne, som gik op i Luer.

Selve Ochraanaens stolte Palæ, Hovedsædet for det hemmelige Politis Virksomhed blev ødelagt, og de hemmelige Indberetninger kastet ud paa Gaden og brændt.

Ingen anede endnu, hvor mange der var skudt, hvor mange der var myrdet, hvad der var sket af Brand og Plyndring. Men da Mandag Morgen gryede, var de Revolutionære Herrer over Vaabendepoter, Kaserner og offentlige Bygninger. Byen var i deres Magt. Dumaen havde samlet sig i det tauriske Palæ, mens Ministrene barrikaderede sig i Marinski-Palæet. Og nu begyndte Fredsunderhandlingerne mellem de to Parter. Dumaens Præsident, Rodzianko, begav sig som Parlamentær under Beskyttelse af Dumatropper i armerede Automobiler til Ministrenes Fæstning og opfordrede dem til Overgivelse. Foreløbigt nægtede man at gaa ind paa hans Forlangende. Han vendte tilbage til Dumaen, og man besluttede da at handle paa egen Haand. Mens Skydningen i Gaderne fortsattes, blev Exekutivkomitéen af Repræsentanter for alle Partier gjort til provisorisk Regering og al Magt lagt i dens Haand. Soldater blev paany sendt af Sted til Marinski-Palæet for at arrestere Ministrene, men de var allerede flygtet til Administrationsbygningen. Dumamedlemmer holdt Taler paa Gadehjørnerne, hvor de meddelte, hvad der var sket, og i Bladenes Vinduer fortalte store Opslag, at Revolutionen var fuldbyrdet.

Lige overfor den danske Legation, der bor til Leje i et Hus, boede en General med det tyske Navn Stackelberg. Det var rygtedes, at han skjulte en Politispion, og at han havde skudt fra sit Vindue. Mængden, d. v. s. Duma-Soldater og Arbejdere, kørte derfor en Panserautomobil op foran Bygningen med Maskingeværerne rettet imod Vinduerne, som alle blev knust paa et Øjeblik. Saa trængte Mængden op, og kort efter saa man dem trække den stakkels General ud paa Gaden. Han var myr-

det. De slæbte ham over mod Nevaen og kastede ham ud paa Isen. Der saa man ham ligge en Tid, og over den hvide Is flød hans Blod. Hans Ulykke var, at han havde et tysk Navn, thi mærkeligt nok horte han til de mere Frisindede, og maaske har han sat sig til Modværge.

Da Arbejderne og Soldaterne stormede Peter Pauls-Fængslet, kom de desværre forsent. Der var kort forinden blevet hængt 400 unge Studenter, som var arresteret under Optøjerne Dagen før. Det var det gamle Ruslands Farvel til Folket.

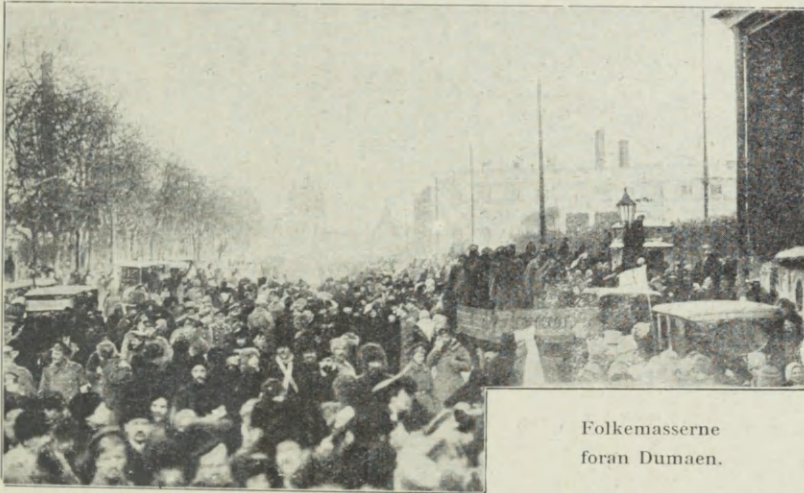
Det, der nu skete, var højst uheldigt. Det røde Flag blev hejst over Fængslet, og Celledørene i desværre altfor vid Udstrækning aabnet. De politiske Fanger slap ud, men en Mængde mere tvivlsomme Herrer fik derved ogsaa en velkommen Chance, og de tog sig senere adskillige Friheder i Retning af Plyndringer i Butikerne, — f. Eks. hos Hofleverandørerne paa Newsky. Her fjernede Mængden Ørnene i det russiske Vaaben og brændte dem i vældige Baal. Ogsaa fra Vinterpaladset fjernedes de kejserlige Ørne eller tilhylledes. Astoria Hotellet var et Officershotel. Her var der en meget stor Vinkælder med megen god Vin. Det vakte en Del Forargelse, at Officererne sad her og drak, skønt der var Spiritusforbud. Mængden var trængt ind i Hotellet og havde tvunget Officererne til at overgive sig. De gjorde det alle paa et Par Undtagelser nær. De, der satte sig til Modværge, blev straks skudt.

Paa Kajerne og ved den finske Banegaard vrimlede det af ophidsede Folkemasser. Militærbiler kørte frem med Soldater og Arbejdere Side om Side. I nogle Biler sad Dumamedlemmer, som talte til Folket og oplæste Eksekutivkomitéens Proklamation. I Byens Udkanter myldrede Menneskemasser, som sang.

Nu udviklede Begivenhederne sig Slag i Slag. Tirsdag fængsledes Ministrene og laasedes inde i en Række Værelser i Dumaens Bygning. Regeringens Aktionskraft blev herved tilintetgjort, og den nydannede Eksekutivkomité paa 12 Medlemmer under Rodzianko, der var fuldfærdig til at overtage Styret, forhindrede

den øjeblikkelige Opløsningstilstand og Raadvildhed, der gerne plejer at følge umiddelbart i Hælene paa Statsomvæltninger.

I de første Dages Kaos havde man ikke været fuldstændig klar over, hvorvidt der var gennemført en Omvæltning eller

Folkemasserne
foran Dumaen.

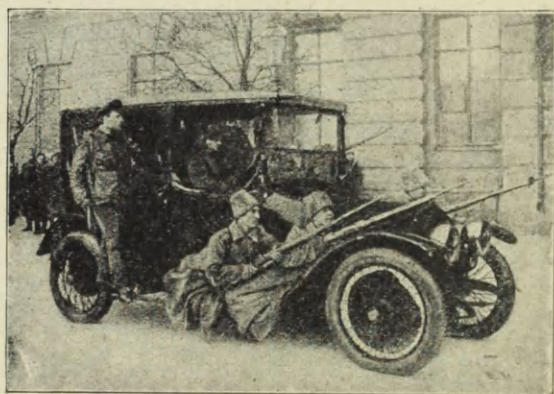
ej. Først fra den 14de Marts var Revolutionen en fastslaaet Kendsgerning, da mødte de kejserlige Pager til Hønnør for Duma-Præsident Rodzianko. Saa yar al Tvivl udelukket.

Noget af det, der gjorde stærkest Indtryk, var Vinterpaladsets Erobring. Soldater vrimlede frem gennem Gaderne, og under fuld Musik marscherede de i to lange Geledder op mod Paladset for at tage Stilling foran det. Andre Troppeafdelinger marscherede ind i Paladsets Gaard, medens de udenfor opstillede Soldater paraderede, og Officererne hilste med Sablerne. Til sidst fulgte de paraderende Soldater selv efter, og Portene blev smækket i. Det var udelukkende revolutionære Batailloner. Den kejserlige Standart blev fjernet fra Vinterpaladset, og i Stedet for vajede nu den røde Fane fra den mægtige Bygning.

Palæet blev iøvrigt konfiskeret og erklæret for Nationens Ejendom, og det er Meningen, at det skal anvendes til Mødested for den grundlovgivende Rigsforsamling.

Bygningen har ikke taget nogen som helst Skade under Revolutionen; alle dens Kunstskatte og øvrige Kostbarheder er i Behold.

Zarens egen Fætter, Storfyrst Cyril, var en af de første, der tilliede sig til de Revolutionæres Raadighed. Et af Revolutionens

Revolutionære Soldater i Automobil.

mærkeligste Øjeblikke var, da han og hans Stabi Spidsen for Flaadens Garde i det tauriske Palæ meddelte, at de sluttede sig til Revolutionen. Fulgt af en Afdeling Matroser drog de til Katarina-Salen, hvor den lille Trup

blev opstillet til Parade. Senere holdt Storfyrsten følgende korte Tale til Rødzianko:

«Jeg har hermed den Ære at stille mig til Deres Ekscellences Raadighed i Overensstemmelse med Nationens Ønsker om Ruslands Velfærd. Jeg har sammenkaldt alle under min Befaling staaende Tropper og har forklaret dem Betydningen af de nu indtrufne Begivenheder. Hele mit Marinekorps staar derfor til den kejserlige Dumas Tjeneste.»

Derefter paraderede hele Korpset under Storfyrstens Ledelse udenfor Dumaen.

Det faldt dog ikke i god Jord, ligesom Jakobinerne heller ikke syntes om Philippe Egalités Forræderi, da han vilde til-

fredsstille deres Had til Ludvig XVI. Men naar Familien saaledes faldt fra, hvad kunde Zaren saa vente sig af andre?

Provieringsforholdene i Petrograd begyndte nu at bedres, og der ankom regelmæssigt Jernbanetog med alle Slags Levnedsmidler. Efterdønningerne af Revolutionen mærkedes dog endnu. En Mængde Gendarmere var flygtet op paa Lofterne i Husene, hvor de havde samlet Proviant og barrikaderet sig uden at vide, hvorledes Begivenhederne udviklede sig. De skød fra Vinduerne, men anrettede ingen større Skade. Sporvognstrafikken var stadig indstillet, og det samme gjaldt Droskekørslen.

Befolkningen i Petrograd havde lagt en utrolig Sorgløshed for Dagen. Selv i de Dage, hvor Revolutionens Bølger gik højest, saa man Mødre med deres Børn paa Gaderne i de værste Tumulter.

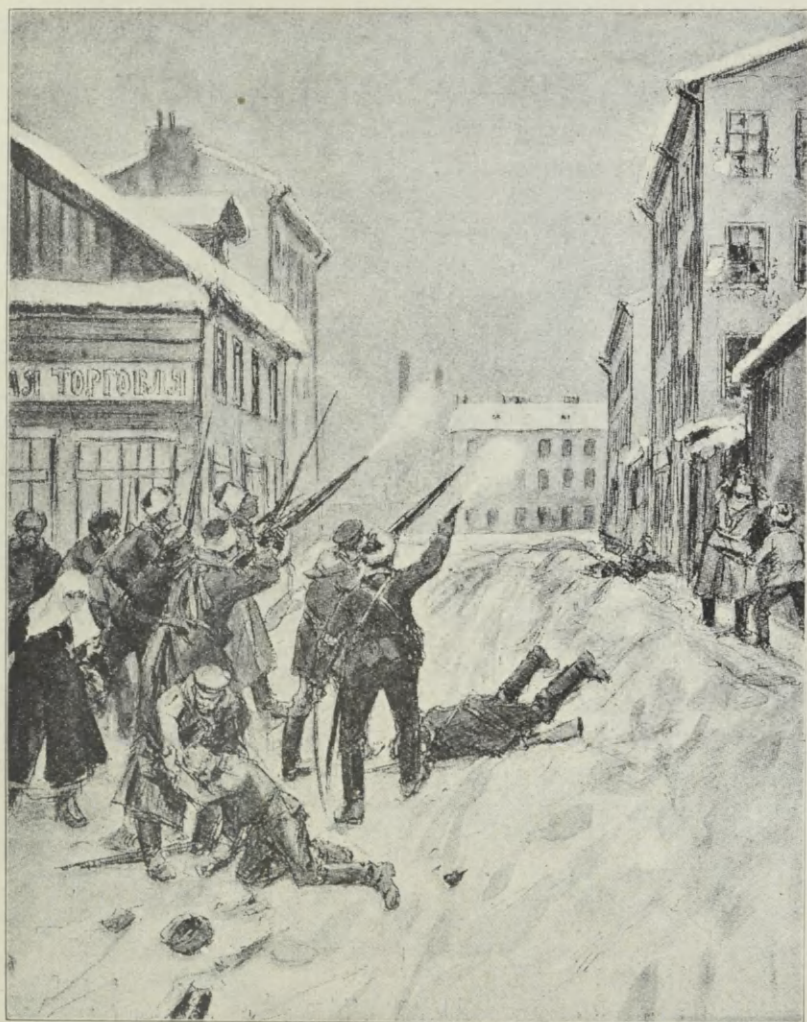
Det tauriske Palæ var naturligvis Begivenhedernes Brændpunkt. Herfra lededes Revolutionens Gang. Mage til Travlhed er aldrig set. Der var ikke mindre end 2000 fangne Officerer i Dumabygningen foruden Masser af andre Personer. I Forhallen laa der mellem Vaaben og Ammunition, som blev uddelt til unge Studenter, store Dyrekroppe, Køer, Kalve og Grise, der skulde bruges til de mange Indespærredes og til Dumaherrernes Maaltider. Dumaens Medlemmer forlod ikke Bygningen. De arbejdede alle under Højtryk. Alt var i vild Forvirring.

Fangerne var anbragt i tre Værelser: Ministrene og nogle Generaler sad i et. Afsatte Guvernører og Kommandanter i et andet og mindre høje Embedsmænd i et tredje. Ministrene var placeret omkring et stort Bord med et Stykke Papir og en Blyant foran sig. Ingen sagde et Ord. Det var bleven dem forbudt. De havde bedt Rodzianko om at komme til Stede for at spørge ham, om de ikke maatte faa Lov til at tale indbyrdes. Men det blev afslaaet, fordi de posterede Soldater satte sig imod det. De vilde da ikke kunne kontrollere, hvad der

Stormen paa Astoria-Hotellet.

blev sagt, hævdede Soldaterne. Derimod gik Rodzianko ind paa, at de Indespærrede fik Toiletterekvisiter og Tøj til at skifte med bragt til Dumaen. En enkelt Minister bad om at faa en

Den sidste Kamp mellem Folket og Politiet.

Politiet skyder fra Tagene og de øverste Etager, hvor de har skjult sig.

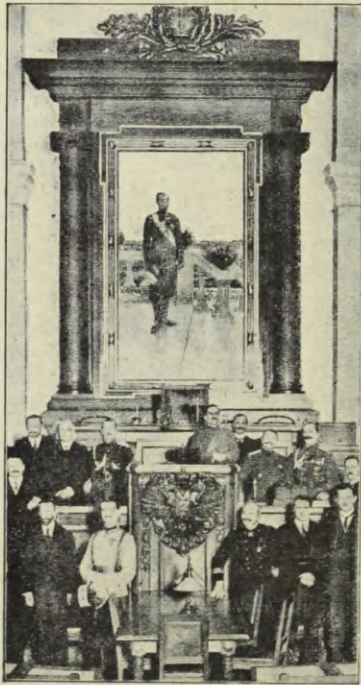
Seng i Stedet for en Divan. Det blev tilstaaet ham. Nogle Dage senere blev de overført til Peter Pauls-Fængslet, hvor der nu var rigelig Plads.

En Sensation var det, da Protopopow meldte sig selv. Det skete paa følgende Maade:

Ved Middagstid kom en pelsklædt Herre til Dumapalæet. Han henvendte sig til en Student og bad om at blive ført til

Eksekutivkomitéen. »Jeg er den tidligere Indenrigsminister Protopopow«, sagde han, »og ønsker Fædrelandets Bedste. Derfor kommer jeg frivillig. Vær saa god at ledsage mig.«

Studenten førte Protopopow til Eksekutivkomitéen. I Forværelset blev Protopopow genkendt af det tilstedeværende Publikum og af Soldaterne, der tilraabte ham Smædeord. Temmelig bleg traadte Protopopow ind, vendte sig mod Kerenski og sagde: »Eksellence, jeg stiller mig til Deres Disposition.« Kerenski svarede: »I Eksekutivkomiteens Navn erklærer jeg Dem for anholdt.« Protopopow bøjede sig hen mod Kerenski for at hviske ham noget i Øret. Man lod ham da afhøre, og det siges, at han fortalte, at det hemmelige Politi havde

Zar-Maleriet i Dumaen.
Bag den ørneprydede Talerstol i Dumaen hang et stort Maleri af Zaren. Det er nu taget ned, og Rammen er tom.

ladet opstille Mitrailloser overalt i Petrograd for at kue et eventuelt Oprør. Han meddelte nu, hvor disse Mitrailloser var skjult. Dette lettede Arbejdet betydeligt, idet man saaledes hurtigt fandt dem igen. Hans sidste Ordre havde iøvrigt lydt paa, at et Regiment, som han mente at kunne stole paa, skulde

gribe den nye Regerings Medlemmer og skyde dem ned for Fode.

Det er ufatteligt, at der »kun« er dræbt ca. 4000 og saaret ca. 7000 under disse Tumulter. Men Revolution var det, der

Arbejder- og Soldaterraadet.

Paa forreste Række yderst til højre er Lederne: Plekhanow, Tscheidze og Tseretelli

i meget minder om den franske i 1789. Ringede man til Telefon-Centralen i Petrograd, svarede Telefondamen: »Hallo, Borger!*«* Og Marseillaisen bølgede over Petrograd i de Dage. Den jublede mod Vinterhimlen, og de røde Frihedsflag vajede fra alle Tage.

Zarens Tronfrasingelse.

MEDENS alle disse skæbnesvangre Begivenheder udspillede i Hovedstaden, var Zaren ved Fronten. Hans nærmeste Omgivelser, Hofminister Grev Fredericks, og Paladskommandanten, General Vojeikow, havde saa længe som muligt holdt ham i Uvidenhed om, hvad der foregik.

Han var taget til det store Hovedkvarter i Mogilev, i det vestlige Rusland ikke langt fra Smolensk. Her mente han at være i fuld Sikkerhed, omgivet af sine trofaste Generaler og Soldater.

Kejserinden havde næsten daglig sendt ham Breve, hvori hun paa det mest indtrængende raadede sin Gemal fra at gøre nogensomhelst Indrømmelse. Først den 12. Marts, paa Revolutionens anden Dag, gik det op for ham, at man skjulte noget for ham, og da der hen paa Eftermiddagen kom et Allarmtelegram fra Kommandanten i Zarskoie Selo, som meldte, at hans Familie truedes af Farer og anmodede ham om at komme til Stede, gav han Ordre til at køre mod Hovedstaden. Toget kom imidlertid ikke af Sted før den 13. om Morgenen Kl. 4.

Som sædvanlig kørte Zaren med to Tog, lige i Hælene paa hinanden, en Forsigtighedsregel, man altid har anvendt siden Jernbaneattentatet paa Alexander III. I det første, der skulde være en Slags Lynafleder, sad hele Hofetaten og Tjenerskabet. I det sidste Zaren selv.

Toget var naaet til Stationen Bologoe paa Jernbanelinien Moskwa—Petrograd, da Zaren fik Meddelelse om, hvad der var sket, og at det ikke vilde være klogt af ham at begive sig til Ho-

vedstaden. Han vendte da om og begav sig til General Russkis Hovedkvarter i Pskov, hvor han skulde møde sin Skæbne.

De Begivenheder, der nu udspillede i den hidtil ukendte lille By, der ligger midtvejs mellem Riga og Petrograd, har paa

Borgergarden standser Automobiler og efterser Passene.

Efter at Revolutionen havde sejret fandtes ikke en eneste Politibetjent i Petrograd. Heller ingen Gendarmere. Det gamle Politi blev straks afskaffet, og i Stedet blev der oprettet en Borgermilits, bestaaende af Studenter, Kontorister og Arbejdere. Denne røde Garde var i bogstavelig Forstand Folkets Politi.

et Øjeblik gjort den kendt over hele Verden. Kejsertoget kørte ind Kl. 8 om Aftenen. Zarens første Ord viste, at han nu var vel underrettet om Begivenhederne, og at han i Virkeligheden vidste mere end Generalen selv, der kun havde faaet meget daarlig Underretning om, hvad der egentlig var sket i Petro-

grad. Zaren talte ikke meget, men han var øjensynlig meget urolig. Han havde allerede opgivet Haabet om at undertrykke Revolutionen.

Paladskommandanten, General Vojeikow, kom til ham og foreslog, at man skulde lade Fronten aabne ved Minsk, ikke langt fra Petrograd, saaledes at Tyskerne uhindret kunde marchere til Hovedstaden. Generalen fremhævede, at Kejser Wilhelm jo ikke var nogen personlig Fjende af Zaren, til hvem han tværtimod var knyttet ved dynastiske Traditioner; han vilde sikkert nu hjælpe ham mod det revolutionære Rusland, som rummede en saa stor Fare for Tyskland selv og dets Kejserhus. Herpaa svarede Zaren harmfuldt afvisende: »Jeg vil aldrig forraade Rusland!«

General Russki tilbød, at han vilde konferere med Dumapræsidenten, Rodzianko pr. Telefon. Ud paa Natten fik han direkte Telefonforbindelse med Rodzianko, og de havde en meget lang Samtale. Rodzianko gav en udførlig Beskrivelse af, hvad der var sket, og overbeviste General Russki om, at Zaren maatte abdicere.

Dumapræsidenten meddelte, at han gennem Overkommandoen ved Fronten havde faaet Telegrammer om, at alle Generallerne nu vilde tilraade Zarens Abdication.

Da General Russki derefter gav Zaren fuld Underretning om, hvorledes Begivenhederne havde udviklet sig i Hovedstaden, sagde Zaren med en Haandbevægelse: Naar Forholdene er saaledes, saa er jeg rede til at give Folket et parlamentarisk Ministerium.

Men Generalen svarede straks:

— Det er for sent, Deres Majestæt! En saadan Indrømmelse er nu uden Betydning.

— Hvad raader De mig da til, Hr. General? spurgte Zaren efter en Pavse.

— Til at abdicere, Deres Majestæt! svarede Generalen øjeblikkelig med et Buk, som om det var det Spørgsmaal, han ventede paa.

Kl. 3 næste Dag kaldte Zaren atter General Russki til sig og sagde, at Tronfrasisgelsesdokumentet allerede var undertegnet, og at han vilde abdicere til Fordel for sin Søn. Han gav ham et Telegram, hvori han meddelte sin Tronfrasisgelse, og bad ham besørge det afsendt til Petrograd; men faa Minutter senere meldtes, at de to Dumamedlemmer *Gutschkow* og *Schulgjin* allerede var paa Vej til Pskov. Hans Ansigt klarede op, idet han øjensynlig troede, at de vilde bringe gode Nyheder.

Toget var forsinket, og Kejseren var synlig nervøs.

Den gamle Hofminister, Grev Fredericks, forlod ikke sin Herre, men var uafbrudt til Stede.

Alexander Gutschkow og den konservative Deputerede Schulgin havde af den ny Regering faaet det Hverv at rejse til General Russkis Hovedkvarter for at fuldføre Zarens Abdication. De blev modtaget i den kejserlige Salonvogn Kl. 10 om Aftenen, ligesom de kom fra Rejsen, snavsede, uvaskede, uden at have været barberede i fire Dage; de saa ud »som Tugthusfanger, der lige var undslupne fra et brændende Fængsel«, for at bruge Schulgins eget Udtryk. Monarken, der var klædt i Kosakuniform, saa bleg og nedtrykt ud, men hans Optræden var fuldstændig rolig og behersket. Idet han henvendte sig til Gutschkow sagde han: »Sig mig nu hele Sandheden!«

»Vi kommer for at meddele Deres Majestæt,« svarede Gutschkow, »at alle Tropperne i Petrograd er paa vor Side. Det er unyttigt at afsende flere Regimenter, thi de gaar over til os, saa snart de naar Byen.«

»Jeg ved det,« sagde Zaren. »Der er allerede givet Ordre til, at de Tropper, der er undervejs til Petrograd, skal vende tilbage til Fronten.«

Saa begyndte Forhandlingen. Alle sad ned. Gutschkow talte ret længe og flydende. Han berørte aldeles ikke Fortiden, talte kun om Sagerne nuværende Tilstand og bestræbte sig for at forklare, foran hvilken Afgrund man stod. Han talte uden at se paa Zaren, med højre Haand paa det grønne Bord og med sænket Blik.

Stærkest Indtryk gjorde det paa Nikolaj II at høre, at hans egen Livgarde havde sluttet sig til Revolutionen. Efter at han havde modtaget denne Meddelelse, hørte han kun halvvejs paa den øvrige Del af Gutschkows Beretning.

Efter en kort Pavse sagde Zaren: »Hvad ønsker man, at jeg skal gøre?«

»Deres Majestæt maa frasige Dem Tronen til Fordel for Storfyrsttronfølgeren under Regentskab af Storfyrst Michael. Saaledes er det den nye Regerings Vilje!«

Zaren svarede roligt: »Jeg har tænkt over det i Gaar og hele Dagen i Dag, og jeg har bestemt mig til at abdicere. Indtil Kl. 3 var jeg rede til at abdicere til Fordel for min Søn, men derefter forstod jeg, at jeg ikke er i Stand til at lade mig skille fra min Dreng.«

Her gjorde han en kort Pavse og tilføjede med alle Tegn paa Bevægelse: »Det haaber jeg, De forstaar.«

Saa fortsatte han:

»Jeg har derfor bestemt mig til at overgive Tronen til min Broder.«

Gutschkow svarede, at han ikke folte sig stærk nok til at blande sig i en Faders Følelser og ansaa det for umuligt paa dette Omraade at øve noget som helst Tryk. Ved disse Ord gled et svagt Udtryk af Tilfredshed over Zarens Ansigt.

Zaren bad derpaa om et Ark Papir, og med Assistance af en af sine Adjutanter udfærdigede han sit sidste Ukas, sin Tronfrasingelse, der blev færdig om Aftenen henad Kl. 11.

Manifestet lød saaledes:

»Vi Nikolaus II, af Guds Naade Kejser over alle Ruslande, Zar over Polen, Storfyrste af Finland o. s. v. meddeler alle vore tro Undersaatter:

Midt under den store Kamp mod den ydre Fjende, der igennem 3 Aar har anstrengt sig for at bringe vort Fædreland i Trældom, har Gud villet sende Rusland en ny, smertelig Prøvelse.

Zarens Tronfrsigelse.

Indre Uroligheder truer med at faa skæbnesvanger Indflydelse paa den ydre Krigs Førelse.

Ruslands Skæbne, vor heltemodige Hærs Ære, Folkets Lykke og hele vort elskede Fædrelands Fremtid kræver, at Krigen føres igennem for enhver Pris til en sejrrig Afslutning.

Den grusomme Fjende gør sig de sidste Anstrengelser, og det Øjeblik er nær, da vor tapre Hær i Samvirke med vore hæderkronede Allierede vil slaa Fjenden til Jorden paa afgørende Maade.

I disse Dage, der er afgørende for Ruslands Liv, har vi anset det for vor Pligt at lette vort Folk den snævre Enhed og Organisation af alle dets Kræfter til Opnaaelse af en hurtig Sejr. Under Hensyn hertil har vi i Forstaaelse med Rigsdumaen erkendt det for bedst at frasige os den russiske Krone og nedlægge den øverste Magt.

Da vi ikke vil skille os fra vor elskede Son, overdrager vi vor Arvelod til vor Broder, Storfyrst Michael Alexandrowitsch, idet vi indvier ham til Bestigelsen af den russiske Stats Trone. Vi overdrager vor Broder at regere i fuld Samdrægtighed med de siddende nationale Repræsentanter for de lovgivende Institutioner og der aflægge den ukrænkelige Ed i det højtelskede Fædrelands Navn.

Vi appellerer til alle Fædrelandets tro Sønner om at opfylde deres hellige og patriotiske Pligt, idet de adlyder deres Kejser i de nationale Prøvelsens tunge Øjeblik, og hjælpe ham sammen med Nationens Repræsentanter at føre den russiske Stat frem ad Fremgangens og Ærens Vej.

Gud hjælpe Rusland!«

Dette historiske Dokument blev skrevet rent paa Maskine i Kupéen ved Siden af. Zaren kom selv ind med det i Haanden, mens alle rejste sig. Saa greb han en Blyant og underskrev med fast Haand og uden ydre Tegn paa Bevægelse.

Ruslands sidste Selvhersker havde ophørt at regere.

Fra nu af hed han kun Oberst Romanow paa samme Maade som den franske Revolution døbte Ludvig XVI om til Ludvig Capet.

De to Dumamænd gik derefter over i det ventende Tog, der førte dem til Petrograd med deres kostbare Dokument, som særlig den nervøse Schulgin frygtede for skulde

blive stjålet undervejs. Tidlig næste Morgen overleveredes det i god Behold til Rodzianko i Dumaen.

Zaren gik ganske roligt ved Midnatstid ind i Salonvognen, hvor der var serveret The, sad en halv Times Tid stille hen uden at sige noget, hilste venlig Godnat og trak sig tilbage.

Efterretningen om, at Zaren havde abdiceret, vakte den næste Dag stor Bevægelse i Petrograd. Soldater og Borgere drog gennem Gaderne under Afsyngelsen af Marseillaisen. Øredøvende Jubel lød, da beredne Tropper red op foran Dumaen med en Fane, hvorpaa stod: *Leve den socialistiske Republik i alle Lande!*

Overalt i Ministerierne fik man travlt med at borttage Kejsers Billede. Malerierne af Zaren blev skaaret ud af de store Guldrammer og bragt bort. De kejserlige Hofleverandører tog de sidste Ørne ned, som prydede deres Skilte. I Kirkerne op-hørte man at bede for Zarparret, og i Hjemmene blev deres Billeder fjernet.

Den Efterfølger, Zaren selv havde udpeget med Oktobristernes, Kadetternes og Sir Buchanans Billigelse, var hans 10 Aar yngre og eneste levende Broder, Storfyrst *Michael Alexandrovitsch*, der i lange Tider var mindre velset ved det russiske Hof paa Grund af sit Ægteskab med en borgerlig Dame, men til Gengæld saa meget mere velkommen ved det engelske Hof. En Overgang vakte Prinsens hyppige og langvarige Besøg i England megen Opmærksomhed, og det blev i Pressen antydet, at der forestod en intimere Forbindelse mellem Storfyrsten og et Medlem af det engelske Kongehus. Prinsens Giftermaal har intet forandret i Storfyrstens venskabelige Forhold til den engelske Kongefamilie, og han skal for ikke længe siden have været paa et uofficielt Besøg i London. Aftalerne er maaske truffet her og videre udformet i det engelske Gesandtskab i Petrograd, vist er det, at de var i fuldkommen Orden, da Timen slog. Den engelske Regering har haft Førstehaandsviden, og det er fra London og ikke fra Petrograd, at den historiske Begivenhed blev meddelt Verden udenfor Rusland.

Fyrst Michael har sunde og borgerlige Idéer. Han forstaar Folket og er ikke skilt fra det ved en kinesisk Mur. I sit Ægteskab har han fulgt naturlige menneskelige Tilbøjeligheder. Hans Hustru er en smuk, ung Dame af Moskva-Societetet, Sviger-

Storfyrst Michael, Zarens Broder.

faderen var en højt anset Sagfører, Scheremetovski. Det værste var, at hun allerede tidligere havde været gift med en Hr. von Wolfert, fra hvem hun blev skilt. Fyrsten kunde have levet med hende i Konkubinatsforhold, men han foretrak et Giftermaal, hvorved han udsatte sig for Zarens Unaade og Landsforvisning.

Vielsen fandt Sted i al Stilhed i Nizza, efter at Bruden var bleven udnævnt til Grevinde. Storfyrsten blev ved et kejserligt Manifest forvist fra Rusland og mistede alle sine Rettigheder

og personlige Arvekav paa Tronen, og hans Formue blev sat under Administration.

Parret har tilbragt sit Eksil i London og Paris, indtil de endelig ved Krigens Udbrud vendte hjem over Bergen. De opnaaede Zarens Tilgivelse, og Fyrsten blev straks Chef for det celebre og tapre Korps »De vilde Rytterregimenter«. Man har under Krigen kunnet træffe Fyrsten og Fyrstinden ved Velgørenhedsfester. De levede ellers stiltfærdigt og borgerligt.

Kun i nogle faa Timer var Storfyrst Michael alle Russeres

Zar, thi allerede Dagen efter maatte han udstede en Proklamation, hvori han paa sin Side gav Afkald paa Kronen, indtil en konstituerende Nationalforsamling, valgt ved almindelig Stemmeret, havde vedtaget en Regeringsform og nye Grundlove for Rusland. Kun hvis en saadan Forsamling tilbød ham Kronen, vilde han modtage den.

For første Gang mærkede man her »Arbejder- og Soldateraadets« voksende Magt, idet det var denne nye, republikanske Faktor, der fremtvang Storfyrstens Tilbagetræden og fik Regeringen til at følge sig. Siden er Chancerne ikke stegne for Storfyrst Michael til at bestige den Trone, som ikke længer eksisterer.

Situationen udviklede sig under Presset nedenfra. Keren-ski, der allerede havde indvilget i, at Storfyrst Michael modtog Kronen efter en Folkeafstemning, maatte give efter for sine egne Partifællers Vilje og har derefter sat de liberale Partier under et ikke mindre kraftigt Pres. De havde forestillet sig, at de glat skulde have gennemført den moderate Overgang, men maatte i Stedet for gøre den saa brat som tænkelig mulig fra Selvherskerdømme til Republik.

Kadetternes Plenarmøde udtalte sig for Indførelse af en demokratisk Republik. Samtidig blev det officielt meddelt Storfyrst Nikolaj, at Eks-Zarens Udnævnelse af Storfyrsten til Generalissimus annulleredes.

De radikale og socialistiske Partier havde dermed sejret.

Det, at Republiken nu er sat paa det indrepolitiske Program i Rusland, og at der er al Udsigt til, at den vil blive gennemført i Stedet for det konstitutionelle Monarki, viser med skærende Klarhed, hvor fuldstændig undergråvet Zarismen og Reaktionen har været. Hele Arbejderbefolkningen var saa gennemsyret af Socialisme, at den stod fuldt og fast besluttet paa ikke at gaa ind paa nogen Akkord for Fremtiden, men vilde have det inderligt afskyede System udryddet fra Roden, saa at det aldrig mere kom til at skyde nye Skud paa russisk Jord.

Den eneste General, der blev Zaren tro, var den gamle *Iwanow*, som gjorde et haabløst Forsøg paa at rejse en Vendé-Opstand til Kamp for Kronen. Han førte sine Tropper mod Petrograd i et Jernbanetog, men paa hver Station kobledede Personalet en af Vognene fra, og da Generalen naaede Petrograd, var den gamle Herre alene i sin Vogn.

General Iwanow.

Den eneste General, der blev
Zaren tro.

Ellers rørte ikke en Haand sig til Forsvar for Zarvældet. Roligt saa man paa, at den Kejserkrone, som i 300 Aar havde straalet i æventyrlig Glans, nu rullede i Støvet. »Livet for Zaren« er en Opera, der spilledes meget i Rusland, men kun paa Teatrene, ikke i Virkeligheden. Jordens mægtigste Kejsers, som herskede over 10 Millioner Soldater, blev i Farens Stund forladt af alle sine Undersaatter og Soldater, af sine Generaler og Venner, og ladt i Stikken selv af sin nærmeste Familie.

Endnu holdt Kejsertoget paa Skinnerne paa Banegaarden i Pskov. Hvorfor kører det Tog ikke? spurgte Hofpersonalet hinanden. Hvorfor bliver det holdende her ubevægeligt paa tredie Døgn? Endelig den næste Dag satte det sig i Bevægelse tilbage mod det gamle Hovedkvarter Møgilev, som man havde forladt den 13. Marts.

Her vidste man allerede, hvad der var sket, og Zaren blev ikke modtaget som før med Udfoldelse af stort Ceremoniel, men som en slagen Mand. Der blev ikke en Gang lagt noget Løbetæppe ud paa Perronen som ellers, og Folk holdt sig borte fra Banegaarden. Kun General Alexjew med Stab tog imod

ham. Gennem en tom og halvmørk Ventosal gik den detroniserede Monark ud til Automobilen, der kørte ham til Guvernørpalæet, hvor hans Moder den næste Dag ankom Syd fra med Iltog. Hun var den eneste Trøster i Nøden, nu da han var forladt af alle.

For at betrygge Landet mod ethvert Forsøg paa Modrevolution og monarkisk Propaganda besluttede Arbejder- og Soldatteraadets Eksekutivkomité, at Zaren skulde interneres i Zarskoje Selo som Nationens Fange.

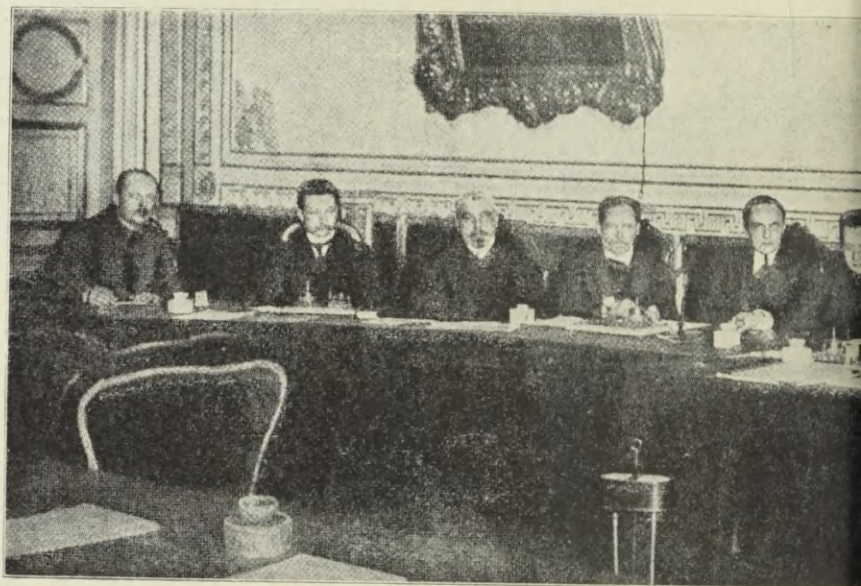
Det var for farligt at have ham paa fri Fod i Rusland, og endnu farligere mente man, det vilde være, hvis han flygtede til Udlandet, hvor han fra et sikkert Sted med store Pengemidler kunde lede en royalistisk Bevægelse imod Revolutionen.

Fire Dumamedlemmer blev derfor den 20. Marts i Ekstratog sendt til Mogilev for at arrestere ham. De traf ham i Enkekejserindens Tog, der endnu holdt paa Sporet ved Siden af Zartoget. Da de meddelte ham, at han var Arrestant, vekslede han et hurtigt Blik med sin Moder, der var ligbleg og syntes en Besvimelse nær. Han omfavnede hende og kysede hende til Farvel og traadte derefter ud paa Perronen, hvor der var samlet en stor Menneskemængde, hidkaldt ved Rygtet om, hvad der gik for sig. Nogle blottede Hovedet og havde Taarer i Øjnene. Alle var tavse.

Saa lød Afgangssignalet. Zaren gik tværs over Perronen og steg op i Toget. Kl. 4,50 satte det rullende Fængsel sig langsomt i Bevægelse, mens Zaren stod ved Vinduet med Haanden til Huen. For sidste Gang saa han over mod sin Moder, der stod i Toget lige overfor som tavst Vidne til sin Søns Ydmygelse.

Den 23. ankom han til Zarskoje Selo, hvor han har boet siden under streng Bevogtning af en tre Gange forstærket, socialistisk Soldaterkordon af Nationalgarden, som sørger for, at endog Roserne, der sættes paa Bordet, er rigtig røde.

Efter at de store Gitterporte havde lukket sig for ham, og han for første Gang siden Revolutionen havde hilst paa sine

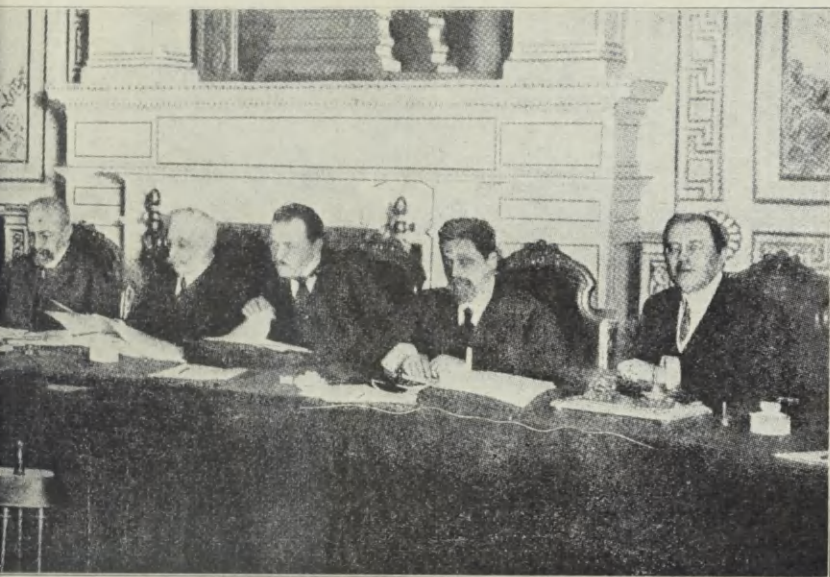

Stchepkine Makonilov Godnev Terestchenko Ker
 Revolutionens

Børn og sin Hustru, der var Fange som han selv, sendte han et Telegram til sin Moder: »Lykkelig ankommen. Vær ikke urolig.«

Regeringen lod sætte Vagt ved Rasputins Grav. I et paafølgende Ministermøde blev det besluttet, at Liget skulde fjernes og begravet et Sted, hvor ingen kunde finde det. Da Liget blev taget op og undersøgt, viste det sig, at det var omhyggelig balsameret og kongeligt udstyret. Under Skægget fandt man et lille Helgenbillede, paa hvis Bagside Kejserinden og hendes Døtre med Blyant havde skrevet deres Navne. Til venstre i Hjørnet var tilføjet »11. December 1916«, og i det højre Hjørne stod Navnet Anna, Fru Vyrebøvs Fornavn.

Da man ikke kunde finde et passende Sted, der var ubemærket nok til at begrave Liget i, bestemte man sig endelig til at brænde det, og dermed var Rasputins Saga uigenkaldelig forbi.

Fyrst Lvov Miljukow Nékrasow Schingarev Konovalov
nisterium,

Efter at Zaren havde udnævnt sin Onkel til Øverstkommanderende, skrev Kejserens Tante, Maria Pavlovna, til Storfyrst Nikolaj og raadede ham til at benytte sig af Lejligheden til at bemægtige sig Tronen — han var »den Eneste, der kunde gennemføre et monarkisk Regeringsstyre i Rusland.«

Da Zaren havde abdiceret, annullerede Regeringen imidlertid Storfyrstens Udnævnelse til Øverstkommanderende og anviste ham Livadia til Opholdssted. Og da den nye Regering havde faaet at vide, hvad Zarens Tante havde pønset paa, blev hun arresteret og ført til Peter-Pauls-Fæstningen.

Ministeren for det kejserlige Hof, den gamle Baron Fredericks, forstod ikke et levende Ord af det Hele. Begivenhederne havde bragt hans Hjerne til at gaa i Staa: Da han var blevet arresteret og ført frem for Dumaen, slog han afværgende ud

med Hænderne og sagde blot: »Endelig ikke for megen Hyldest! Det bryder jeg mig ikke om.« Den Gamle tænkte paa

Enkekeiserinde Dagmar.

Overfor en udenlandsk Diplomat, der var Gæst paa Fredensborg, betegnede Kong Christian den Niende en Gang sine Døtre saaledes: Min smukke Datter, min gode Datter og min kloge Datter! Den gode Datter var Hertuginde Thyra af Cumberland, den smukke Datter var Dronning Alexandra af England, og den kloge Datter var Keiserinde Dagmar af Rusland. Hvor mange Sorger og Lidelser er ikke gaaet hen over Enkekeiserinde Dagmar, siden hun som ung Prinsesse fejredes i sit nye Fædrelands Hovedstad og senere kronedes under Pomp og Pragt i Zarernes ældgamle Stad til Keiserinde af Rusland. Det bliver et Billede, hvor de glimrende og straalende Farver hæslikt overskygges af sort og graat. Keiser Alexander den Tredjes pludselige Sygdom, der i Løbet af faa Uger førte til Døden, hendes Yndlingssøn, der blev revet bort af en snigende Sygdom, efter forgæves at have søgt Helbredelse ved Verdens bedste Kursteder. Nye Kræfter og Indflydelser trængte sig frem ved Keiser Nikolajs Hof, Indflydelser, der hindrede Keiserens Moder, der saa Faren for sin Søn og Dynastiet, i at gribe ind og afværge Revolutions-Katastrofen. Under Krigen har hun søgt Lindring og Glemsel ved at ofre sig for de Saarede. Nu bor hun paa sit Slot paa Krim i fuldstændig Stilhed.

Folkejublen, der plejede at ombølge Zaren og hans Følge. Og han troede, at Folket nu igen vilde juble, naar han, Manden af det gamle Styre, kom for at hilse paa den nye Tid!

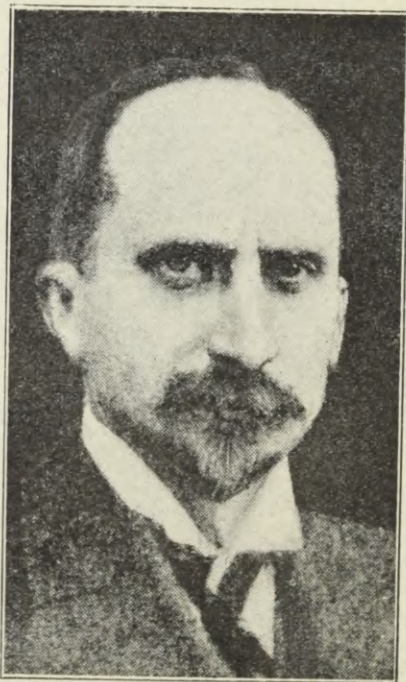
Ruslands nye Regering.

SAMTIDIG med at de verdenshistoriske Begivenheder med Zarens Tronfrasingelse udspillede i Pskov, udviklede Begivenhederne sig videre i Petrogra:l. Sammen med Arbejder- og Soldaterraadet skred Dumaens Eksekutivkomité til at organisere den nye Regering. I Revolutionens første Dage havde Rusland faktisk været uden Styre. Nu blev det nye Ministerium dannet og fik følgende S sammensætning:

I Spidsen satte man Semstvoforbundets Præsident, Fyrst *Lvov*. Man kunde næppe have gjort et bedre Valg. Han er en fuldendt Gentleman og en russisk Idealist, som man kan finde dem i Turgenjevs Romaner. Som Formand for Semstvoerne har han arbejdet intenst og med betydelige Ofre for sit Fædreland under Krigen. Han har været Sjælen i det store Reformarbejde, der er udgaaet fra disse særlige russiske A mtsraad.

En Række dygtige Mænd havde Sæde i Ministeriet ved hans Side. Der var saaledes Kadetpartiets største Taler og bedste Hoved, Professor *Miljukow*, intim Ven af Englands Gesandt og ivrig Talsmand for Ententens Krigsprogram med Erobringen af Konstantinopel som Maal. Han er omkring de 60, og har siden 1905 været en af de betydeligste af de nye Mænd i Ruslands politiske Liv og en af den gamle Regerings farligste Modstandere. Derfor blev han ogsaa arresteret, lige inden Revolutionen brød ud, og sad fangen i 3 Timer, indtil Arbej-

derne og Soldaterne befriede ham. Han er en fremragende Historiker og sluttede sig i sin Ungdom til den radikale Intelligens, der bar Frihedsbevægelsen frem. Hans Ord faldt saa myndigt og skarpt, at han maatte forlade sit Fædreland. Fra Moskwa, hvor han var Docent, rejste han til

Fyrst Lvov.

Bulgarien og virkede i 10 Aar som Professor ved Universitetet i Sofia. Da Rusland i 1905 fik en Forfatning, vendte han hjem, kastede sig med Lidenskab ind i det politiske Liv og blev Fører for det konstitutionelt-demokratiske Parti, der efter de to Begyndelseshogstaver, K, der udtales Ka, og D, der udtales Deta, sædvanlig kaldes Kadetterne.

Der var endvidere Okto-
bristernes Fører, Krigsminister Alex. Gutschkow og Landbrugsminister Schingarew, begge kendt som dygtige til at organisere og administrere store Virksomheder. Finansminister var Sukkerkongen Tereschenko, skont kun 34 Aar, Sydruslands rigeste Mand og Ejer af godt og vel 100 Millioner. Handelsminister var *Konowalow*, stor Industriadrivende, udpræget engelskvenlig og i høj Grad populær i Moskva.

Socialdemokraterne var ikke repræsenterede i dette første Revolutions-Ministerium; derimod havde den socialistisk-revolutionære Trudovik-Gruppe en meget betydelig Repræsen-

tant i Justitsministeren, den flammende og energiske *Keren-ski*, som skulde danne Forbindelsen med Arbejder- og Soldaterraadet.

Den fra Beilisprocessen berygtede Antisemit Sjulgin, der var bleven valgt ind i Dumaens Eksekutivkomité, og som sammen med Gutschkow sendtes til Zaren for at gennemføre Tronfransigelsen, kom ikke ind i Regeringen. Højre fik saaledes ingen Repræsentant. Oktobristpartiet, som har 109 Repræsentanter i Dumaen, blev i Kabinettet repræsenteret af tre Navne: Gutschkow, Tereschenko og Godnev. Kadetterne, der tæller 53 Mand i Dumaen, fik 4 Repræsentanter i Ministeriet: Miljukow, Schingarev, Manuilow og Nekrasov. Ministerpræsidenten Lvov regnedes som staaende udenfor Partierne, men er en frsindet Mand og har tidligere hørt til de Liberale. Storindustriens Mand, Konovalov, stod nærmest paa Kadetternes højre Fløj. Det var saaledes et aldeles overvældende Bourgeois-Ministerium med de borgerlige Partier, Kadetterne og Oktobristerne som de toneangivende.

Det Program, Regeringen offentliggjorde, var paa mange Punkter saa radikalt, at man tydeligt sporede den nye Ar-

Oktobristernes Fører Gutschkow.
Oktobristerne er højre Fløj af Dumaens borgerlige Partier. De har faaet deres Navn efter Zarens Oktober-Manifest om Dumaens Indførelse.

bejdermagts Indflydelse bag ved. Det indeholdt en Række radikale Reformer med Tilføjelse af, at den provisoriske Regering ikke vilde benytte sig af Krigstilstanden til at udsætte deres Gennemførelse.

Efter at Befrielsen fra det zaristiske Herredømme nu endelig var bleven fuldbyrdet, og Revolutionen havde sejret fuldstændigt, gik den unge russiske Frihed fremad med Kæmpeskridt. Den ene store Begivenhed fulgte efter den anden med en Hurtighed og Præcision, som var aldeles overvældende. Al den Frihed, som Folket møjsommeligt havde kæmpet for i Menneskealdre, blev nu erobret i en Haandevending. I Løbet af 48 Timer forvandlede det undertrykte russiske Folk sig til et af de frieste i Verden.

Det gamle Regimente havde overøst særlig Polen, Finland og Kavkasus med Menneskeblod. Derfor blev det en af den nye Regerings første Handlinger at proklamere Dødsstraffens øjeblikkelige og fuldstændige Afskaffelse overalt, selv i Hæren.

Paa den russiske Østersøflaade, der laa i Helsingfors, gik de røde Flag og Vimplerne til Tops. Det blev Tegnet, som skulde faa Revolutionsgnisten til at fænge i alle finske Sind. Musikkorpserne om Bord spillede Marseillaisen, og Flaadens demokratiske Chef, Admiral Njepenin, var den første, som lod sig dekorere med Revolutionsrosetten. Straks efter gik det røde Flag op over Sveaborg Fæstning og afløste St. Andreaskorset.

To Dage senere blev Admiralen desværre myrdet ved en Fejltagelse.

Arbejderne havde nu genoptaget deres Beskæftigelser. Banker og Butikker aabnede igen, Sporvognene kørte atter, og Bladene udgik regelmæssigt, men allesammen var de nu bleven stærkt demokratiske, selv gamle Højreaviser af den mest reaktionære Art blev næsten blodigt røde. »Novoje Vremja«, der hidtil var et højkonservativt Blad, indledede sin første Artikkel med Overskriften: Hil være det frie Rusland!

Den politiske Literatur og fremfor alt Aviserne tog et vældigt Opsving, efter at Censuren nu var afskaffet. Folk grebes

af en uhyre Læselyst, og de Masser, der endnu ikke kunde læse, begyndte at lære det. I de første Uger efter Revolutionen startedes over 700 nye Aviser og Tidsskrifter, de fleste naturligvis i Petrograd og Moskva. Ganske naturligt udgjorde de socialistiske Blade Flertallet af de nyudkomne. Blandt dem indtog straks Maxim Gorkis »Novaja Schisn« (Nyt Liv) Førstepladsen.

Paa Gaderne solgtes Skandaleblade og karikerede Helgenbilleder, der beskrev Zarfamiliens Privatliv og navnlig Forholdet til Rasputin paa en saa ærerørig Maade, at Indholdet end ikke kan antydes. I Løbet af faa Dage blomstrede pludselig en hel Literatur op om den Mand, hvis Navn man før ikke maatte nævne. Boulevardbladene bragte hver Dag nye Historier om de fornemme Fanger i Zarskoje Selo, og paa Newski raabte Avisdrene stadig højere med pikante Afsløringer om »Rasputin og Alice af Hessen«, Bøger, Billeder og Rasputin-Medaljer.

Rygterne om, at Zarparret skulde overflyttes fra Zarskoje Selo til Peter Paul-Fæstningen, holdt sig stadig, og Stemningen mod det afsatte Fyrstepar syntes i det hele at blive mere ublid som Tiden gik. De daglig offentliggjorte Afsløringer fra det afsatte Kejserpars Privatliv medførte en gennemgribende Forandring i Følelserne med Hensyn til Monarkiets Genoprettelse. Praktisk talt var hele Pressen af den Mening, at den republikanske Regeringsform vilde blive vedtaget paa den konstituerende Forsamling til Efteraaret. Der forlød intet om, hvilken Skæbne de Revolutionære havde tiltænkt de Detroniserede, formodentlig herskede der Uenighed derom, ligesom om mangfoldige andre Spørgsmaal.

Det vigtigste Udslag af Enighed var Udnævnelsen af en øverste Chef for den russiske Hær. Der havde været nævnt en Række Navne. Der var blandt de moderate Partier Tilbøjelighed til at fastholde Storfyrst Nikolajs Udnævnelse, men Socialisterne holdt alle Tendenser i den Retning nede. Samtidig

И КИШЪ
ЗНА-
СИЛЪ
БЕ
ВМЕНЕ
ЕГО.

ЯКЪ ОСТАТЪ ГРИШКЪ РАСПУТИНУ

Rasputins Liv og Levned.

Pamflet, som efter Revolutionen solgtes i massevis paa Gaderne i Petrograd.
 Texten er af den Art, at den ikke godt kan oversættes.

med at de fjernede alle det gamle Styres Gesandter og højere Embedsmænd, førte de deres Forlangende igennem om Storfyrstens Fjernelse, og Hæren var i nogen Tid uden Chef. Der blev nævnt Russki og Brussilow som Øverstkommanderende, men det blev Alexejev, Chefen for Generalstaben, der formaaede at samle Partierne, fordi han fra første Færd optraadte resolut paa de Revolutionæres Side.

Som en Østenstorm blæste den russiske Revolution videre ud over Europa. I Sverrig gav den Signalet til store Hungerdemonstrationer i næsten alle Byerne fra Haparanda til Malmö, i Stockholm dannede man Arbejdernes og Soldaternes Raad, i en enkelt By blev det til »Arbejdernes og Mejeristernes«.

Det tyske Socialdemokratis Fører, *Scheidemann*, rejste Hovedet og krævede i Folkets Navn Treklassevalgene afskaffet i Preussen, idet han pegede paa Tidens Ur og sagde: »Klokken er slaaet fem Minutter i Tolv! Verden gaar fremad, Tyskland maa følge med.« Indsigtsfulde Mænd i det tyske Rige saa hurtigt Nødvendigheden af »einen grossen freiheitlichen Gegenschlag« fra germansk Side, og som en første Begyndelse dertil kom den 7. April Kejser Wilhelms Paaskebudskab til sit Folk om en »Nyorientering« i Preussen med Opgivelsen af Treklassevalgretten til Landdagen.

Selve Fredstanken skød mægtig Vækst Europa over i Kraft af Revolutionen. Ikke blot de tyske Socialdemokrater tolkede i Henvendelser til deres russiske Meningsfæller varme Ønsker om snarlig Fred. Ogsaa Tysklands og Østrig-Ungarns Regeringer var klare over, at Begivenhederne i Rusland bød Udgangspunkter for en ny Fredsaktion. I en Rigsdagstale betonedes den tyske Rigskansler, at Tyskland ikke havde noget højere Ønske end at se Rusland blive et sikkert Bolværk for Freden. Og Dagen efter greb den østrig-ungarske Udenrigsminister, Grev Czernin, Lejligheden til ligeledes at udtrykke Fredsønsker endda i langt klarere og bestemtere Form, end Bethmann-Hollweg havde gjort.

I smukt Foraarsvejr og under straalende klar Himmel, der var fulgt efter de foregaaende Dages Snetaae, fejrede Petrograd sin første store 1ste Maj Fest i fuld Frihed med Liv og Begejstring.

Fra tidlig Morgen rykkede talløse Tog, hvori Arbejdere, Soldater, Matroser og Officerer, Studenter, Embedsmænd og Funktionærer marscherede broderligt Side om Side, fra Hovedstadens Yderpunkter frem mod Centrum, hvor der blev afholdt 64 Møder. De Hundreder af Bannere, der blev baaret foran de forskellige Grupper af Demonstranter, straaled i Solen med deres Guldindskrifter, der fejrede det internationale Arbejderskabs store Fest, og opfordrede alle Folk til inderlig Forening og enig Fred.

Musikkorpene i Spidsen for Toget spillede den russiske og fremmede Landes Arbejdersange. Da Regeringen fornylig havde erklæret Første-Maj for Nationalfest, holdt hele Petrograd fri. Ingen Butikker og ingen offentlige Kontorer var aabne, selv Restauranterne var lukkede. Overalt saas store Optog, af Soldater, Matroser, Arbejdere, af Folk i alle mulige Nationaldragter, Finner, Polakker, Ukrainere og turbanklædte Muhamedanere. Tværs over Vinterpaladsets Façade var spændt et mægtigt Lærred, hvorpaa der med Kæmpebogstaver stod: *Leve Internationale!* Foran Paladset var der alene mødt 100,000 Mennesker. Ialt anslog man Demonstranternes Antal til 1½ Million.

Revolutionens Bedstemor.

EN af Justitsminister Kerenski's første Embedshandlinger var at udstede Ordre til, at *Katharina Breschkowsky* ufortøvet maatte vende tilbage fra Sibirien, hvortil hun gentagne Gange var bleven forvist under det gamle Regime, og hvor hun har tilbragt de sidste 6 Aar.

Hun er kendt i hele Rusland under Navnet »Den russiske Revolutions Bedstemoder«. Hun blev døbt saaledes af de Unge, da hun endnu i vort Aarhundrede, i den Stolypinske Tid, 70 Aar gammel, maatte vandre til Sibirien, skønt hun aldrig havde begaaet nogen »Forbrydelse«. Faa har baaret saa mange Fængselsaar og gaaet saa meget igennem som denne ædle Personlighed, der nu hyldes som Repræsentanten for den revolutionære Tradition.

Fra Fødslen tilhørte Katharina Breschkowsky en anset og velhavende Familie. Allerede tidligt forlod hun sit Hjem i Transbajkalien for at hellige sig Arbejdet for Bondebefolkningens Oplysning. Med en Randsel paa Ryggen vandrede hun som Syerske Aar ud og Aar ind fra den ene Landsby i det sydvestlige Rusland til den anden og forkyndte Evangeliet om Menneskerettighederne og Befrielsen fra Despotismens Tryk for den fattige og uvidende Befolkning. Det var en yderst farlig Virksomhed, thi de Mænd og Kvinder, der havde sat sig til Op-gave at lære Bondebefolkningen at læse og tænke, blev forfulgt af det kejserlige Politi næsten endnu mere hensynsløst end de

bombekastende Nihilister. Bureaukratiet indsaar, at denne planmæssigt udstroede Sæd i Længden vilde blive skadeligere for Despotismen end de enkelte Attentäter. Kultusministeriets Had til al virkelig Folkeoplysning skaffede det med Rette Navn at

»Ministerium for Aandsformørkelse«.

Katharina Breschkowsky.
»Revolutionens Bedstemor«.

Siden Katharina paa denne Maade drog ud i Rusland, har hendes Liv været en uafsluttelig Kamp med Mørkets Magter, en Kamp fuld af selv-fornægtende Offervilighed for Folkets Sag, en høj Stræben og en tung Lidelse. I Aaret 1872 kom hun for første Gang i Konflikt med Politiet. Hun blev her anklaget for at have taget Del i en Sammensværgelse, der i hin Tid blev meget omtalt under »Processen imod de 173«. Som det altid plejede at

ske i Rusland, maatte hun sidde meget længe, hele 6 Aar, i Peter Pauls-Fæstningen, før den egentlige Undersøgelse begyndte, for derefter at blive dømt til flere Aars Strafarbejde. Da denne Straf var forbi, blev hun deporteret til Sibirien. Kort efter, at hun var ankommet dertil, gjorde hun et Flugtforsøg og slæbte sig i nogle Uger gennem Landets uvejsomme Egne,

indtil hun tilsidst — overvældet af Sult og Torst — blev paa-grebet af det Politi, der havde fulgt hendes Spor. For dette Flugtforsøg maatte hun atter bøde med længere Tids Tvangs-arbejde, og hendes Forvisning til Sibirien blev forlænget til Livstid. Dog blev hun benaadet i 1887 og fik Tilladelse til at vende tilbage til det europæiske Rusland, men Lidelserne havde ikke formindsket eller brudt hendes sejge Kraft.

Saa snart hun igen kom i Forbindelse med sine tidligere Venner, indtraadte hun i det socialrevolutionære Parti. Hun raadede over en næsten utrolig Arbejdsevne og unddrog sig ingen Opgave, hvor svær, vanskelig og farlig den end kunde være. Navnlig virkede hun som Forfatterinde af revolutionære Skrifter og hemmelige Breve. Uafladelig berejste hun det vældige russiske Rige for at gøre Propaganda for sit Parti og dannede en Mængde revolutionære Lokalgrupper, der stod i hemmelig Forbindelse med Partiets Hovedkvarter i Petrograd.

Hendes Venner og Bekendte berømmer hendes usædvanlige Evne til at opnaa Tiltro hos Mennesker af alle Samfundsklasser. Hun virkede dog helst blandt den fattige Bondebefolkning, hvis aandelige og legemlige Nød rørte hende paa det dybeste, og som mødte hendes Kærlighed med ubegrænset Hengivenhed. Som et Bevis paa, hvorledes man hang ved hende, fortælles, at da hun en Gang blev arresteret og ført ud i Landsbyerne for at blive identificeret, var der blandt Tusinder af hendes landlige Bekendte ikke en eneste, der forraadte hende. Endskønt der blev udlovet store Belønninger til den, der vilde angive hende som Oprørsstifterinde, erklærede de alle enstemmigt, at de aldrig før i deres Liv havde set den arresterede Kvinde. I 1908 greb den berygtede Spion Asew dog ind i Katharinas Skæbne. Paa hans Angivelse blev hun paany kastet i Peter Paul-Fæstningen og sad der i to Aar, indtil Processen mod hende begyndte. Under denne Proces vakte hendes glimrende Forsvarstale stor Opsigt, en Tale, der tillige var en frygtelig Anklage mod Zarismens hele System. Ved det lange Ophold i Fængslet

var hun bleven saa legemlig svag, at hun kun med den yderste Anspændelse kunde holde sig oprejst. Men Bødlerne var ikke bleven Herre over hendes kække Sjæl. Dommen lød paany paa Forvisning til Sibirien, hvor hun anbragtes i Distriktsbyen Kirensk, som er beliggende ved Lenafloden, ca. 130 Mil fra Irkutsk og den sibiriske Jernbane. Der blev hun nu meget strengt bevogtet, fordi man betragtede hende som en særlig vigtig Fange. Dag og Nat var hun under Opsyn af en Politistyrke paa 6 Mand, fordelt paa to Hold. Dog blev det tilladt hende at arbejde for andre Deporteredes Vel. Hun tog sig af dem, naar Fangetransporterne paa Vej gennem Kirensk holdt Rast i Byen, hun skaffede dem Arbejde, syede deres Klæder og bestræbte sig frem for alt utrætteligt for at opretholde deres Haab og Mod. Tusinder af disse Ulykkelige har Katharina at takke for, at de ikke blev et Bytte for deres Fortvivelse.

»De svage bad hende om Hjælp, og de stærke om Raad,« skriver en af de Forviste, »og hvor mange af vore Kammerater har hun ikke reddet fra at gaa moralsk til Grunde! Naar man betænker de utaalelige Forhold, som vi levede under, kan man ikke nok som andre sig over, at hun aldrig blev træt af at hjælpe andre, over den uendelige Taalmodighed, hun maatte være i Besiddelse af for saaledes altid at være til Tjeneste for alle de mange, mange Ulykkelige, der tyede til hende som til deres eneste Hjælp i Nøden. Hele sit Liv igennem har »Bedstemor« kun levet for andre!«

I December 1913 opdagede hendes Vogtere en skøn Dag, at hun var forsvunden. Telegrammer udsendtes i alle Retninger for at fange hende, hele Sibirien blev alarmeret, og nogle Dage efter opdagede et Par Politibetjente i Nærheden af Irkutsk en fattigt udseende gammel Kvinde, der kom gaaende, og som saa »mistænkelig« ud. Da hun blev taget i Forhør, viste det sig, at det var »Bedstemor«. Nu blev den gamle Kvinde holdt i Enefængsel i Irkutsk i to Aar, under det strengeste Opsyn og med Segl for Døren. Først da hun som Følge af Indespær-

ringen blev alvorlig syg, bragte man hende til Minurinsk i Guvernementet Jenisej, hvor hun har været, indtil den russiske Revolution bød hende Velkommen tilbage som Frihedens ældste Forkæmperske og Martyrinde.

Det var Kammeraten fra hendes eget Parti, Kerenski, der nu var bleven Justitsminister, som telegraferede til hende, om hvor naar det vilde behage Revolutionens Bedstemor at indfinde sig i Petograd. »Nu vil jeg gerne dø!« udbød hun med Taarer i Øjnene, »det, jeg har levet for, er opfyldt.«

I Følge med et Par Hundrede andre politiske Fanger rejste hun den lange Vej hjem, men Turen blev mere langvarig, end man havde ventet. Gang paa Gang fik Kerenski Telegram om, at hun vilde komme med det og det Tog, og to Gange havde han allerede givet Møde med en mægtig Buket højrode Rose, men der kom ingen »Bedstemor«. Hun var bleven opholdt under Vejs af Revolutionens Børn, som vilde hilse paa hende i Tusindvis ved alle Stationerne. Det var et sandt Triumftog for den gamle Kvinde.

Endelig den 11te April rullede Toget fra Sibirien ind paa Nikolaj Banegaard, hvor der var truffet store Forberedelser som til en Dronnings Modtagelse. Da Salonvognen standsede foran de kejserske Venteværelser, der var stillet til hendes Disposition i Dagens Anledning, spillede Marseillaisen, og da hun stak det solvhvide Hoved ud af Kupévinduet, dryssede Publikums Blomster over hende. Hun fik Hænderne fulde af røde Roser, og endnu før hun var kommet ned paa Perronen, hængte Justitsministeren en pragtfuld Krans af de symbolske Roser om hendes Hals. Paa de store Sløjfer stod der i Guld: Leve det frie Rusland! Leve Revolutionens Bedstemor, den stærke Kvinde, som Tyrannerne ikke fik knækket!

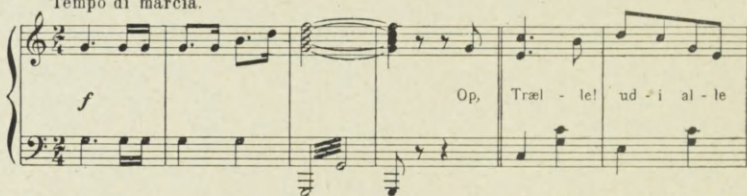
Umaadelig glad og rørt over den hjertelige Modtagelse forsøger hun at sige et Par Ord: Jeg er uendelig lykkelig over at have oplevet at se mit Fædreland som et frit Land. Kun den, der har siddet i Fængsel, ved, hvad det vil sige at føle sig

Internationale.

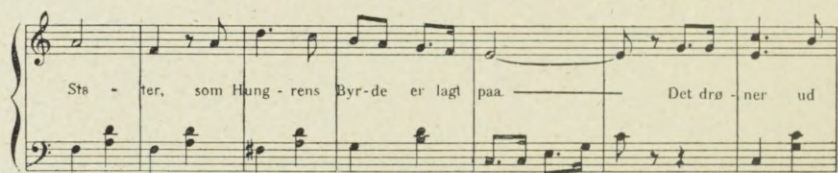
Degeyter.

Tempo di marcia.

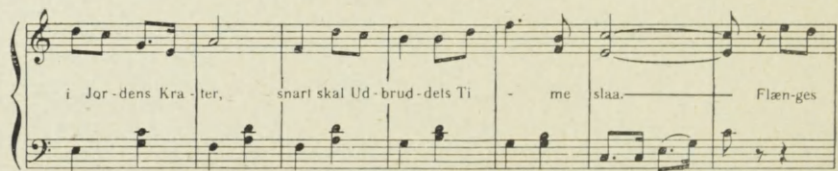
PIANO. *f*

Op, Træl - le! ud - i al - le

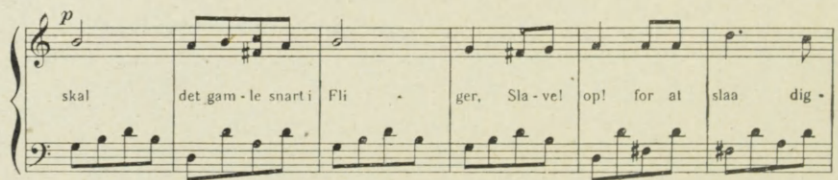

Sta - ter, som Hung - rens Byr - de er lagt paa — Det drø - ner ud

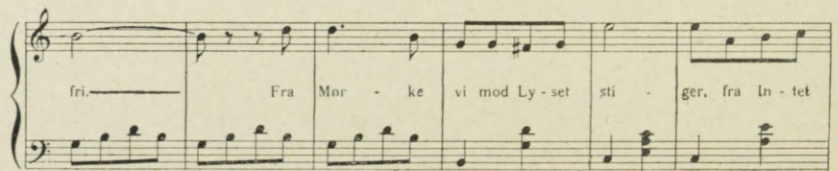

i Jor - dens Kra - ter, snart skal Ud - brud - dels Ti - me slaa. — Flæn - ges

p

skal det gam - le snart i Fli - ger, Sla - vel op! for at slaa dig -

fri. — Fra Mør - ke vi mod Ly - set sti - ger, fra In - tet

Refrain.

Alt vi vil - le bli. — Op til Kamp i mod Kva -

len, sid - ste Stri - den det er, — thi In - ter - na - ti - o -

na - len til al - le Lyk - ke bær — Op til Kamp i - mod

Kva - len, sid - ste Stri - den det er, — thi In -

ter - na - tio - na - - len til al - le Lyk - ke bær' —

befriet men der er ingen Grund til at gøre Stads af mig. Jeg har ikke udrettet mere end Tusind andre

Den gamle Kvinde knækker sammen i en Hulken, men nu gaar Ruslands Justitsminister hen til hende og kysser hende paa Panden. Folket jubler af Glæde og raaber »Leve Bedstemor! Leve Kerenski!« Og medens Mængden, der nu kan tælles i Titusinder udenfor Banegaarden, synger »Internationale«, korer de to, der kender hinanden fra Lenafloeden, i Triumf gennem Gaderne til Arbejdernes og Soldaternes Raads Jubelmøde i det tauriske Palæ.

Dagen efter blev Bedstemor Breschkowsky anbragt paa Krigsministeriets Altan for at modtage endnu en stormende Hyldest fra det Regiment, som først gik over til Revolutionen. Rank og glad stod hun ved Siden af Justitsministeren og Udenrigsministeren som en Dronning ved en Revy og saa Soldaterne marschere syngende og jublende forbi.

Til sidst løftede to Soldater den Officer, som havde Kommandoen over Regimentet, op paa Armene. Det var den første Officer, som gik over til Revolutionen, og ham maa Bedstemor se. Den Gamle kysser ham bevæget paa Kinderne, mens Soldaterne raaber Hurra og Musiken igen spiller Revolutionens Melodier.

Sammen med Katharina Breschkowsky hylledes en anden fremragende Kvindeskikkelse fra Revolutionens Martyrtid, *Vera Figner*, som Anatole France har kaldt den russiske Revolutions Jeanne d'Arc. I Firserne var hun en af de mest aktive Medlemmer i den terroristiske Aktionskomité, som har underskrevet Dødsdommen over Zarerne og deres Raadgivere, og som direkte og indirekte har taget Del i alle Attentaterne i Petrograd, Moskwa og Odessa, hvorfor hun dømtes til 23 Aar i Schlüsselborg.

For Kvinderne, der ikke har saa stor fysisk Styrke som Mændene, er Østsibirien og Tvangsarbejdet gerne det samme

som en Dødsdom, der fuldbyrdes paa tre eller højst fem Aar. Katharina Breschkowsky og Vera Figner, som livslangt Fangenskab hverken har kunnet tage Livet af eller forandre, er Undtagelser fra den almindelige Regel. Tusinder af Kvinder er døde i Sibiriens Fængsler og Udørkener eller har begaaet Selvmord, som den lille 17aarige Viktoria Gukovski, der hængte sig i sin unge Fortvivlelse. Hun var bleven dømt til Forvisning, da hun kun var 14 Aar. Det mærkværdige er ikke, at et Barn tog Livet af sig, men at hun kunde udholde et saadant Liv i over to lange Aar.

Da Russeren er et Følelsesmenneske mere end et Forstandsmenneske, er den russiske Socialisme mere en »Hjertets Socialisme« end Forstandens. Skønt den altid har været marxistisk præget, er den mere hjertelig-naiv end den vesteuropæiske. Derfor er der mange Kunstner- og Digternaturer iblandt Ruslands Socialister, rige paa Fantasi og Lidenskab. Men derfor er der ogsaa saa usædvanlig mange Kvinder iblandt.

Russiske Kvinder har været med overalt, hvor Mændene kæmpede for Friheden. De har plejet saarede Garibaldister og græske Oprørere. Paa Pariser-Kommunens Barrikader stod en Russerinde, Fru Korvin-Krukovski, og i Spidsen for Oprøret i Milano i 1897 stod en russisk kvindelig Socialist, Dr. Anna Kulischof.

Den samlede officielle Statistik over de politiske Fordømte i Sibirien viser $\frac{1}{4}$ Kvinder. Til enkelte Tider endog $\frac{2}{3}$.

De fleste af dem hed morsomt nok Sofia til Fornavn — Sofia Perovski, Sofia Barding, Sofia Leschern, Sofia Ginsburg, for ikke at tale om Sofia Kovalevski. Der sagdes, at de Revolutionære ofte var meget mere bange for, hvad Kvinderne i Partiet vilde sige, end for Politiet, saa streng en Disciplin holdt de og saa meget krævede de af Offervillighed. Sofia Perovski, som myrdede Alexander d. II, udholdt Dødsstraffens uhyggelige Prøve med uforligneligt Mod. Alle, der bliver henrettede, plejer at blegne paa Skafottet, hvor tapre de end imødeser deres Ende-

ligt, men Sofia Perovskis Ansigt blev pludselig overtrukket af en svag Rødme, aldeles som en Brud foran Alteret.

En gammel reaktionær General, som havde overværet det, udtalte for nogle Aar siden, i en privat Samtale, at skønt han betragtede de fleste Revolutionære som noget ligegyldigt Pak, havde han Agtelse for Sofia Perovski. »Hvorfor det?« Generalen tav lidt, men derpaa sagde han: »Hun foragtede os saa dybt. De andre hadede — men hun foragtede os!«

Det er disse Kvinder, der har givet den russiske Frihedsbevægelse en stædig Modstandskraft, en stærk Tro og en høj Idealisme. Forundret maa man vende sig til dem som Barnet, der spurgte Blomsten: Hvem har gjort jer saa smukke? Disse revolutionære Martyrer var Revolutionens bedste Udsæd, som de første kristne Martyrer var Kirkens. De kæmpede for et bedre Rusland og dermed for en bedre Verden.

Krapotkins Hjemkomst.

U begyndte Flygtningene at vende hjem fra Udlandet, efter at den nye Regering havde givet Amnesti, og Togene var overfyldte hjemad. De kom fra Danmark, Norge, Sverrig, Svejts og Amerika, fra Frankrig, England og Tyskland, i Tusindvis fra alle Lande. Revolutionen i Zarriget havde virket paa dem som en dragende Magnet.

Der var kendte Navne imellem som Plekhanow, Lawrow, Axelrod, Sassulitch, Parvus, Martow, Russanow, Rubanowitsch o. a., og der var endelig de yderliggaaendes Fører *Lenin*, som fik frit Lejde gennem Tyskland. Alle kom de til at spille en Rolle i Begivenhedernes videre Forløb som Revolutionens naturlige Høvdinge, skolede som de var i Vesteuropas Idéverden og opdragne under Lidelser for Frihedens Sag.

En rørende Landesorg opstod, da en Damper med tilbagevendende Forviste blev sænket af en tysk Undervandsbaad. Den Kaptajn, som sænkede dette Skib, har ikke vidst, hvad han gjorde. Thi de Forviste ønskede næsten alle en snarlig Fred og vilde anvende deres Indflydelse paa at skabe en rimelig Forstaaelse mellem Tyskland og Rusland.

Den mest berømte af de Landflygtige, der vendte hjem, var *Peter Krapotkin*, som ankom midt i Juni. Den gamle Fyrste kom fra England og havde rejst uafbrudt i 12 Døgn, deraf de 6 mellem fjendtlige Undervandsbaade over Nordsoen. 75 Aar gammel, med hvidt Haar og stort hvidt Skæg, saa himmelsk elskelig som en St. Peter at skue, vendte han nu efter 41 Aars

Landflygtighed hjem til Rusland, hvor Kerenski ilede ham i Møde for at give ham det første Velkomstkys paa det frie Fædrelands Jord.

Efter at Tolstoy er død, er Krapotkin den sidste af Ruslands store Profeter. Den store Landflygtige var efterhaanden bleven Vesteuropæer og havde optaget alle Europas moderne Tanker i sit kloge Hoved, men alligevel mærkede man ofte Russeren, Tarenten, bag den vesterlandske Fernis. Han elsker det store, mærkelige, halvasiatiske Land, og længes efter Moskvas gyldne Kupler.

Fyrst Peter Krapotkin.

Han er først og fremmest Russer, og hans Skrifter bærer, som al russisk Litteratur, Præg af Drøm og Fantasi.

Krapotkin er den sidste Overlevende af det forrige urolige Aarhundredes store Social-Revolutionære. Som Karl Marx er den internationale Socialismes Grundlægger, saaledes har Krapotkin været den internationale Anarkismes Førstemand. Man misforstaa nu ikke og tro, at han er en Voldsmænd eller en Vildmand. Sjældent har vistnok en Revolutionær været saa human og saa blid. Ud af hans Skrifter lyser den varmeste Menneskekærlighed, stille og beskedent, uden Patos, uden Humbug og uden Politikernes fede Ord.

Gennem »En Anarkists Erindringer« er hans Livs Historie kendt som en spændende Roman med store dramatiske Omslag. Født i en fornem, gammel Adelslægt i Moskwa, med Ahner fra Ruriks Dage, i Familie med selve Zaren, fyrstelig Kammerpage hos Alexander II, udsendt til Asien som Geolog, vundet for Revolutionens Idé, fængslet og kastet i Peter Paul-Fæstningen som statsfarlig Nihilist. Opdraget til at herske, giver han sig pludselig til at tjene, efter at han har faaet at se, hvor frygtelig Kampen for Brødet er for de store Masser. Saaledes blev han den store Anarkist.

Siden han flygtede ud af Peter Paul-Fæstningens Fangehul, har han ikke set sit Fødeland. De sidste 41 Aar har han levet i Svejts, Frankrig og England, sidst i en lille Forstads-Villaby til London. Herfra har han udsendt den berømte Række af sociale og historiske Bøger, hvoraf den sidst udkomne er et Værk om den store franske Revolutions Historie. Som Ruskin og Tolstoy maaler han ikke i Merværdi, men i menneskelig Livsværdi. Han er Idealist og tror paa Idéernes Magt i Verden. Han er ikke Socialdemokrat, men han kalder sig gerne Socialist, hvor Folk er bange for Ordet Anarkist. Hans Ideal er det frie Samfund, hvor Menneskene skal samarbejde for Tilværelsen uden Tvang og uden Love. Han tror paa det gode i Menneskene og elsker dem.

Det er en af Krigens sælsomme Tilskikkelser, at Anarkiets Evangelist nu vendte hjem for at bekæmpe Anarkiet, at han, der har været den mest haardnakkede Modstander af alle Statsidéer og al »Vilje til Magt«, nu rejste hjem for at bidrage til at opretholde en Statsidé, en stærk Forfatning, en fast Organisation. Han talte nu om Skærpelse af Krigen, om stram Disciplin og om Sejr over et angrende Tyskland. Fædrelandskærligheden havde i hans Bryst sejret over de graa Teorier, og Krigens Flamme havde ogsaa smeltet ham om til en national Patriot.

Fædrelandet er i Fare.

ARBEJDER- OG SOLDATERRAADET var Revolutionens første Organ. Det skabtes den 12te Marts ud af Hungerdemonstrationernes Kaos, da Arbejdermasserne og Soldaterne drog demonstrerende gennem Gaderne under Raabet: »Ned med den zaristiske Absolutisme, vi vil have Fred og Brød.« Da de kom til det tauriske Palæ, hvor næsten alle Dumaens liberale Repræsentanter var til Stede, raabte de ogsaa: »Ned med Dumaen«. De Deputerede blev forvirrede, men Kerenski tabte ikke Modet, løb ud og holdt en Tale til Mængden, hvori det hed: »Vi holder jo med Folket, lad os slutte os sammen og lad os gaa frem i Fællesskab. Vælg I et Udvalg. Dumaen vil gøre det samme.« Saaledes gik det. En ny Regering var skabt, men ogsaa Arbejder- og Soldater-raadet konstituerede sig.

Der var saaledes i Virkeligheden to Regeringer, svarende til Girondisterne og Jakobinerne, og efterhaanden som Revolutionen udviklede sig, fik »Soviet« (Raadet), som Arbejder- og Soldaterraadet kaldes, mere og mere Indflydelse. Hvert Kompagni, der gik over til Revolutionen, valgte en Repræsentant ind i »Soviet«, hver Arbejderorganisation ligeledes en for hver 1000 Medlem. Da efterhaanden alle Kompagnier gik over til Revolutionen, blev »Soviet« naturligvis en meget omfangsrig Forsamling, til sidst bestod det af ikke mindre end 3000, men samtidig steg dets Magt. Nu bestaar selve Raadet af 600 Arbejdere og 600 Soldater, der er valgt efter bestemte Regler. Dets Eksekutivkomité bestaar af 25 Medlemmer, men Hovedmagten

ligger i Hænderne paa den øverste 5 Mands-Komité, der danner Forbindelsen med den provisoriske Regering som en Slags »Kontrolministre« uden Portefølje.

Det nye Revolutions-Politi visiterer en mistænkelig Person.

Efter det gamle Regimentes Fald burde Magten naturligt være tilfaldet Rigsdumaen som den eneste almindelige russiske Statsinstitution. Men ved sin Sættelse stod Dumaen fjernt og fremmed for Folket. Den var jo ikke fremgaaet af almindelig Valgret. I Arbejdermassernes og specielt i de socialistiske Arbejders Øjne kunde Dumaen derfor ikke paaregne tilstrækkelig Avtoritet. Og frem for alt nærede man

alvorlig Tvivl om, at den vilde være i Stand til at varetage Arbejdernes Interesser.

Paa den anden Side kunde den eneste Organisation i Petrograd, som støtter sig til Folket, nemlig Arbejder- og Soldatteraadet, ikke paa nogen Maade gøre Krav paa at staa som Arvtager til *hele* den russiske Magt. Udenfor findes der jo ogsaa en Bondemasse, hvis politiske Udvikling staar langt under Petrograd-Arbejdernes Niveau, og desuden er der de borgerlige Klasser, som vedblivende udøver en betydelig Indflydelse.

Lederen af den socialdemokratiske Fraktion i Dumaen, *Tscheidze*, er Formand for »Soviet«. Denne afholdte Arbejderfører, der er Georgier af Fødsel, er Rigsdagsrepræsentant for det skønne Kavkasus. Med sine blaa, troskyldige Øjne og sin sindige Optræden minder han dog mest af alt om en dansk Husmand. Han er grundig i sine Overvejelser, rolig og forsigtig. Uden Fraser appellerer han til Fornuften hos den jævne Mand. Han er Godsejer og Fyrste i Kavkasus, men naar man bare ejer noget Land dernede, 50 Faar og hører til en af de gamle kavkasiske Familier, saa er man Fyrste. I Rusland træffer man ofte Folk med de flotteste Fyrstetitler i socialt ganske smaa Stillinger. Det er saaledes fra den samme fattige Bondeadel i Kavkasus, at Petrograds Caféeer faar sine Opvartere. Disse Stillinger er forbeholdt Kavkasierne paa Grund af deres Hæderlighed og Høflighed, men Petrograd er vistnok den eneste By i Verden, der har saa mange Fyrster som Opvartere.

Arbejder- og Soldatteraadet blev nu udvidet til at repræsentere hele Rusland, og der indkaldtes til en Landskongres baade for Bønderne, for Arbejderne og Soldaterne og til sidst for Officererne. Med ubeskrivelig Begejstring blev de mest berømte af de hjemvendte Forviste modtaget paa denne Kongres. *Tscheidze* holdt en Velkomsttale, hvori han udtalte, at Rusland nu oplevede sine skønneste Dage, idet det saa sine bedste Sønner vende tilbage fra Landflygtigheden. Vi ser her

blandt os, udtalte han, vor Mester Plekhanow, Socialdemokratiets gamle prøvede Fører, der havde givet sit Ord paa ikke at vende tilbage til Rusland, før Nikolaj II var arresteret. Hans Drøm er nu gaaet i Opfyldelse. Plekhanow besteg derefter Talerstolen under langvarigt Bifald og holdt en Tale, hvori han beskrev sin Landflygtigheds Historie og Socialismens store Fremtid i Rusland. Tscheidze udbragte derefter »Leve Internationale«, hele Kongressen tog hinanden i Hænderne som glade Børn og sang: *Op, Brødre, udi alle Stater*

Indtil den nye konstituerende Rigsdag træder sammen i September, er Arbejder- og Soldatteraadet Ruslands virkelige Rigsdag, som Regeringen forhandler med. Den gamle Duma, der er skudt fuldstændig til Side, eksisterer nu kun som en repræsentativ Forsamling, der træder sammen ved særlige Lejligheder. Partiforholdene er endnu forvirrede, fordi der aldrig før har været Tale om normalt politisk Liv i vesteuropæisk Forstand, og fordi den russiske Socialisme hidtil har været fordømt til at leve sit Liv »under Jorden«. Først og fremmest maa man skelne mellem to Hovedstrømninger: Den socialrevolutionære og den socialdemokratiske Bevægelse. De Socialrevolutionære adskiller sig i flere Henseender fra Socialdemokraterne og er f. Eks. Modstandere af Marx's økonomiske Lære. Det Slagord, hvorunder de vil drive Valgkampagnen, er: Jord og Frihed. At de vil faa stor Betydning er givet, thi ved deres Agrarprogram har de vundet næsten hele den russiske Bondestand for sig. Kerenski er deres Mand, idet den Gruppe, han repræsenterer, de saakaldte »Trudoviki« (Arbejder-Partiet) betragtes som en Fløj af det store Bondeparti. Denne Gruppe, som før Revolutionen ikke har spillet nogen videre Rolle, er nu rykket stærkt i Forgrunden, og den bebudede Sammenslutning med det socialrevolutionære Parti vil sikkert føre til et stort Parti for Bondesocialisme, som vil blive særlig ejendommeligt for Rusland.

De Socialrevolutionære er en Fortsættelse af de gamle nihilistiske Grupper og de terroristiske Bombekastere. Imod dette Parti staar det socialdemokratiske, der ikke blot altid har taget Afstand fra Terrorismen og dermed har skilt sig fra de Social-

Rubanowitsch.
De Socialrevolutionæres
Leder.

revolutionære, men ogsaa væsentlig vender sig til andre Lag af Samfundet. Medens de Socialrevolutionære tænker sig, at Ruslands Genfødelse først og fremmest skal komme fra Bønderne, ser Socialdemokraterne i Industriarbejderne den Klippe, hvorpaa de vil bygge deres Rige.

Det russiske Socialdemokrati er imidlertid delt i to Fraktioner, en radikal (bolsheviki) og en moderat (mensheviki), og egentlig er det kun den sidste, der er socialdemokratisk i marxistisk Forstand.

Til Krigen staar den paa samme Standpunkt som Scheidemann i Tyskland. Programmet er Fred uden Anneksioner for nogen af Parterne, men saa længe Tyskland har Erobringsplaner, ønsker den Krigen fortsat. Den radikale Fløj er en Blanding af Anarkisme og revolutionær Socialisme. Den har meget tilfælles med Karl Liebknechts Gruppe i Tyskland og ønsker Fred for enhver Pris.

Hidtil har Tscheidzes moderate Fløj haft Flertallet, men Mensjevikerne har en paagaaende Fører i *Lenin*, der udfolder en hidsig Agitation og har flere Blade til sin Raadighed. Han kræver øjeblikkelig Fredsslutning, Separatfred med Fjenden og Socialismens Gennemførelse med det samme, selv om det skulde medføre Borgerkrig. For ham er der kun ét Middel til at vælte Gældsbyrden fra Folkets Skuldre, nemlig Statsbankerot. Lenins virkelige Navn er Zederblum, men han har i mange Aar kaldt sig Uljanow. Samme Navn benyttede hans Broder, der for en Snes Aar siden deltog i Bombeattentatet paa Alexander III, hvilket forøvrigt nu har givet Lenin en vis Position. Hans

Gruppe kaldes ogsaa Maximalisterne, fordi de vil gennemføre Socialismens Maximum-Program og ikke nøjes med mindre.

Enhver Revolution har sine Hvedebrødsdage, og den russiske havde nu sine. Man beruste sig i den vundne Frihed og troede, hele Verden nu vilde smelte sammen i lykkelig socialistisk Enhed. I Skyttegravene gav Soldaterne sig, som de store Børn de er, til at synge »Internationale« højt, for at Tyskerne kunde høre det, samtidig med at der blev svunget med røde Flag. De troede, at nu vilde Krigen ophøre af sig selv, og begge Parter forenes i en broderlig Omfavnelse. Tyskerne saa i Begyndelsen med undrende Øjne op over Skyttegravene og hørte al den revolutionære Musik, Vinden bar over til dem, men efterhaanden som de mærkede, at Krigen faktisk var indstillet paa hele Østfronten, kom man paa begge Sider hinanden i Møde og gik op af Skyttegravene. Fraterniseringen antog de mærkværdigste Former. Man besøgte hinanden eller mødtes i »Ingen Mands Land« paa Halvvejen og udvekslede Cigarer og Drikkevarer. Det var en hel Idyl, der paa russisk Side virkede som en faktisk Opløsning af Frontlinien.

Generalerne og Officererne mistede Herredømmet over deres Tropper, der i Tusindvis deserterede fra Fronten og drog til Petrograd eller hjem til Sognet for at komme tidsnok til den store socialistiske Uddeling af Jorden, som de mente maatte

Den store Proletarforfatter Maxim Gorki, der i sin Tid af en russisk Minister indespærredes i Peter-Pauls Fængslet for sin Virksomhed som Skribent, er nu selv bleven høj, russisk Embedsmand, sat til at overvåge Statens Mindesmærker og den bildende Kunst. Meningen synes at være den, at man i Kraft af hans Popularitet vil sikre Kunstskattene og Samlingerne mod Overlast af en ophidset Mængde.

komme straks. De Menige gjorde ikke længere Honor for deres Officerer, men tiltalte dem med »Tavarische« (Kammerat), der blev Republikens nye røde Hilsen.

Anarkiet lurede bag Revolutionen. Alle økonomiske Forhold var afgjort bleven forværrede. I Industrien og i Jernbanetjenesten herskede der allerede anarkistiske Tilstande. Industriarbejderne havde skaffet sig saa store Lønforhøjelser, at hele Maskineriet truede med at standse. Men synderligt hjalp deres større Indtægter dem ikke, fordi Dyrtiden paa Levnedsmidler havde antaget helt fantastiske Former. Hertil bidrog ogsaa det uhyggelige Kursfald paa Rubelen. Statsfinancerne var saa fortvivlede, at man ikke uden Føje talte om en latent Statsbankerot. Revolutionen havde i høj Grad forøget Udgifterne og formindsket Indtægterne for Statskassen.

Blandt Omvæltningens psykologiske Virkninger var den mest faretruende maaske Svækkelsen af den samfundsmæssige Solidaritet. Individet var blevet frit, og det nød Friheden i kras Egoisme. Kerenski skal i en af sine Taler have spurgt, om det frie Folk i Virkeligheden kun var en Horde af løslupne Slaver. Retløsheden var fulgt i Revolutionens Kølvand, og Rusland havde kun Nationalkarakterens Godmodighed at takke for, at Udskejelserne ikke slog over i ren Vildskab. Selve Rigsenheden knagede og bragede i alle Fuger. Finland krævede fuld Uafhængighed med det samme; Ukraine, d. v. s. hele Sydvest-Rusland, stillede lignende Krav. Kronstadt og andre Byer forsøgte at gøre Revolte.

Troppecheferne fra de forskellige Fronter ankom til Petrograd, fortvivlede over Hærens Tilstand. De erklærede, at Dannelsen af et Koalitionsministerium var absolut nødvendigt, for at Hærens Kampeevne og Disciplin kunde genoprettes ved energisk Optræden — og de udpegede Justitsminister Kerenski som den rette Krigsminister. Regeringen valgte det Standpunkt ikke at skjule noget for Folket. Gennem den ene Proklamation efter den anden søgte Ministrene at gøre opmærksom paa Faren, og de højeste militære Myndigheder lod Agitatorerne vide, at nu

gjaldt det Knald eller Fald. General Alexiew lod det klinge over hele Rusland: »*Hannibal ad portas*«. (Hannibal staar foran Portene), og advarende raabte Fyrst Lvov ud over Riget: »Der findes en mørk og trist Vej for Folkene, en fra Historien velkendt Vej, som fører fra Frihed gennem Borgerkrig og Anarki til Reaktion og Despoti.«

Samtidig begyndte fra reaktionær Side den hemmelige Kontrarevolution at røre paa sig. Schulgin, der selv havde faaet Zaren til at abdicere, begyndte i sit Blad i Kiev igen at tage aabent Parti for Romanow'erne: i Landsbyerne agiterede Popperne med Slagordet »Kristus er for anden Gang bleven korsfæstet af Jøderne«. Bankerne og Handelsverdenen havde ingen Tillid til Regeringen. Rublens Kurs faldt fra Dag til Dag, og paa Hovedstadens og de andre store Byers Porte bankede Hungersnoden truende.

Det var i disse bevægede Dage, at det danske Socialdemokratis Fører, Folketingsmand *Borghjerg* ankom til Petrograd med det tyske Socialdemokratis Fredsbetingelser. Han forhandlede med Tscheidze og Kerenski og fremlagde selv Forslaget ved et Møde i Arbejder- og Soldatteraadet, hvor han blev modtaget med Applaus. Denne Begivenhed vakte straks stor Opsigt og fik det praktiske Resultat, at Arbejder- og Soldatteraadet vedtog at indkalde til international Socialist-Konference til Drøftelse af Fredsspørgsmaalet. Under sit Ophold i Petrograd, der strakte sig over 1½ Uge, blev den danske Socialistfører officielt indbudt til at overvære en Forestilling i Operaen

»Jeg sværger til Konstitution, Revolution og ligemeget hvad, bare det kan spises!«
Tysk Karikatur paa en russisk Soldat.

til Fordel for Revolutionsofrene. I en Automobil blev han kørt til Teatret, omgivet af en Æreseskorte af Soldater og Matroser.

*Borgbjerg i Kejserslogen.
Efter en Karikatur af
Alfred Schmidt.*

Det blev den mærkeligste og interessanteste Forestilling, den danske Folkelingsmand nogensinde havde overværet. Den begyndte Kl. 7½ og varede næsten til Kl. 2. Der blev givet »Traviata«, og Hr. Borgbjerg, som holder meget af Musik og Sang, glædede sig over Operaen, der var sat glimrende i Scene, saaledes som kun Russere kan det. Men det interessanteste var ikke dette, men hvad der foregik i Pavserne.

Hr. Borgbjerg var bleven anbragt i den overelegante Kejsersloge paa 1ste Række, hvor Zaren tidligere havde siddet. Lige overfor i Storfyrstlogen sad den kendte Landflygtige Leo Deutsch, og i den anden Storfyrstloge sad den franske Republiks Udsending, Ammunitionsminister Thomas. I den første Pavse blev den franske Minister ført op paa Scenen og holdt en længere Tale for Broderskabet mellem de to allierede Magter.

Næste Akt gik. Saa kom der en og sagde, at han skulde hilse og sige, at nu maatte den danske Partifælle frem og tale.

Fra Kejserslogens Balustrade holdt Hr. Borgbjerg saa en smuk lille Tale paa Fransk til Publikum, efter at en Løjtnant havde præsenteret ham som dansk Socialdemokrat. Hele Teatret rejste sig og applauderede.

Hans Tale begyndte med Tiltalen: Borgere! Han bragte en Hilsen fra Demokratiet i det lille Danmark til Demokratiet i det store Rusland. Leve det frie Rusland! Og han tilføjede et Leve for Broderskabet mellem alle frie Nationer.

Efter »Traviata« holdt Leo Deutsch en Tale, i hvilken han skildrede sit Ophold i Sibirien, og til Slut opførtes en Ballet. I en af Mellemakterne gik en menig Soldat op paa Scenen og

talte. Derefter fulgte en Matros fra Sortehavsflaaden. Saaledes hylkede baade Hær og Flaade, Emigranten og Gæsterne Revolutionen.

Den Note, som Udenrigsminister Miljukow den 1. Maj tilsendte Ruslands Gesandter hos de Allierede, talte stærkt om »afgørende Sejr« og om, at det nye Rusland »er i fuld Overensstemmelse med sine Allierede«. Det var netop det modsatte, Demokratiet ønskede sagt. Det ønskede en Udtalelse om, at Revolutionen havde ændret Krigsmaalene, og at det nye Rusland ventede en Erkendelse heraf fra de Allieredes Side. Deraf opstod den Forbindelse, som endogsaa førte til Gadekampe i Petrograd.

Fredag Nat talte Miljukow til den store Folkemængde, der afventede Resultatet af Forhandlingerne mellem Regeringen og Arbejder- og Soldaterraadet. Og han sagde da blandt andet disse smukke Ord: »Da jeg i Morges saa Faner med Indskriften: *Ned med Miljukow*, blev jeg grebet af Ængstelse — ikke for Miljukow, men for Rusland.«

Efter et langt Ministermøde Natten mellem den 15de og 16de Maj indgav Udenrigsministeren sin Demission. Miljukows Kamp var dermed endt. Fra de første Dage var Modsetningen mellem denne højtbegavede Politiker og Demokratiet alt for tydelig, og den lod sig ikke tilsløre af de mange Erklæringer, hvori han søgte at redde Stumperne af det imperialistiske Program. Revolutionens inderste Væsen er Imperialismen fjendtlig, og denne Demission betød, at Demokratiet nu havde erobret Udenrigspolitikken.

Efter langvarige Forhandlinger med Arbejder- og Soldaterraadets Eksekutivkomité blev man Natten mellem den 16de og 17de i Hovedsagen enig om et nyt Koalitionsministerium, hvori Socialdemokraterne nu indtraadte. Fyrst Lvov vedblev at være Ministerpræsident, men Hovedsagen var, at Kerenski overtog Ledelsen af Krigsministeriet og Marineministeriet, og han debuterede paa en Maade, der tydede paa, at den for sin Energi kendte radikale Fører med fast Diktator-

haand vilde søge at genoprette Disciplinen i Hæren. Han erklærede kategorisk, at han vilde genoprette en *Jerndisciplin*. Han talte til Soldaternes Æresfølelse og Patriotisme, men lod

Kerenski.

Var Leo Tolstoy en Profet og er Kerenski den Mand, han spaaede om, da han kort før sin Død skrev følgende, som kan læses i mangfoldige Blade baade før og i Begyndelsen af Balkankrigen og senere under Verdenskrigen: »Den store Verdenskrig vil begynde 1912, antændt af den første Fækkel i Sydøsteuropa. Derefter ser jeg hele Europa i Flamme og Blod. Men omkring 1915 kommer en underlig Skikkelse fra Norden — en ny Napoleon — og kaster sig ind i det blodige Drama. Han er en Mand med kun ringe Militær-Dannelse, Forfatter og Journalist, og i hans Magt vil Størstedelen af Europa forblive indtil 1925.« Det maa erindres, at Kerenski allerede i 1915 har været med at forberede Revolutionen, om han end først nu er traadt frem i første Linie. Om Kerenski vil blive en ny Napoleon paa sin egen Vis maa snart vise sig. Hele Verden følger i hvert Fald denne Mands Løbebane med Spænding. Med en Hurtighed, som det kun sker i revolutionære Tider, er den unge Sagfører og Leder af Arbejderpartiets lille Dumafraktion steget til det højeste Embede i sit Fædreland og er nu Ruslands »stærke Mand«.

tillige klart forstaa, at hjalp det gode ikke, saa maatte der bruges Magt.

Skont Kerenski kun er 36 Aar, vandrer han allerede paa

Gravens Rand. Han har Kræft og Tuberkulose i Nyrerne. Det er noget af det sorgeligste, at denne Mand, der er en af Ruslands bedste Sønner, kun holder sig oppe ved en næsten utrolig Villicanspændelse.

Han er som et brændende Lys, der er blusset op i klar Flamme. Længe kan han ikke skaffe Næring til denne voldsomme Ild. Han tror selv kun 8—10 Maaneder. Han arbejder Dag og Nat, og naar han taler til Folkemasserne, slider han paa sin Sjæl. Naar denne Mand dør, er det et uerstatteligt Tab for det frie Rusland.

Han er en slank Skikkelse med en skarpskaaren, smuk Profil og melankoiske Øjne. Hans Popularitet er overordentlig stor, og han er i Øjeblikket den Mand, der har størst Indflydelse i Rusland, ikke blot blandt Soldater og Arbejdere, men i alle Kredse. Hans Veltalenhed er ægte demagogisk, men prægtfuld og hammerfast. Han er Ruslands Lloyd George, og en Mand med Karakter, uforsonlig i sine radikale Anskuelser, og saa despotisk, som en Revolutionær kan være, og det vil sige meget.

Han kastede sig ind i Arbejdet med sin kendte flammende Energi. Krigsministeriet var i Øjeblikket den vanskeligste Post. Der krævedes dertil en Mand med usædvanlig Myndighed, et Navn, som den urolige, desorganiserede Hær vilde bøje sig for. Kerenski var denne Mand. Han var i de sidste Maaneder blevet Ruslands mægtigste Politiker. Omkring ham stod hele Demokratiet i Tillid. Og denne stærke Villie var den eneste, der i Øjeblikket havde den Magt over Hæren, som var nødvendig, hvis der atter skulde skabes Orden og Disciplin. Han holdt den ene store Tale efter den anden. Overalt var han til Stede. I et Møde af Repræsentanter for Bønderne, der gav ham en hjertelig Modtagelse, udtalte han: »Fremfor alt maa vi styrke den Frihed, Revolutionen skænkede os; men dette vil ikke lykkes for os, medmindre enhver af os med fuldständig Selvfornægtelse opfylder sin Pligt overfor Fædrelandet. Vi bør vise Verden, at vi ikke blot forstaar at odelægge, men ogsaa at bygge op.«

Han besøgte Flaaden og talte fra Skibenes Kommandobroer til Matroserne:

— Goddag, Kammerater!

— Fra hundrede Struber brøltes Svaret: »Goddag, Hr. Minister!«

— Kammerater, Matroser og Officerer, jeg er kommet til

Gammel Soldat fra Sibirien.

Hans Navn er Diewkin Fadiei fra Tobolsk. Nu sidder han paa tredje Aar i Fangenskab i Tyskland.

Eder for at overbringe den provisoriske Regerings Hilsen og dens Tak for Eders revolutionære Tjeneste. Desuden er jeg kommet som Eders Minister for at tale med Eder om de Opgaver, som jeg og I skal løse. Jeg har ikke tilbragt mit Liv hverken i Krigen eller paa Søen. Men jeg har gennemgaaet Jerndisciplinen i de Revolutionæres Rækker. Frem for alt kalder jeg til ubetinget Disciplin, ikke til Stokkedisciplinen, men til Sjælsdisciplinen. I Egenskab af Eders Minister og Kammerat er det min Pligt at sige Eder Sandheden, og den er, at vort Fædreland svæver i den største Fare. Alt kan styrte sammen,

alt det store, som vi har tilkæmpet os, alle vore Forhaabninger og selve Riget. Vi maa have Udholdenhed og Taalmodighed for med vort Blod at forsvare den vundne Frihed. Vi kan ikke tillade Venskab med Tyskerne, saa længe den tyske Militarisme ikke er knækket, thi den truer vor og hele Demokratiets Frihed.

— Har I forstaaet mig? spurgte Kerenski.

— Javel, vi har forstaaet! lød Svaret, og en trodsig Følelse faldt i deres godmodige Sjæle.

Revolutionsgeneral Kerenski, i sin beskedne civile Paletot og bløde Hat, havde hverken Kaarde eller lange Skafte-støvler med klirrende Sporer, heller ikke den korsikanske trekantede Hat med den graa Uniformsfrakke. Men man folte, her var den nye Diktator, Rusland havde Brug for, og han beskyldtes allerede for at stile efter at blive en anden Napoleon, baaren frem af Revolutionen.

Kerenski foretog nu sin store Rejse langs den 200 Mile lange Front fra Østersøen til Sortehavet. Hans Ildhu, hans mægtige Villie, den uforlignelige Energi, hvormed han, dødssyg, som han var, kastede sig ud i det enorme Arbejde, gjorde overalt dybt Indtryk. Hvad Soldaterne ikke vilde taale af andre, lyttede de til, naar han sagde det. Et Sted spurgte de ham om den 8 Timers Arbejdsdag. »Nej,« svarede han, »nu skal vi ikke arbejde 2, 4 eller 8 Timer, men 24 Timer. Jeg forlanger, at enhver af jer skal forstaa denne Nødvendighed med hele sit Hjerte, hele sin Forstand, hele sin Sjæl.«

Det lykkedes ham virkelig sammen med *Brussilow*, som han havde udnævnt til Overgeneral, at faa sat en kraftig Offensiv i Gang. Denne Offensiv var først og fremmest ment som et Lægemiddel mod de indre Sygdomme, hvis Udvikling man i Tyskland betragtede med saa meget Haab, og i Vestlandene med saa megen Frygt.

Den russiske Revolution var kun godt et Fjerdingaar gammel, og i dette Fjerdingaar havde Rusland Slag i Slag gennemgaaet Kriser, der vilde have lammet en hvilken som helst anden Organisme. Ikke desto mindre faldt Tidspunktet for dette Aars russiske Offensiv næppe en Maaned senere end den tilsvarende i Fjor. »Dødsbataillonerne« begyndte deres Angreb 1ste Juli. Det var ikke saa lidt af et Mirakel.

Bryde den tysk-østrigske Front kunde Kerenski og *Brussilow* efter menneskelig Beregning ikke. Alligevel var den russiske Offensiv en mægtig Indsats i Verdenskrigen, og i det mindste foreløbig en bestemt Afvisning af alle tyske Tilbud.

Den vakte i Vestlandene en Jubel, som dens rent militære Resultater i og for sig næppe vilde kunne begrunde, men som klang sammen med Jubelen over de første amerikanske Troppers Ankomst til Frankrig. Desværre for Rusland og dets Al-

General Brussilov.

Da Revolutionens nye Regering sendte Budskabet om Zarens Afsættelse ud til Generalerne for at de skulde proklamere det for Soldaterne, telegraferede Brussilow tilbage: »Det er udført. Jeg har gjort min Pligt mod min Zar og mit Land.« Ellers forlyder der intet om, at han staar det nye Regimente nær i Anskuelse. Men Kerenski har uden Hensyn hertil udnævnt Brussilow, der var Zarens dygtigste General, til Øverstbefalende, og derved gjort ham til Demokratiets Helt. Hans samlede Hæerstyrke menes nu at være paa 10 Mill. Det er saaledes Verdens største Hær. Styrkeforholdet paa Østfronten har hele Tiden været som 2:1. Man sejrer dog ikke, blot fordi man er de mange. Alt afhænger af Vaabnene og det Sind, som de har, der bærer Vaabnene.

nerede meldte Skuffelsen sig hurtigt, idet Tropperne i Galizien 3 Uger efter gjorde Mytteri, nægtede Lydighed overfor deres Officerer og i vild Faneflugt rykkede tilbage for de fremstormende Tyskere og Østrigere. Samtidig forsøgte Maksimalisterne at styrte Regeringen i Petrograd ved væbnet Oprør. Og da de fire borgerlige Ministre traadte tilbage, fordi deres socialistiske Kolleger indrømmede Ukraine en meget vidtgaaende Selvstændighed, blev Ministeriet for tredje Gang rekonstrueret og radikaliseret, denne Gang med Kerenski som Konseilspræsident. Den 24. Juli Kl. 4 om Morgenen vedtog Arbejder- og Soldatteraadet endelig, da Landet og Revolutionen var i Fare, at give Regeringen uindskrænket Myndighed og dermed gøre Kerenski til Ruslands Diktator.

Hvor mange angrebsduelige Tropper, Hæren har, holdes hemmeligt. Men Ruslands Evne til at stampe Millionhære frem synes fremdeles ubegrænset. I Krigens første Aar mistede Russerne et Par Millioner Fanger og sikkert det dobbelte Antal Døde, Saarede og paa anden Vis ukampdygtige. En Million blev sikkert forbrugt af Brussilow sonden for Sumpene i

1916, foruden hvad der mistedes i Angreb paa Dynafronten og i Rumænien. Men selv et Tab af ca. 8 Millioner Mand i Løbet af tre Aar er ikke saa forfærdelig meget over, hvad det uhyre Riges store Fødselsoverskud lader gro op paa samme Tid. Hvert Aar vokser Befolkningsantallet med omtrent lige saa mange Millioner, som der boer Mennesker i Danmark. Tobørns-systemet har endnu ikke vundet Indpas hos den russiske Musjik. I de russiske Landsbyer findes endnu Naturens egen, ødsle Frodighed. Der er derfor Menneskemateriale nok at tage af.

Rusland er saa stort, at det ikke kan erobres. Napoleon kunde ikke en Gang gøre det, og Tyskerne kan heller ikke. Men ingen Stat er i Stand til samtidig at føre Krig og gøre Revolution. Mere end nogensinde trænger Rusland nu til Fred for at ordne sine indre Anliggender, og kommer Freden ikke snart, er der Fare for, at Revolutionens Resultater vil blive ødelagt.

Hvis det ikke lykkes at bringe Udviklingen ind i roligere, af et Centralstyre beherskede Former, kan man med Sikkerhed sige, at Rusland er fortabt. Det vil egentlig ikke have anden Udvej end at falde i Tysklands Arme, og dermed maa dets Haab om en selvstændig Fremtid som Verdensmagt være udslukt. Det kan for Tiden ikke eksistere uden den mest vidtgaende Støtte af Ententens Kapitalkraft og tekniske Overlegenhed. Amerikanerne er allerede kommen godt ind med deres Penge, deres Banker, deres *managers* og deres Maskiner. Som Sikkerhed har den nye Regering maattet pantsætte Øen Sachalin til dem.

Zarparret som Nationens Fanger.

NAAR Isakskatedralens rungende Klokker har ringet til Messe, og Korsangen er døet hen under dens dunkle Hvælvinger, lyder et Skud fra Peter-Paul-fæstningen paa Nevaens nordre Bred. Klokkeren er tolv, Russeren stiller sit Ur og tænker paa dem, der sidder fanget i Fæstningen, de før saa mægtige, der venter deres Dom.

Ude i Zarskoje Selo færdes Familien Romanow stille og ensomt.

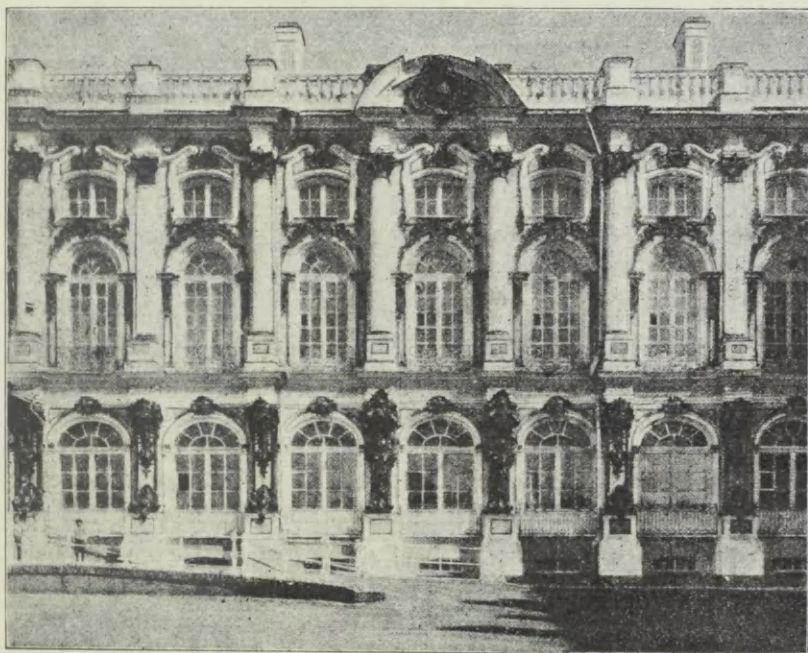
Fuldstændig afsondret lever Ruslands sidste Kejser; han hører hverken, naar et Militærorkester spiller Marseillaisen, eller naar Fæstningskanonen skyder Middagstimen ind; han ser ikke mere fra sit Vindue Isakskatedralens Guldkuppel lyse i Solen, han hører ikke de rungende Klokker kime til Messe.

»Lille Far« er Ruslands Fange.

For at lette Bevogtningen er hele Midterpartiet af Slottet ubeboet. Ex-Zaren bebor kun Stueetagen i venstre Fløj. Første Sal er delt mellem Kejserinden og de fire Storfyrstinder samt Kejserprinsen. I højre Fløj bor den gamle Over-Hofmarskal, Grev Benckendorf med sin Hustru og deres Søn, Fyrst Dolgurukow, samt Æresdamerne Henriko og Buxhøveden, endvidere Slotslægen og en Franskmand ved Navn Julliard, der er Kejserprinsens Lærer. Hele Hofpersonalet, der tidligere talte 250 Personer, omfatter nu kun 94. Bevogtningen af Slottet varetages af en Styrke paa 150 Mand, der er spredt rundt om i Parken, hvor de er anbragte i 3 Rækker om Slottet. Inde i

Værelserne findes kun 3 Soldater, men Slotskommandanten, Oberst Cobilinsky, kan paa en hvilken som helst Tid uanmeldt forlange Adgang til de forskellige Værelser.

Ex-Zaren lever under ret frie Former, dog maa han ikke

Zarskoje Selo, hvor Zaren var Fange.

tale med Soldaterne eller med andre Officerer end Oberst Cobilinsky. Heller ikke maa han underholde sig med Kejserinde Alexandra udenfor de Tider, der er bestemte til Promenade eller til Maaltiderne, som indtages i Fællesskab. Derimod er det ham tilladt at følge Begivenhedernes Gang ved at læse Aviserne, og han studerer med meger Iver baade »Novoje Vremja«, »Retsch«, »Russko Slovo« og »Børstidende«. Men mærkeligt nok synes Læsningen ikke at gøre noget dybere Indtryk paa ham. Ved Maaltiderne er han altid i godt Humør

og kommer aldrig med Hentydninger til de Begivenheder, som kostede ham Tronen. Hver Morgen foretager han sine sædvanlige gymnastiske Øvelser. Tidt arbejder han ogsaa i Køkkenhaven ved Slottet eller tager en Cykletur i Slotsalléerne. Resten af Dagen tilbringer han i sit Bibliotek, hvor han læser og ustandseligt ryger Cigaretter.

Kejserinden holder ikke af, at Vagtofficererne kalder hende Fru Oberst Romanow. Hun har trukket sig ganske ind i sig selv. Hendes Ansigtstræk er stivnede, og en marmorlignende Haardhed er udbredt over dem. Kun da hun skulde tage Afsked med Fru Virubova, da denne blev arresteret og indsat i Peter Pauls-Fæstningen, tog Bevægelsen Overhaand; da hulkede hun: »Det kan ikke være sandt!«

Al Korrespondance til Yderverdenen er underkastet streng Kontrol og maa kun foregaa gennem Chefen for Vagtmandskabet og Slots-Kommandanten. Det samme gælder alle Breve, der bliver sendt til det tidligere Kejserpar.

Zaren var Verdens rigeste Mand i sin Egenskab af Statens Repræsentant, rigere endog end de største amerikanske Milliardærer. Kejserfamilien kostede Statskassen aarlig 16 Millioner Rubler. Heri er dog ikke medregnet de store Indkomster fra de under den kejserlige Privatkasse hørende Bjergværker og Skove. Foreløbig vil Familiens private Formue ikke blive konfiskeret, men dens vældige Jordegodser vil blive erklæret for national Ejendom og uddelt til Bønderne. Alene i Altaidistriktet ejede Kejserfamilien 135,000 Tønder Land. Hvor meget Zaren ejer i Penge, vides endnu ikke bestemt, men efter en foreløbig Vurdering bliver det næppe mere end en Million Rubler. Personlig lagde han ikke Penge op. Kejserindens Formue er opgjort til 1,100,000 Rubler. Sønnen ejer $5\frac{1}{2}$ Million Rubler, Prinsesse Olga 5 Millioner, Tatjana 4 Millioner, Marie 3,7 Millioner og Anastasia 3,3 Millioner. Muligvis er der desuden anbragt Penge i udenlandske Banker for alle Eventualiteters Skyld, men herom vides endnu intet sikkert.

Allerede længe før Zaren blev gift, var det offentlig kendt i vide Kredse, at Danserinden ved den kejserlige Ballet, Mademoiselle Kschinskaja havde hans særlige Bevaagenhed. Angaaende denne Dames Forretningstalent fortaltes mange interessante Enkeltheder. Naar man vilde opnaa noget, plejede man at betale hendes Forretningsfører 100.000 eller 200.000 Rubler, saa hjalp det. Hun beboede i Petrograd en overordentlig pragtfuld Villa, der blev udstyret for de Penge, som først Zaren og derefter Storfyrsterne ofrede paa hende. Ved Revolutionens Udbrud flygtede hun sammen med sit Barn, og nu er Villaen de yderligtgaaende Revolutionæres Hovedkvarter, idet Lenin og hans Folk uden videre har eksproprieret den.

Kerenski har erklæret, at Storfyrst Dmitri Pawlowitsch og Fyrst Jussupow skal tiltales for Mordet paa Rasputin. Retfærdigheden skal gaa sin Gang, ikke af nogen Medfølelse med den landsskadelige Munk, men kun for at faa visse Fakta fuldt afslørede. Den Rettergang, der samtidig indlededes mod Stürmer, Protopopow og de øvrige styrtede Ministre, har heller intet andet Formaal. Man vil for enhver Pris have Sandheden frem angaaende de hemmelige Underhandlinger om Separatfred, som førtes i Stockholm, og naar Sandheden en Gang kommer for Dagen, kan man let, hvis Folket fordrer det, kræve Ex-Zaren og hans Gemalinde til Regnskab for den Andel, de har haft deri som Højforrædere. Herfra og til en Rettergang i samme Stil som den, Nationalkonventet indledede mod Ludvig XVI, er kun et Skridt, og det er let at tage. Dødsstraffen er afskaffet og Kerenski har ganske vist erklæret, at han ikke vil være »den russiske Revolutions Marat«, men Historien gentager sig selv. De Arbejdere og Soldater, som plantede den røde Fane paa Vinterpaladsets Tag, kan endnu komme til at rejse Guillotinen eller en Galge paa Marsmarken i Petrograd, hvor Revolutionens Helte ligger begravede. Der er i al Fald Forslag fremme om at »afskedige Oberst Romanow uden Pension og uden Ret til at bære Uniformen« og

derefter »overføre Borger Romanow til Fængslet i Peter Pauls-Fæstningen for der at lade ham afvente Folkedommen.«

I sit hidtidige Forløb minder Revolutionen i Rusland paa-faldende om Begivenhedernes Udvikling under den store franske Revolution. Ogsaa Fransk mændene naaede til det Punkt, hvor de indsaa Nødvendigheden af at samle Magten i nogle enkelte Mænds Hænder. Da det franske Konvent i 1793 erklærede Fædrelandet i Fare og overdrog Velfærdskomiteén at frelse Republiken, var Frankrig lige saa ilde stedt som Rusland nu med baade ydre og indre Fjender.

At alt hidtil har kunnet forløbe saa forholdsvis fredeligt og ublodigt, kommer i høj Grad af Spiritusforbudet — maaske den bedste af Nicolai II's Regeringshandling. Et Forbud mod al Brændevinsproduktion blev udstedt straks ved Krigens Udbrud, ikke mindst af Hensyn til Hæren og af Frygt for den Rolle, som Brændevinen kunde spille ved sociale Uroligheder. Uden denne »Tørlægning« vilde Revolutionen maaske være druknet i Wodka og Blod for længe siden. Den russiske Statskasse havde gennem Brændevinsmonopolet en aarlig Indtægt paa 700 Millioner Rubler, men dette Tab vil rigelig blive dækket ved Folkets Sundhed og økonomiske Fremgang. I Landsbyerne og i Arbejderkvartererne har Forbudet allerede vist sine gode Virkninger. Et andet Spørgsmaal er det, om Russerne i Længden vil nøjes med The. »For os Russere er Drikkeriet en Glæde, og vi kan ikke leve det foruden,« sagde Wladimir for Tusind Aar siden, og Historien kalder ham den store.

Republiken Rusland.

ALLE disse Elementer, som nu gennem Arbejder- og Soldatteraadet omdanner Rusland i moderne Aand, er imidlertid blot en ringe Del af det russiske Rige, hvor talrige de end er. Den store Masse af det russiske Folk, det vil sige Bønderne, har endnu ikke talt og er vedblivende den Sfinx, hvis Gaade Turgenjew ikke kunde løse og som legemliggjordes i Tolstoy. 90 % af Ruslands Befolkning er helt uvidende Bønder, som ikke begriber et Ord af Udtryk som Republik, Forfatning, Parlamentarisme. Denne Masse paa Hundrede Millioner er tung at sætte i Gang, og inden Jordspørgsmaalet er løst, er det vanskeligt at udtale sig om den russiske Revolutions endelige Forløb. Rusland er vedblivende de store Modsætningers og Overraskelsers Land. Dum er Bonden ikke, men hidtil har han af Uvidenhed næret Tillid til »lille Far« og den ortodoxe Kirke; styrter denne Grundvold, kan han let gaa til frygtelige Yderligheder i modsat Retning. Hans Livslyst er lige saa voldsom som hans Livslede. Hele den lange Vinter sidder han begravet i sit fattige Træhus under det endeløse Snedække, der forvandler Rusland til en hvid Ørken. Han er taalmodig og kan lære at arbejde, men han har endnu ikke lært at elske Arbejdet for dets egen Skyld og at arbejde med positivt Resultat, hvad der er forstaaeligt nok, da han saa ofte er bleven bestjaalet for sit Udbytte. Livet har for ham været noget meningsløst. Det eneste visse er Døden, og hans Livsfilosofi har været en resigneret Skæbnetro. Den Forvandling, Bonden skal gennemgaa, maa nødvendigvis kræve længere Tid end Industriarbejdernes, og mens dette gaar for sig, kan der ske mærkelige Ting. Den russiske Revolution skal da ind i sit sidste,

længste og farligste Afsnit med Episoder, der kan komme til at ligne den franske Revolutions Rædselsscener.

Stort og frugtbart er det flade russiske Bondeland med sin uhyre Udstrækning, æventyrligt udstyret med naturlige Rigdomme og Fremtidsmuligheder, og dog er dets Befolkning grænseløs fattig. Ruslands sorte Jord venter paa Landbrugsmaskiner og Landbrugsskoler. Endnu er det kun de dygtigste, der gaar i Spidsen for Udviklingen. Først naar Banen er brudt, følger den hovedrystende, træge Masse efter og opnaar gennem en langsom og trættende Befrielsesproces fra indgroede Vaner, der er Aarhundreders Resultat, en Forbedring af sine Livsforhold.

Landbruget staar endnu de fleste Steder paa et meget lavt Trin, uden Tilførsel af Gødning og med elendige Redskaber til Bearbejdning af Jorden af den Slags, som vi brugte i Vesteuropa for Aarhundreder siden. Den gammelrussiske Plov ridser kun en Fure af halvanden Tommes Dybde, saa Udbyttet er ringe i Forhold til, hvad der kunde bringes ud af den frodige Jord, hvis den blev dyrket rationelt med moderne Landbrugsmaskiner. Og den russiske Musjik, der tror, at Djævelen huserer i et Tærskværk, naar han ser det arbejde, mangler meget i Oplysning. Livegenskabet blev først ophævet i 1861, saa det er jo ikke ret mange Aar siden, de endnu var Trælle, der blev købt og solgt som andre Kreaturer for 100 Rubler pr. Stk.

Rusland har nu faaet sit 1789. De Foraarsbølger, der begyndte i England 1648 og 1660 og i den nordamerikanske Frihedskrig 1776, som brød igennem i Frankrig i 1789—93 og skyllede hen over Mellem-, Syd- og Nordeuropa i 1848, har endelig forplantet sig til Østens vældige Millionrige.

Den russiske Bjørn har rejst sig. Kæmpestærk og hjertensgod plirrer den med Øjnene mod Lyset, strækker de stivnede Lemmer og gaar frit ud i Solen og Vaaren — bort fra den lange russisk-sibiriske Vinter, hvor den saa længe har ligget i Hi.

Det er en russisk Ejendommelighed at løbe Linen ud, først til den ene, saa til den anden Side. »Frygtelig fri er det russiske

Menneske i sin Frihed,« siger Dostojewski, og naar Russerne endelig faar begyndt, gaar de let til det yderste. Omvæltningen fra det mest enevældige, østerlandske Despoti til Verdens frieste, mest socialistiske Republik er ægte russisk.

Hvad Resultatet vil blive, og hvorledes Eksemplet vil smitte, er der ingen, der kan sige. Det nuværende Kaos kan føre i to Retninger, enten til en Diktator, en ny russisk Napoleon, som bæres oppe af Kosakkernes Hære, eller en Sønderdeling af det tyndtbefolkede, bundfattige Rige i talrige Smaa-stater. Om Rusland vil begaa politisk og økonomisk Selvmord, eller om det vil lykkes at standse Sammenbrudet og frelse det vældige Rige fra Katastrofen, vil den nærmeste Fremtid vise.

I Slutningen af August begynder Valgkampen, den mest spændende Verden endnu har set under en Krig. Valgene skal afholdes den 30. September, og den grundlovgivende Rigsdag sammentræder den 13. Oktober. Den skal afløse baade Dumaen og Arbejder- og Soldaterraadet og kommer til at bestaa af ca. 800 Medlemmer, som vælges i ca. 70 Valgkredse, omtrent sammenfaldende med Guvernementerne. Valgret har alle Mænd og Kvinder fra 20 Aars Alderen. Kun Forbrydere og Sindsyge udelukkes. Valgretten er almindelig og lige, Valget direkte og hemmeligt og foregaar efter Forholdstalsvalgmaadens Regler.

Rusland, som paa den ene Side begrænses af Østersøen, paa den anden af Stillehavet, er saa broget sammensat, beboet af saa mange forskellige Folkeslag, rummer saa forskellige aandelige og politiske Strømninger, at ingen kan siges at repræsentere hele Riget. Derfor anser de Socialrevolutionære det for den bedste Ordning, at Rusland omdannes til et Forbund af Stater efter østrigsk eller amerikansk Mønster. Med Moskwa som Hovedstad ønsker de en storrussisk, socialistisk Republik og omkring denne, grupperet i Folkestammer, et Antal andre Republiker, alle tilknyttede til den moskovitiske i løs føderativ Forening.

Rusland er bestemt til at blive Amerika i Europa baade politisk som den første Begyndelse til »De forenede Stater i Eu-

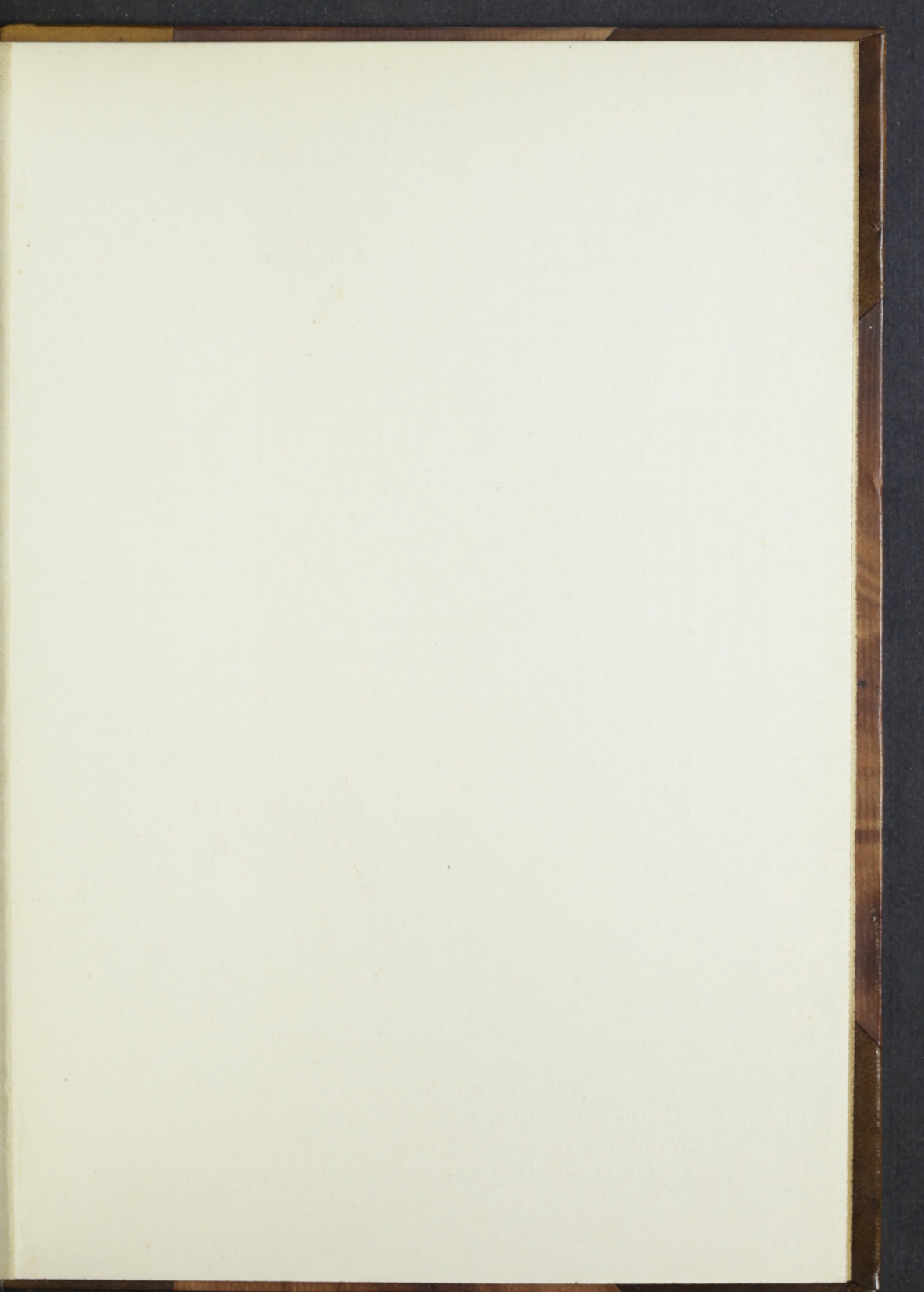
ropa« og økonomisk som Landet med de rige Muligheder i alle Retninger, men man maa imidlertid først gøre Rusland til Europa, og det vil tage Tid. Paa et Øjeblik kan 150 Millioner Analfabeter ikke blive europæisk civiliserede eller det russiske Bureaokratis Augiasstald blive rensed ud. Det kræver altsammen en rolig Udvikling og navnlig *Fred*. Men hvad der hidtil er udført af Rigsdagsmænd, Bondesoldater, Studenter og Arbejdere i Retning af positive Reformers er beundringsværdigt.

Hvorledes den russiske Revolution end kommer til at forløbe, staar vi overfor en Omdannelse, imod hvilken Peter den Stores Reformers er forsvindende ringe, og hvis endelige Resultat vil faa Eftervirkninger paa hele vor Verdensdel.

De demokratiske Idéer, som det russiske Vidunderland nu har antaget fra Vesteuropas Kultur, og hvoraf det har slugt mange raat, vil før eller senere sammensmelte med Slavernes ejendommelige Væsen og maaske skabe Verdensanskuelser og Samfundsformer, der kan virke befrugtende tilbage paa vor vesterlandske Kultur.

Den russiske Fremskridtsbevægelse har altid været udpræget demokratisk og verdensborgerlig. Der findes maaske ikke paa hele Jorden et Folk, hvor det kosmopolitiske Ideal er gaaet saadan over i Blodet som i det russiske. Forhaabningerne om folkelig Frihed har alle Dage været knyttet sammen med Drømmen om Nationernes Broderskab. Ruslands Frigørelse betragtes derfor af de russiske Revolutionære som Signalet til hele Verdens Frigørelse.

Roma locuta est. Er nu Turen kommen til »det tredje Rom«, det slaviske Verdensrige? Skal Dostojewski faa Ret, da han profeterede, at Rusland har et *nyt Ord* at sige det gamle Europa? Den, som lever, faar at se. Endnu er kun første Akt forbi af det store Revolutions-Drama, der sikkert vil komme til at spille mange Aar endnu.

NYE BØGER

Helen Best: Kunsten at holde sig sund og smuk. (4. Oplag.)	Kr. 1,25
Karen Braae og E. Vestergaard: Spare Kogebog. (6. Oplag.)	Kr. 1,00
Karen Braae: Husmoderforeningens Syltebog (2. Oplag)	Kr. 1,00
Kristian Carøe: Medicinalordningens Historie indtil Sundhedskollegiets Oprettelse 1803	Kr. 4,50
Roar Christensen: Fugle i Naturen (Mosens Fugleliv)	Kr. 1,50
Carl Dumreicher: Blaaklokker. Digte. (Oplag 500 Ekspl.)	Kr. 2,50
Frank Heller: Yussuf Khans Giftermaal.	Kr. 3,00
I. E. Hohlenberg: Kheopspyramiden og dens Hemmelighed	Kr. 2,75
Anders W. Holm: Fredlys din Jord — Stemninger under Verdenskrigen. Digte. (Oplag 600 Ekspl.)	Kr. 2,00
Alfred Horwitz: Pengeoverflodens Udskejelser i Fortid og Nutid	Kr. 1,00
Erna Juel-Hansen: Henriks Mor. Fortælling	Kr. 4,50
Ellen Key: Et dybere Syn paa Verdenskrigen	Kr. 2,50
Friherre v. Knigge: Kunsten at omgaas Mennesker. (2. Oplag.)	Kr. 3,50
W. Mollerup: Vildskud. <i>Skizzer og Billeder af Bylivet i det 18. Aarhundrede</i>	Kr. 3,50
Roger Nielsen: Den ny Kurs i Amerikas Udenrigspolitik	Kr. 3,00
Anton Thorsen: Under Krigens Aag. Fortælling fra Sønderjylland	Kr. 2,25

Sceniske Kunstnere i Billeder og Tekst. Kr. 1,50 pr. Bind.
 Haagen Falkenfleth: **Johannes Poulsen** (2. Oplag). Helge Wamberg: **Valdemar Psilander** (4. Oplag.) Anker Kirkeby: **Olaf Poulsen** (2. Oplag.) Godtfred Skjerne: **Peter Cornelius** (2. Oplag).

